

**BITTEN &
MADS CLAUSENS FOND**
TIL GAVN FOR DANFOSS

ÅRSRAPPORT 2017

Indhold

Ledelsesberetning	4
Bitten & Mads Clausens Fond	4
BMC Koncernens legale struktur	6
BMC Koncernens hoved- og nøgletal	7
Regnskabsberetning	8
Fondens bestyrelse	10
Corporate Governance	12
Beretning om BMC Koncernens aktiviteter	14
Danfoss Koncernen	16
Fondens kapitalforvaltning	22
Fondens projekter og uddelinger	28
Fondens uddelinger i 2017	38
Ledelsespåtegning	39
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	40
Koncernens regnskab og noter	42
Koncernens selskabsoversigt	86
Moderfondens regnskab og noter	90

Bitten & Mads Clausens Fond

Fondens primære formål er at styrke Danfoss A/S i ét og alt

Bitten & Mads Clausens Fonds primære formål er at styrke Danfoss A/S i ét og alt gennem Fondens besiddelse af aktier i selskabet. Gennem sit aktive ejerskab søger Fonden at skaffe virksomheden den bedst kvalificerede ledelse og tillige som majoritetsaktionær at være et værn om virksomheden.

Såfremt Fondens primære formål er tilgodeset, kan Fonden vælge at støtte Danfoss A/S indirekte ved initiativer

indenfor tre uddelingsspor: Nærområder og lokalsamfund, Forskning og uddannelse samt Bæredygtighed. De seneste år har Fonden uddelt 15-30% af sit modtagne udbytte fra Danfoss A/S.

Fonden kan ikke ansøges, og Fondens bestyrelse udvælger entydigt de initiativer, der ønskes støttet efter fastlagte politikker.

Fondens og virksomhedens historiske perspektiv

1933 I 1933 stifter Mads Clausen "Dansk Køle-automatik- og Apparat-Fabrik". Produkterne fik påtrykt navnet "Danfoss", hvor første stavelse henviste til det danske, mens ordet "foss" henviser til gennemstrømningen i ventilen i en norsk/skandinavisk stavemåde.

I virksomhedens første år blev der solgt 466 ventiler.

1946 I 1946 erkender Mads Clausen, at det oprindelige firmanavn ikke er så mundret, især over for udlændige. Derfor blev "Dansk Køleautomatik- og Apparat-Fabrik" omdøbt til "Danfoss". Danfoss havde på det tidspunkt 261 medarbejdere og en omsætning på 3,5 mio. kr.

1961 I 1961 havde Danfoss 5.000 medarbejdere og en omsætning på 328 mio. kr., og Mads Clausen beslutter at omdanne selskabet til et aktieselskab med navnet Danfoss A/S.

1966 Danfoss' stifter Mads Clausen går bort, 60 år gammel. Bitten Clausen bliver ny formand for Danfoss A/S frem til 1971.

1971 Bitten Clausen stifter "Bitten & Mads Clausens Fond" d. 23.12.1971 som led i et generationsskifte. Bitten Clausen indtræder som formand, og fastlægger personligt fundatsen, som bestemmer Fondens fremtidige virke. Følgende transaktioner fulgte af stiftelsen.

- Fonden overdrages 50% af aktiekapitalen i Danfoss A/S
- Fonden besidder A-aktier og dermed ca. 85% af stemmerne
- Fem børn (2. generation) overtager 50% af aktiekapitalen i Danfoss A/S.

1999 Bitten Clausen overdrager formandskabet i Fonden til sin søn, Peter Mads Clausen.

2016 Fondens stifter Bitten Clausen går bort, 103 år gammel.

Med arv i fortiden

Mads Clausen (1905-1966) skabte Danfoss, en af Danmarks største virksomheder. Hans høje tekniske niveau kombineret med stor flair for kundernes fremtidige behov gjorde ham i stand til at opbygge et globalt firma med udgangspunkt i sit fødehjem på Nordals.

Samtidig med det globale perspektiv bevarede Mads Clausen altid respekten for lokalområdet og de mennesker, der sammen med ham skabte Danfoss.

I 1971 etablerede stifterens hustru Bitten Clausen "Bitten & Mads Clausens Fond" for at styrke Danfoss, således at virksomheden kunne sikres en langsigtet økonomisk sund og konkurrencedygtig udvikling.

BMC Koncernens legale struktur

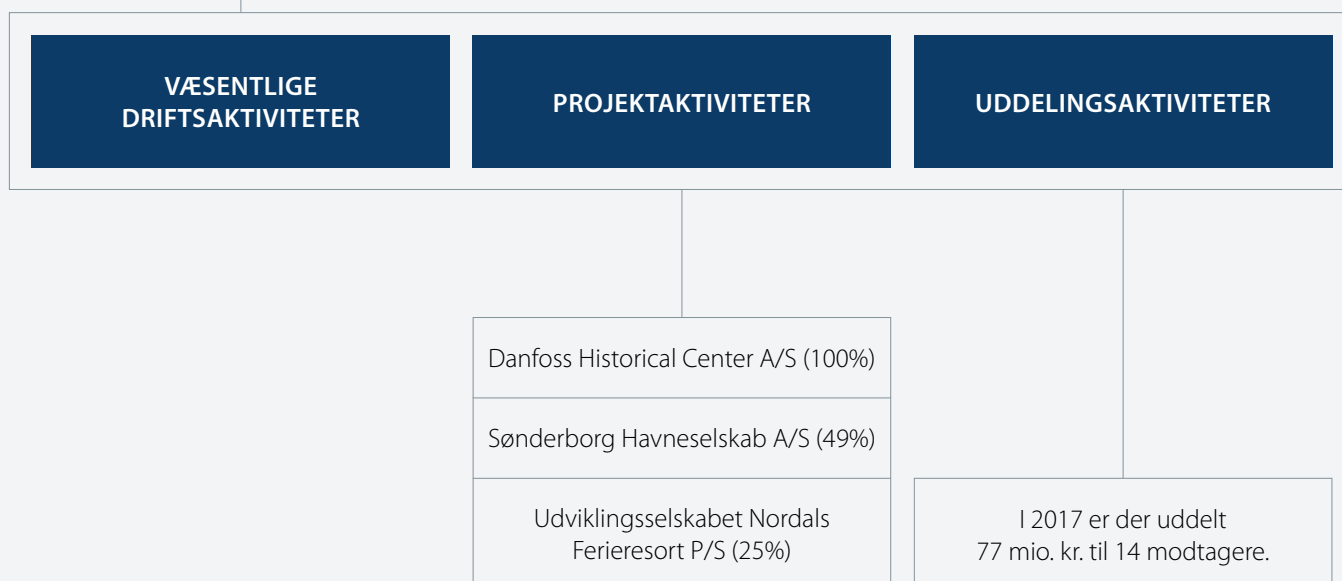
Danfoss A/S (50,2%)
B&MC Holding, Nordborg A/S (100%)
BMC Invest A/S (100%)
Videnspark Alsion A/S (100%)
BMC Aviation A/S (100%)
Alsik A/S (99%)
Alsik Estate P/S (60%)
Otte øvrige selskaber

BMC Koncernens legale struktur kan inddeles i tre kategorier. Driftsaktiviteten håndteres via en række selskaber under Fonden, hvor ejerskabet af Danfoss A/S er den største del.

Derudover har Fonden – direkte eller indirekte – ejerandele i en række projektselskaber.

Fondens uddelingsaktivitet varetages direkte fra Fonden til en række modtagere.

BITTEN & MADIS CLAUSENS FOND

BMC Koncernens hoved- og nøgletal

mio. kr.	2013	2014	2015	2016	2017
RESULTATOPGØRELSE					
Nettoomsætning	33.628	34.375	38.031	39.249	43.345
Resultat af primær drift før af- og nedskrivninger, andre driftsindtægter og -omkostninger	5.537	6.061	6.098	6.221	6.836
Resultat af primær drift før af- og nedskrivninger (EBITDA)	5.284	5.464	5.958	6.063	6.536
Resultat før andre driftsindtægter og -omkostninger	3.853	4.331	4.176	4.360	5.053
Resultat af primær drift (EBIT)	3.590	3.907	4.025	4.241	4.754
Finansielle poster, netto	-369	-433	-319	-315	-354
Resultat før skat	3.221	3.474	3.706	3.926	4.400
Årets resultat	2.255	2.286	2.544	2.927	3.282
Årets nettouddelinger	40	131	38	40	74
BALANCE					
Langfristede aktiver i alt	16.389	26.205	26.647	28.799	29.777
Aktiver i alt	26.698	37.807	37.894	41.546	42.787
Egenkapital i alt	11.812	13.850	14.667	16.963	19.307
Nettorentebærende gæld	4.057	11.334	9.757	9.773	8.010
Nettoaktiver	15.569	22.441	21.622	23.809	24.417
PENGESTRØMSOPGØRELSE					
Pengestrøm fra driftsaktivitet	4.450	4.350	4.625	5.156	5.517
Pengestrøm fra investeringsaktivitet	-1.213	-10.789	-1.389	-3.912	-3.250
heraf køb af immaterielle og materielle anlægsaktiver	-1.161	-996	-1.233	-1.833	-2.316
heraf køb af dattervirksomheder og aktiviteter	0	-7.377	-223	-1.859	-764
heraf køb af værdipapirer, øvrige kapitalandele og udlån	0	-2.416	67	-220	-170
Frit cash flow	3.237	-6.439	3.236	1.244	2.267
Frit cash flow før M&A	3.330	3.398	3.299	3.256	3.068
Pengestrøm fra finansieringsaktivitet	-3.330	6.472	-3.672	-1.068	-2.487
ANTAL MEDARBEJDERE					
Antal medarbejdere ultimo året	22.465	24.121	23.424	25.297	26.650
NØGLETAL					
Vækst målt i lokal valuta (%)	1	3	2	4	12
EBITDA margin (%)	15,7	15,9	15,7	15,4	15,1
EBIT margin (%)	10,7	11,4	10,6	10,8	11,0
Egenkapitalens forrentning (%)	16,7	16,8	17,7	18,3	17,2
Soliditetsgrad (%)	44,2	36,6	38,7	40,8	45,1
Gæld/egenkapital (finansiel gearing) (%)	34,3	81,8	66,5	57,6	41,5
Nettorentebærende gæld/EBITDA	0,8	2,1	1,6	1,6	1,2

Ovennævnte nøgletal er, i de tilfælde hvor nøgletallene er defineret af Den Danske Finansanalytikerforenings "Anbefalinger & Nøgletal 2015", udarbejdet i overensstemmelse hermed, jf. Note 26.

Regnskabsberetning

Fondsoplysninger

Bitten & Mads Clausens Fond (Fonden) er en dansk erhvervsdrivende fond registreret hos Erhvervsstyrelsen under CVR. nr. 41 81 56 12. Fonden arbejder selvstændigt og uafhængigt af andre hensyn end de, der indgår i Fondens formålsbestemmelse.

Fonden blev stiftet i 1971 af Bitten Clausen, enke efter Mads Clausen. Stiftelsen var et led i et generationsskifte i Danfoss A/S, med den hensigt at støtte op i ét og alt om Danfoss. I forbindelse med stiftelsen overdrog Bitten Clausen 50% af aktiekapitalen i Danfoss A/S til Fonden.

Fundats / Formål

Fondens fundats blev udarbejdet af Bitten Clausen ved Fondens stiftelse i 1971. Vedtægterne beskriver Fondens formål, Fondens kapitalforhold, sammensætning og valg af bestyrelsen samt forvaltningen af Fondens midler.

Fondens hovedformål er at styrke Danfoss A/S, således at virksomheden sikres en økonomisk sund og konkurrencedygtig udvikling. Dette forvaltes via Fondens besiddelse af aktier i Danfoss A/S. Derudover bruger Fonden sin indflydelse som aktionær i forbindelse med valg af bestyrelsesmedlemmer i Danfoss A/S.

Såfremt Fondens hovedformål er opnået, kan Fonden vælge at støtte Danfoss A/S indirekte ved initiativer indenfor tre uddelingsspor: Forskning og uddannelse, Nærområder og lokalsamfund samt Bæredygtighed. Da Fonden ikke kan ansøges, udvælger Fondens bestyrelse entydigt de initiativer, der ønskes støttet efter fastlagte principper.

Grundkapital / Kapitalforhold

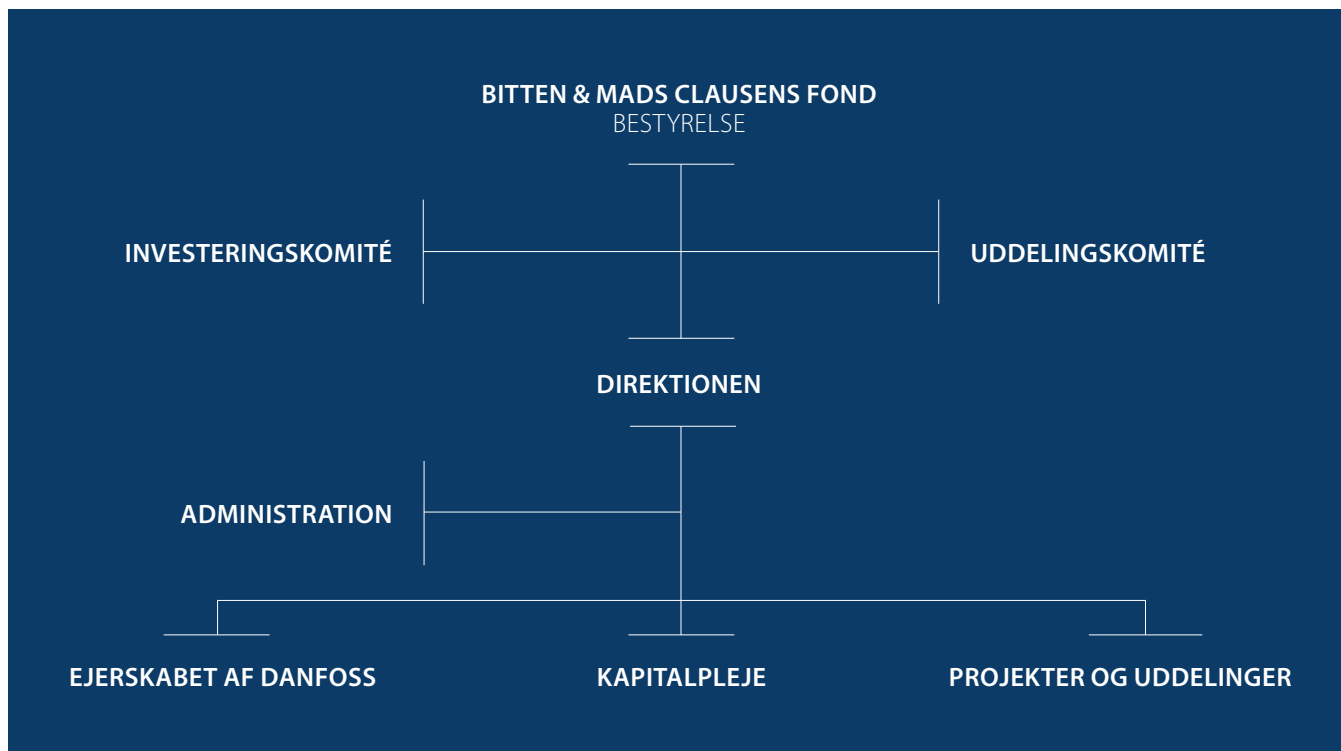
Fonden har en grundkapital på nom. 400 mio. A-aktier i Danfoss A/S med en historisk kostpris på 140,5 mio. kr. Den regnskabsmæssige værdi af Fondens grundkapital kan opgøres til 24,4 mia. kr. ved anvendelse af den beregnede markedsværdi af Danfoss A/S aktien.

Herudover har Fonden en rådighedskapital bestående af B-aktier i Danfoss A/S samt en likvid rådighedskapital, der investeres i overensstemmelse med Fondens investeringsstrategi med henblik på at opnå det bedst mulige afkast.

Bestyrelsen fordeler hvert år det modtagne udbytte fra Danfoss A/S til de budgetterede aktivitetsspor, der planlægges i Fonden. På generalforsamlingen i Danfoss A/S den 20. april 2018 forventes et udbytte på 600 mio. kr., hvor Fonden vil modtage 301 mio. kr., svarende til en ejerandel på 50,16%.

Strategiske forhold

Fondens aktiviteter er organisatorisk fastlagt i tre overordnede strategiske spor, hvor ejerskabet af Danfoss A/S udgør det ene jævnfør managementstrukturen s. 9. Fonden har en væsentlig indflydelse i Danfoss A/S, idet Fonden besidder mere end 85% af stemmerettighederne. Gennem sit ejerskab deltager Fonden bl.a. ved udvælgelsen af bestyrelsesmedlemmer i Danfoss A/S. Dette forhold er reguleret i Fondens fundats og forankret i et formelt defineret aktivt ejerskab. Derudover faciliterer dette spor et aktionærforum, hvor øvrige aktionærer i Danfoss A/S løbende holdes orienteret om forretningen.

OVERSIGT OVER FONDENS MANAGEMENTSTRUKTUR

Det andet strategiske spor er Fondens likvide rådighedskapital, der forvaltes af en nedsat Investeringskomité, der søger at optimere Fondens investeringer i henhold til den Investeringstrategi, som bestyrelsen har fastlagt.

Fondens projekter og uddelinger er det tredje strategiske fokusområde, hvor Fonden varetager uddelingerne. I denne forbindelse fastlægger fondsbestyrelsen uddelingsstrategien ligesom fondsbestyrelsen – efter indstilling fra Uddelingskomitéen – beslutter og godkender de endelige uddelinger.

Koncernregnskab for Bitten & Mads Clausens Fond

Fonden aflægger årsrapport efter IFRS som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav til årsrapporter, da Fondens største datterselskab – Danfoss A/S – også aflægger årsrapport efter IFRS.

BMC Koncernens hoved- og nøgletal

I 2017 havde Bitten & Mads Clausens Fond Koncernen (BMC Koncernen) en nettoomsætning på 43.345 mio. kr. mod 39.249 mio. i 2016, svarende til en stigning på 10%.

Resultat før skat blev på 4.400 mio. kr. mod 3.926 mio. året før, mens årets resultat blev på 3.282 mio. kr. mod 2.927 mio. i 2016. Fonden uddelte netto 74 mio. kr. mod 40 mio. sidste år.

Ved udgangen af 2017 udgjorde den nettorentebærende gæld 8.010 mio. kr. svarende til 1,2 x de seneste fire kvartalers EBITDA.

Egenkapitalen var ved udgangen af 2017 på 19.307 mio. kr. mod 16.963 mio. ved udgangen af 2016. Egenkapitalen på 19.307 mio. kr. svarer til en soliditetsgrad på 45,1% for BMC Koncernen.

Revision

BMC Koncernens regnskab revideres af en statsautoriseret revisor, der vælges af fondsbestyrelsen efter indstilling fra formandskabet. Valget af revisor sker hvert år og finder sted på Fondens årsmøde i april, hvor koncernregnskabet også bliver behandlet.

PricewaterhouseCoopers statsautoriseret revisionspartnerselskab blev i 2017 genvælgt som BMC Koncernens revisor.

Forventninger til 2018

BMC Koncernen vil i 2018 fortsat have fokus på at sikre en profitabel vækst. I 2017 voksede BMC Koncernen mere end den generelle vækst på de markeder og i de brancher, hvor BMC Koncernen er til stede, og dette forventes at fortsætte i 2018. BMC Koncernen forventer at fastholde eller udbygge markedsandele og samtidig fastholde en profitabilitet – målt som margin – på niveau med 2017 efter betydelige investeringer i digitalisering.

BMC Fondens uddelinger forventes i 2018 at ligge over uddelingerne i 2017 grundet forventet beslutning om uddeling til flere af Fondens større projekter. Fondens bestyrelse har fastlagt en uddelingsramme for 2018 på 110 mio. kr.

Fondens bestyrelse

Peter M. Clausen (A-medlem)

Formand for bestyrelsen

Tiltrådt

1981, formand siden 1999

Født

1949

Bosiddende

Sønderborg, Danmark

Særlige kompetencer

Erfaring med udvikling og ledelse af virksomheder, med fokus på teknologi og energioptimering. Erfaring med drift af familieejet produktionsvirksomhed og med arbejde i bestyrelser.

Uddannelse

B.Sc. Sønderborg Teknikum

Bestyrelseshverv

- Fabrikant Mads Clausens Fond, formand
- Danfoss Uddannelsesfond, formand
- Clausen Controls A/S, formand
- Clausen Group ApS
- MiniBOOSTER Hydraulics A/S
- Itools ApS, formand
- AqSep A/S, formand
- PP Energy ApS
- Sønderborg Havneselskab A/S
- PP Techniq A/S
- SwipBox A/S

Øvrige ledelseshverv

- Mads Clausen Institut

Marianne Philip (B-medlem)

Næstformand for bestyrelsen

Tiltrådt

2014

Født

1957

Bosiddende

København, Danmark

Særlige kompetencer

Erfaring med erhvervsjuridiske forhold, herunder selskabsretlige og fonde retlige. Erfaring med arbejde i bestyrelser.

Stilling

- Advokat, Partner i Kromann Reumert siden 1987
- Formand for Komitèen for God Fondsledelse
- Adj. Professor, CBS

Uddannelse

- Cand. jur.
- LL.M, Duke University, USA
- Advokat med moderet for Højesteret

Bestyrelseshverv

- Gerda & Victor B Strands Fond (Toms Gruppens Fond), formand
- Scan Office A/S, formand
- Redoffice Scan Office A/S, formand
- Redoffice PKC A/S, formand
- Stiholt Holding A/S, formand
- Nordea Invest, formand
- Norli Pension Livsforsikring A/S, næstformand
- Novo Nordisk Fonden
- Codan A/S
- Codan Forsikring A/S
- Brenntag Nordic A/S
- Duke University, Law
- Copenhagen Capacity Fonden
- Kirsten og Peter Bangs Fond

Øvrige ledelseshverv

- København Kommunes Erhvervsråd

Jens Martin Skibsted (A-medlem)

Medlem af bestyrelsen

Tiltrådt

2012

Født

1970

Bosiddende

København, Danmark

Særlige kompetencer

Brand Building, Entrepreneurship, Design Management

Stilling

- Direktør, Skibsted Ideation ApS
- Kreativ Direktør, Biomega (EV Partnership)

Uddannelse

- Master, Cross Media Communication, Københavns Universitet
- PM pro. degree, Project Management, UC Berkeley
- Bachelor i filosofi, Københavns Universitet
- Instruktør assistent, Elektroniske medier, ESEC

Betyrelseshverv

- Biomega (EV partnership)
- Skibsted Ideation A/S, formand
- Designrådet, formand
- Dansk Design Center
- Design2Innovate, næstformand

Øvrige ledelseshverv

- World Economic Forum Global Future Council Cities & Urbanization

Jan Lorentzen

Medarbejderrepræsentant

Tiltrådt

2014

Født

1970

Bosiddende

Skovby, Danmark

Særlige kompetencer

Repræsentant for medarbejdere i Danfoss samt lokalsamfundet.

Stilling

Senior Shop Steward og Fællestillidsrepræsentant

Øvrige ledelseshverv

- Fællestillidsrepræsentant, Danfoss Power Solutions ApS
- Dansk Metal Sønderborg, næstformand
- Fællesklubben PS (klub 2000), formand
- MedarbejderFonden

Svend Aage Hansen

Medarbejderrepræsentant

Tiltrådt

2014

Født

1959

Bosiddende

Nordborg, Danmark

Særlige kompetencer

Repræsentant for medarbejdere i Danfoss samt lokalområdet.

Stilling

HR-Konsulent

Øvrige ledelseshverv

- Danfoss A/S Bestyrelsen, 2008 – 2014

Preben Storm

Medarbejderrepræsentant

Tiltrådt

2014

Født

1960

Bosiddende

Gråsten, Danmark

Stilling

Fællestillidsrepræsentant

Betyrelseshverv

- Bestyrelsesmedlem 3F Åbenrå/Tønder

Øvrige ledelseshverv

- Byrådsmedlem, Sønderborg Kommune
- Udvalgsformand, Sønderborg Kommune

Mads Clausen (A-medlem)

Medlem af bestyrelsen

Tiltrådt
2015

Født
1984

Bosiddende
London, England

Særlige kompetencer

Erfaring indenfor teknologiudvikling, kommercialisering af ny teknologi, finansiering, M&A samt virksomhedsledelse.

Stilling

Executive Chairman, Applied Biomimetic Inc. samt MC2 Therapeutics A/S

Uddannelse

- Civilingeniør, Danmarks Tekniske Universitet
- MS Biotechnology, Johns Hopkins University
- MBA, London Business School

Jens Peter Toft (B-medlem)

Medlem af bestyrelsen

Tiltrådt
2009

Født
1954

Bosiddende
København, Danmark

Særlige kompetencer

Erfaring med generel ledelse og bestyrelsesarbejde. Ekspertise inden for finansiering og M&A.

Stilling

Direktør, Selskabet af 11. december 2008 ApS, samt et datterselskab

Bestyrelseshverv

- MipSalus Holding ApS samt et datterselskab, formand
- M. Goldschmidt Holding A/S, næstformand
- Civilingeniør N.T. Rasmussens Fond
- Dansk Vækstkapital II K/S
- Dansk Vækstkapital II Komplementar ApS
- Dagrofa ApS og Mahia 17 ApS
- Investeringsforeningen Danske Invest, Danske Invest Select, Profil Invest, Procapture samt
- Kapitalforeningerne Danske Invest Institutional og AP Invest
- Enid Ingemanns Fond
- Fondet for Dansk Norsk Samarbejde,
- Seks datterselskaber af M. Goldschmidt Holding A/S
- Selskabet af 11. december 2008 ApS
- Solar A/S

Øvrige ledelseshverv

- GRØ Capital

Fondens direktion

Per E. Have

Adm. direktør

Født
1957

Bosiddende
Sønderborg, Danmark

Uddannelse
MSc regnskab, CBS

Bestyrelseserhverv

- P/S Borgen Shopping, formand
- Sønderborg Havneseelskab A/S, formand
- Schackenborg Fonden, næstformand
- FærchFonden, næstformand
- Linak Holding A/S
- Linak A/S
- Kata fonden
- De 5 Gaarde
- Syddansk Universitet
- Udviklingselskabet Nordals Ferieresort P/S

Øvrige ledelseshverv

- Repræsentantskabet for Realdania
- Sydbank A/S

Bestyrelsens sammensætning

	NATIONALITET	UAFHÆNGIG	INVESTERINGS-KOMITÉ	UDELINGS-KOMITÉ	HONORAR ¹
Peter M. Clausen (formand)	DK	Nej	Ja	Ja	750 tkr.
Marianne Philip (næstformand)	DK	Ja	-	Ja	450 tkr.
Jens Martin Skibsted	DK	Nej	-	Ja	300 tkr.
Mads Clausen	DK	Nej	Ja	-	300 tkr.
Jens Peter Toft	DK	Ja	Ja	-	300 tkr.
Kåre Schultz ²	DK	Ja	-	-	250 tkr.
Svend Aage Hansen ³	DK	-	-	-	250 tkr.
Preben Storm ³	DK	-	-	-	250 tkr.
Jan Lorentzen ³	DK	-	-	-	250 tkr.

1) Inkl. honorar for komitéarbejde

2) Kåre Schultz fratrådte sit hverv i Fondens bestyrelse ultimo november 2017 grundet et jobskifte til en udenlandsk lokation.

3) Medarbejdervalgt

Corporate Governance

Lov om Erhvervsdrivende fonde (nr. 712) samt lovpligtig redegørelse om god fondsledelse i henhold til årsregnskabslovens §77a

Fonden er en dansk erhvervsdrivende fond registreret hos Erhvervsstyrelsen under CVR. nr. 41 81 56 12. Fonden arbejder selvstændigt og uafhængigt af andre hensyn, end de der indgår i Fondens formålsbestemmelse.

Den for Fonden mest relevante lovgivning er lov om erhvervsdrivende fonde. Det foreskrevne fondsretlige tilsyn med, at Fonden ledes forsvarligt og drives i overensstemmelse med lovgivningen og vedtægterne udføres af Erhvervsstyrelsen.

Lov om erhvervsdrivende fonde indeholder herudover detaljerede bestemmelser om blandt andet ledelsen, revision, uddeling og resultat anvendelse.

Komitéen for god fondsledelse har udarbejdet et sæt 'Anbefalinger for god fondsledelse', som de erhvervsdrivende fonde skal forholde sig til i henhold til årsregnskabslovens §77a. Fondene skal tage stilling til de enkelte anbefalinger og forklare, hvis anbefalingerne ikke følges ('følg eller forklar' princippet).

Fonden følger anbefalingerne fra Komitéen for god fondsledelse. For en gennemgang af Fondens overholdelse af de enkelte anbefalinger, henvises til Fondens hjemmeside www.bmcfond.dk/media/1711/god-fondsledelse-2017.pdf.

Mangfoldighed

BMC Koncernen tilstræber, at sammensætningen i det øverste ledelsesorgan afspejler mangfoldigheden i Koncernen i øvrigt, hvor det underrepræsenterede køn er kvinder.

På Fondens årsmøde i 2017 blev målet for mangfoldighed fastlagt til, at det tilstræbes, at antallet af kvinder i det øverste ledelsesorgan er minimum to kvinder ud af i alt seks valgbare bestyrelsesmedlemmer i 2020. For at nå målet vil Fonden tilstræbe, at det øverste ledelsesorgan forud for indstilling af en kandidat til valg på Årsmødet, i kandidatfeltet minimum har vurderet én kandidat, der repræsenterer mangfoldighed. Såfremt to kandidater er lige kvalificerede, vil bestyrelsen indstille den kandidat, der repræsenterer mangfoldighed til valg på Årsmødet. Der er pt. én kvinde i Fondens bestyrelse.

Nærmere oplysninger kan findes i BMC Koncernens bæredygtighedsrapport på www.bmcfond.dk/media/1712/bmc-sustainability-report-2017.pdf som er en del af ledelsesberetningen.

Ledelsesstruktur

Fondens koncernstruktur understøtter virksomhedernes ledelsesmæssige værdier med en klar fordeling af ledelsesansvar. Samspillet mellem Koncernens ledelsesorganer, ejere og andre interessenter er styret af denne struktur og de fastlagte principper. Fondens vedtægter, forretningsorden, værdier, lovgivningen samt et stærkt internt kontrolmiljø er også elementer, der indgår i BMC Koncernens corporate governance.

Fonden har et tostrengt ledelsessystem med en bestyrelse og en direktion. Bestyrelsen godkender den overordnede retning for Fondens udvikling i form af strategier og målsætninger. Direktionen udvikler strategien og varetager den daglige ledelse af virksomheden samt eksekvering af strategien. Disse forhold reguleres i en direktionsinstruks, der opdateres årligt.

Bestyrelsen

Fondens bestyrelse består af tre A-medlemmer valgt blandt descendenter efter Bitten og Mads Clausen, tre uafhængige B-medlemmer og tre medarbejdervalgte medlemmer. Bestyrelsen holder møde tre til fem gange årligt. Derudover holder bestyrelsen ekstraordinære møder i det omfang, det måtte være nødvendigt. I 2017 er der afholdt fire bestyrelsesmøder og ni møder i Fondens komitéer. Kåre Schultz fratrådte sit hverv i Fondens bestyrelse ultimo november 2017 grundet et jobskifte til en udenlandsk lokation. Derfor er der på underskrifttidspunktet en vakant position i Fondens bestyrelse og dermed kun otte underskrivende bestyrelsesmedlemmer. Fonden har iværksat en rekrutteringsproces til hervedning af et nyt bestyrelsesmedlem.

Bestyrelsen evaluerer løbende sin kompetencesammensætning med henblik på at sikre, at den til stadighed reflekterer Fondens behov. Bestyrelsen modtager et samlet fast honorar, som dækker arbejdet i Fonden. Primo 2017 foretog Fondens ledelse en benchmark af niveauet for bestyrelseshonorar mod andre erhvervsdrivende fonde, og hævede i den forbindelse honoraret for 2017 til 2,8 mio. kr. mod 2,3 mio. kr. i 2016. Formandens årlige honorar udgør 650 tkr., næstformandens årlige honorar udgør 400 tkr. og de menige medlemmers

årlige honorar udgør 250 tkr. Derudover modtager bestyrelsesmedlemmer, der deltager i Fondens komitéer, et årligt honorar på 50 tkr.

Direktionen aflønnes med et fast vederlag og en bonus, der er relateret til Fondens projektaktiviteter og ikke til regnskabsmæssige (monetære) resultater.

Fondens komitéer

Forretningsordenen bemyndiger bestyrelsen til at etablere komitéer, som varetager opgaver på baggrund af mandat og instrukser fra bestyrelsen. Komitéer under bestyrelsen skal bestå af formanden, udvalgte bestyrelsesmedlemmer samt direktøren. Derudover er en komité berettiget til i fornødent omfang at rekvirere bistand fra eksterne rådgivere.

Fonden har nedsat en Investeringskomité og en Uddelingskomité.

Investeringskomité

Investeringskomitéen overvåger den likvide del af Fondens rådighedskapital, der ligger udover aktier i Danfoss A/S, jævnfør også afsnittet om Fondens kapitalforvaltning i beretningen. Investeringskomitéen har holdt fem møder i 2017.

Uddelingskomité

Uddelingskomitéen skal behandle og prioritere projekter og støtte til almennyttige formål ifølge Fondens uddelingspolitik og fundats, jævnfør også afsnittet om Fondens uddelinger og projekter i beretningen. Uddelingskomitéen har holdt fire møder i 2017.

Redegørelse i henhold til årsregnskabslovens § 99a

BMC Koncernens væsentligste dattervirksomhed, Danfoss A/S har siden 2002 været tilsluttet FN's Global Compact Initiativer. På linie hermed søger Fonden løbende at forholde sig proaktivt til standarder og lovgivning, der skal sikre en bæredygtig samfundsudvikling.

Fonden ønsker således igennem BMC Koncernens aktiviteter at tage aktivt del i en bæredygtig global udvikling, hvor social ansvarlighed og hensyn til miljø og klima går hånd i hånd med en sund forretningsmæssig udvikling. Derfor er det vigtigt for Fonden, at man ikke blot reagerer på de forhold, der påvirker virksomheden her og nu, men også inddrager trends, der vil påvirke forretningsmæssige udfordringer og muligheder i fremtiden.

Det er Fondens overordnede mål, at BMC Koncernens virksomheder i alle forhold betragtes som bæredygtige og ansvarlige og med "orden i eget hus". Begrebet bæredygtighed samler og balancerer overordnede hensyn til social, miljømæssig og finansiell ansvarlighed. Fonden har særligt fokus på sociale aspekter og påvirkninger, fordi Fonden via dens direkte lokale støtteaktiviteter og BMC koncernvirksomhederne med deres tilstedeværelse i mange lokalsamfund har stor lokal betydning og derfor skal arbejde for godt samfundsborgerskab.

I forbindelse med BMC Koncernens investeringer stiller Fonden blandt andet krav til, at de enkelte virksomheder lever op til lovgivning og etiske standarder m.v. indenfor menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og antikorrupsion i de lande og lokalsamfund, hvor den enkelte virksomhed har aktiviteter.

Fonden anvender Danfoss A/S' politikker for samfundsansvar, og har derudover på koncernbasis udarbejdet en supplerende beretning, der redegør for Fondens konsoliderede politikker, indsats og resultater baseret på Danfoss A/S' redegørelse for samfundsansvar. Danfoss A/S' redegørelse for samfundsansvar beskriver i al væsentlighed de aktiviteter og resultater, man har gennemført og opnået på koncernniveau i BMC Koncernen.

For en fuld redegørelse i henhold til årsregnskabslovens § 99a henvises til BMC Koncernens bæredygtighedsrapport på www.bmcfond.dk/media/1712/bmc-sustainability-report-2017.pdf, som er en del af ledelsesberetningen.

Lovpligtig redegørelse i henhold til årsregnskabslovens § 99 stk. 1, beskrivelse af særlige risici

BMC Koncernen har ikke identificeret enkeltstående risici, der truer Koncernens overlevelse, men Koncernen kan blive påvirket af en række eksterne og interne risici. Alle risici er evalueret regelmæssigt via standardiserede guidelines.

Følgende forhold kan indebære risici for Koncernen og er yderligere uddybet i Årsrapporten for Danfoss A/S:

- Globale markedsforhold og mega-trends
- Fair og hensigtsmæssig adgang til markeder
- Regionale konflikter
- Global økonomisk vækst
- Udvikling på hovedmarkeder
- Opretholdelse af konkurrence- og innovationsevne, herunder evnen til at imødekomme kundernes krav om effektive løsninger, et attraktivt omkostningsniveau og høj produktkvalitet
- Kunderelationer og omdømme
- Finansiell bæredygtighed, herunder Koncernens evne til at finansiere udvikling.

Beretning om BMC Koncernens aktiviteter

Udover Danfoss A/S ejer Fonden en række selskaber – jævnfør selskabsoversigten bagerst i årsrapporten. Aktiviteterne i Danfoss A/S udgør den væsentligste del af Fondens Koncernregnskab.

I det følgende gives en beretning om BMC Koncernens væsentligste forretningsmæssige aktiviteter opdelt efter følgende tre hovedgrupper:

- Danfoss Koncernen
- Fondens kapitalforvaltning
- Fondens projekter og uddelinger.

URBAN

RIGGER

Læs mere om Danfoss på www.danfoss.com

Danfoss Koncernen

Danfoss Koncernens hovedtal

72 Fabrikker i 20 lande og Danfoss sælger sine produkter i mere end 100 lande

43,3 mia. kr. i omsætning 2017

26.645 Ansatte

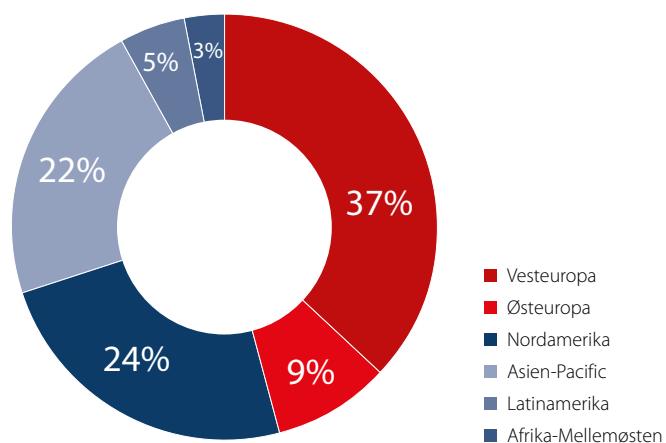
Kort om Danfoss

Danfoss Koncernen udvikler teknologier, der gør verden i stand til at få mere ud af mindre. Danfoss imødekommer det stigende behov for infrastruktur, fødevarer, energieffektivitet og klimavenlige løsninger via sine fire forretningssegmenter: Danfoss Power Solutions, Danfoss Cooling, Danfoss Drives og Danfoss Heating.

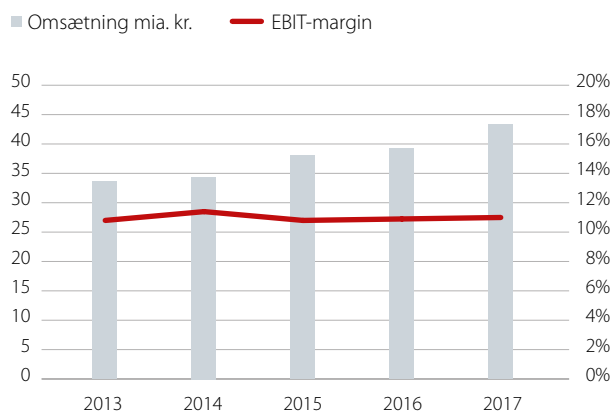
Produkterne anvendes til for eksempel køling, aircondition, opvarmning, motorkontrol og off-highway-maskiner. Danfoss er også aktiv inden for vedvarende energi og infrastruktur til fjernvarme i byer.

Danfoss Koncernens innovative ingeniørarbejde går tilbage til 1933, og i dag er Danfoss globalt førende med mere end 26.000 medarbejdere og salg i mere end 100 lande.

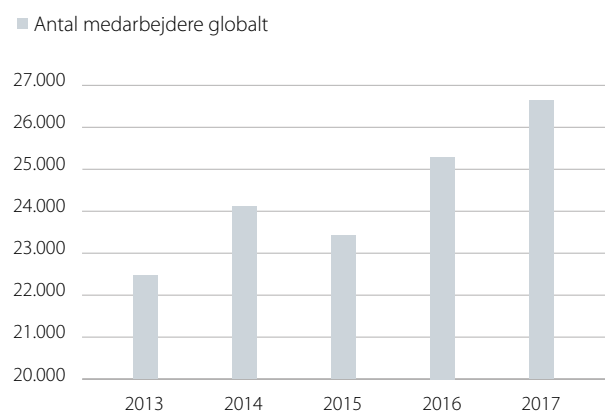
Omsætning pr. region

Salg og indtjening

Medarbejdere

Global innovation

Danfoss har fokus på at investere i udvikling og innovation for at drive en langsigtet, bæredygtig vækst i Danfoss. Aktiviteterne inden for innovation er koncentreret omkring digitalisering af produktprogrammet og udvikling af energieffektive løsninger, der skaber merværdi for forretningssegmenternes kunder. Tilkøbte virksomheder understøtter også innova-

tionen i Danfoss, og de forventes at resultere i langt flere innovative produkter, løsninger og serviceydelser på sigt.

Udgifter til forskning og udvikling steg i 2017 med 6% til 1.741 mio. kr. (2016: 1.645 mio.), hvilket svarer til 4,0% (2016: 4,2%) af omsætningen.

23 lokationer med forskning og udvikling

Innovative idéer realiseres på mange af Danfoss' lokationer med forskning og udvikling.

65 partnerskaber med universiteter

Danfoss arbejder tæt sammen med universiteter på en lang række områder, som spænder fra innovativ forskning til uddannelse af ingeniører og teknikere.

22 kundetestcentre med testfaciliteter

Nye løsninger bliver undersøgt og optimeret til kunderne i udviklingscentre og testlaboratorier over hele verden.

Eksempler på Danfoss' innovative produkter

Danfoss anerkendt for Turbocor® kompressor

I 2017 blev Danfoss tildelt priser for sin innovative Turbocor® teknologi: Bronze ved Edison Awards og en innovationspris ved China Refrigeration Expo. Danfoss er førende på området for oliefri centrifugalkompressorer med magnetiske lejer og variabel hastighed, som anvendes i aircondition-anlæg. En Turbocor® kompressor er friktionsløs, hvorfor vitale dele i kompressoren ikke nedslides. Derfor er den højeffektiv i hele sin levetid, vedligeholdelsesomkostningerne er væsentligt reduceret, og der opnås betydelige energibesparelser sammenlignet med en traditionel kompressor.

Intelligent opvarmning med Danfoss Link™

Energieffektivitet fører til færre udgifter, mindre luftforurening, bedre konkurrenceevne og kortere tilbagebetalingstid på investeringer. Gennemprøvede teknologier fra Danfoss bidrager til at forøge energieffektiviteten. For eksempel er Danfoss Link™ den nemmeste genvej til intelligent opvarmning, varmeudgifter kan reduceres med op til 30%, og forbrugerne kan regulere temperaturen i hjemmet, uanset hvor de befinder sig – fra deres mobiltelefon via appen Danfoss Link™. Danfoss Link™ er det eneste system, der gør det nemt for forbrugerne at regulere både de elektroniske radiatortermostater og gulvvarme.

Ny teknologi til selvkørende køretøjer

I 2017 blev DAVIS, Danfoss Autonomous Vehicle Integration System, præsenteret på Agritechnica-messen for landbrugsmaskiner i Tyskland. Kunderne havde mulighed for at se en live demonstration af køretøjet og fjernstyre DAVIS-traktoren, der kørte på testbanen i Nordborg. Det forventes, at størstedelen af off-road udstyr i fremtiden vil bestå af selvkørende køretøjer. Med tiden vil transport af varer og mennesker også være førerløs. Danfoss har i lang tid været aktiv inden for selvkørende teknologier og vil være i front, når fremtidens teknologier skal udvikles.

Kommentarer til regnskabet

Danfoss opnåede i 2017 den højeste omsætningsvækst i lokal valuta i seks år og leverede som forventet stærke resultater efter betydelige investeringer i digitalisering og vækstinitiativer.

Omsætning

Alt i alt var 2017 kendetegnet af en stærk vækst i lokal valuta på 12% (2016: 4%). Det resulterede i en stigning i omsætningen på 4.095 mio. kr. til 43.342 mio. kr. (2016: 39.247 mio.). Omsætningen målt i danske kroner var 10% højere end i 2016 og var påvirket af en negativ valutakurseffekt på 2%.

Fremgangen var bredt funderet på tværs af Danfoss' markeder, men særligt i BRIK-landene (Brasilien, Rusland, Indien og Kina) og i USA var væksten markant. Hvor væksten i Kina blandt andet var drevet af store investeringer i energi-effektivitet, der skal løse udfordringer med klimaforandringer og luftforurening, oplevede Danfoss i Indien et særligt fokus på løsninger, der kan sikre friske fødevarer til en voksende befolkning. I USA, som er Danfoss' største marked, var det især investeringer i infrastruktur, som drev den stigende omsætning.

Alle forretningssegmenter bidrog til væksten i lokal valuta, og især Danfoss Power Solutions leverede stærke resultater.

Indtjening

Resultatet af den primære drift (EBIT) steg med 13% til 4.797 mio. kr. (2016: 4.262 mio.) med en EBIT-margin på 11,1% (2016: 10,9%). Den positive udvikling i indtjeningen kan tilskrives den højere omsætning og en disciplineret styring af omkostningerne på trods af øgede udgifter til digitalisering og strategiske vækstinitiativer.

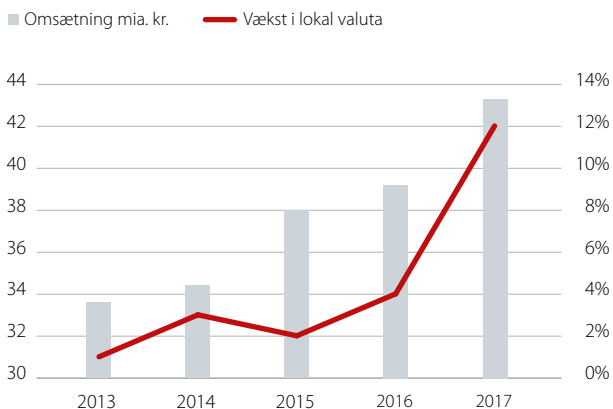
Resultatet før skat steg med 13% til 4.433 mio. kr. (2016: 3.938 mio.), og resultatet efter skat blev også forbedret med 13% til 3.308 mio. kr. (2016: 2.935 mio.). Det øgede overskud kan primært tilskrives den højere indtjening. Den effektive skattesats for 2017 var 25,4% (2016: 25,5%).

Kapitalstruktur

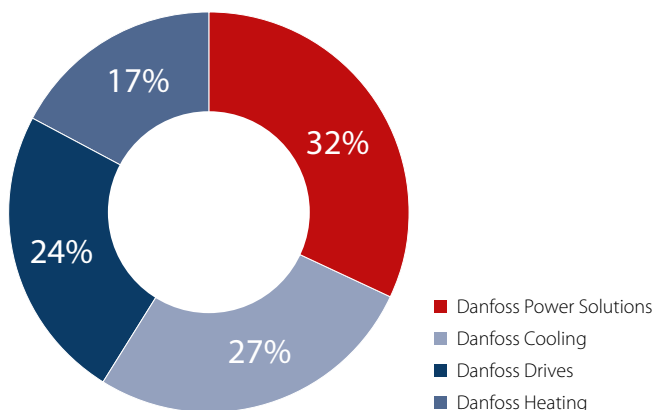
Danfoss Koncernen ønsker at fastholde en stærk balance, hvor geninvesteringer i forretningen og udbetaling af afkast til ejerne er optimalt afvejet.

Den 31. december 2017 var den nettorentebærende gæld på 7.814 mio. kr. (2016: 9.548 mio.), hvilket svarer til 1,2 (2016: 1,6) gange EBITDA. De opkøb af virksomheder, som blev

Vækst i omsætning

Omsætning pr. segment

færdiggjort i 2017, blev primært finansieret af det stærke cash flow fra driftsaktiviteter. På nuværende tidspunkt har Danfoss en BBB-kreditvurdering fra Standard & Poor's med stabile udsigter.

Aktiver og passiver

De samlede aktiver steg med 2% til 41.562 mio. kr. (2016: 40.567 mio.), hvilket primært kan tilskrives en faldende nettodriftskapital.

Den 31. december 2017 var egenkapitalen steget med 11% til 19.125 mio. kr. (2016: 17.286 mio.). Stigningen kan primært tilskrives det overførte resultat. Dette gav en egenkapitalandel, der er beregnet som egenkapital i forhold til samlede aktiver, på 46,0% (2016: 42,6%) og en egenkapitalforrentning på 17,3% (2016: 17,2%).

Pengestrømsopgørelse

Udviklingen i cash flow i 2017 var drevet af solide pengestrømme fra alle dele af Danfoss Koncernen. Det har fortsat høj prioritet at fastholde et stærkt cash flow, og resultatet i 2017 afspejler de løbende bestræbelser for at sikre en stærk

styring af leverandørgæld og varebeholdninger samt rettidig betaling af tilgodehavender for Danfoss' produkter, løsninger og tjenesteydelser.

Det frie cash flow endte på 2.507 mio. kr. (2016: 1.485 mio.). I 2016 var cash flowet påvirket af de gennemførte tilkøb af virksomheder, hvilket medførte større nettoinvesteringer og dermed et lavere cash flow sammenlignet med 2017.

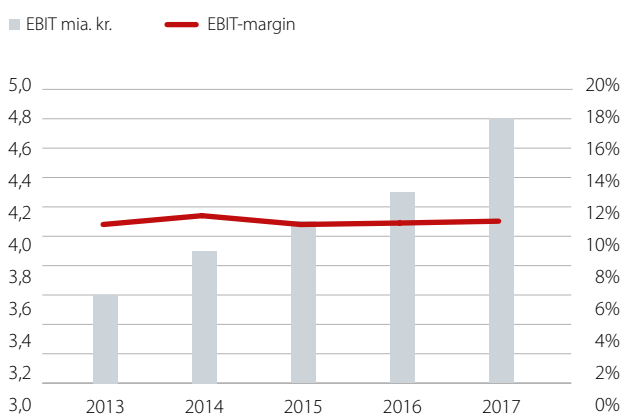
Cash flow før tilkøb af virksomheder blev fastholdt på et højt niveau på 3.307 mio. kr. (2016: 3.416 mio. kr.), hvilket var drevet af en stærk pengestrøm fra driftsaktiviteten.

Cash flow fra finansieringsaktiviteter blev -2.777 mio. kr. (2016: -1.302 mio. kr.). Forskellen skyldes primært store tilbagebetalinger af lån i 2017.

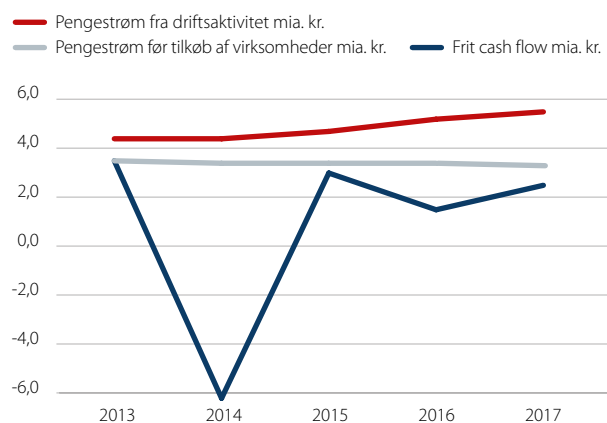
Medarbejdere

Ved udgangen af 2017 beskæftigede Danfoss Koncernen 26.645 (2016: 25.292) medarbejdere. Stigningen skyldes primært det højere aktivitetsniveau.

Indtjening

Pengestrømme

Udvalgte begivenheder i 2017

Åbning af software-hub

I maj 2017 åbnede Danfoss endnu et kompetencecenter til udvikling af software-løsninger, som Danfoss vil anvende i forbundne (connected) produkter, cloud-baserede løsninger og applikationer. Det nye hub er placeret i videnskabsparken Scion, der hører under Danmarks Tekniske Universitet (DTU).

Køb af software-ekspert

Køb af ny teknologi og digitale kompetencer er en vigtig del af Danfoss' digitale transformation. Købet af Prosa – der har en omfattende viden på området for IoT (Internet of Things), intelligent udstyr og brugervenlige designs – var endnu et skridt på den spændende rejse. Kombinationen af Prosas software-ekspertise og Danfoss' applikationsviden vil muliggøre flere connectede produkter og endnu bedre serviceydelser til kunderne.

Ændringer i ledelsen

Den 1. juli overtog Kim Fausing posten som koncernchef og administrerende direktør (CEO) i Danfoss. Han vil fortsætte Core & Clear-strategien med fokus på lønsom vækst og digitalisering. Forud for udnævnelsen var han Danfoss' driftsdirektør (COO) i ni år og medlem af direktionen.

Køb af sensorteknologi

Danfoss fortsatte med at investere i vækstinitiativer. Et eksempel var købet af tyndfilmteknologien fra Kavlico, der anvendes i sensorer i applikationsmiljøer med høje temperaturer og trykforhold. Købet styrkede Danfoss' produktprogram med ny teknologi og fokus på særlige kundebehov.

Produktion af powermoduler i Utica, New York

I oktober 2017 ankom de første medarbejdere til Danfoss Silicon Powers fabrik i Utica, New York, hvor der skal produceres powermoduler af siliciumkarbid (SiC). SiC-powermoduler kan reducere el-forbruget i el-biler med 10 %, energiforbruget i datacentre med 5 % og gøre et fly markant lettere. Fabrikken vil køre med fuld produktion fra midten af 2018, og der forventes at blive skabt flere hundrede jobs over de kommende år.

Køb af elektriske løsninger

Danfoss investerede i innovation for at sætte yderligere gang i væksten. I november 2017 købte Danfoss virksomheden Visedo, der er verdensførende på området for elektriske løsninger til off-highway og marinemarkederne. Dermed imødekom Danfoss den stigende efterspørgsel efter elektriske løsninger, der ikke alene øger produktiviteten, men også reducerer CO₂-udledning og forurening. Elektrificering er et område, hvor udviklingen går hurtigt, og som indeholder et stort potentiale for Danfoss.

Nye faciliteter i verdensklasse i Kina

Danfoss åbnede endnu et Application Development Center (ADC) til Power Solutions-forretningen og indviede Danfoss Cooling's første montagelinje til Turbocor® kompressorer i Kina. Faciliteterne er udstyret med nyeste teknologi og skal bidrage til, at Danfoss kan levere en endnu bedre kundeservice i Kina og i andre lande i Asien-Pacific.

Kort om forretningssegmenterne

Danfoss **Power Solutions**

6.815
medarbejdere globalt

22
fabrikker i 11 lande

Mere end 20 salgskontorer i
20 lande

Danfoss Power Solutions leverede meget stærke resultater og opnåede betydeligt højere omsætning og profitabilitet i forhold til 2016. Væksten blev drevet af investeringer i vellykkede vækstinitiativer, der øgede markedsandelen, og generel fremgang i off-highway markedet, særligt inden for bygge- og anlægsbranchen samt distribution. Danfoss Power Solutions havde vækst i alle regioner, hvor især Nordamerika og Kina voksede betydeligt.

Danfoss **Cooling**

6.396
medarbejdere globalt

13
fabrikker i 10 lande

Mere end 100 salgskontorer i
37 lande

Danfoss Cooling leverede stærke resultater med en højere omsætning og en lidt lavere profitabilitet end sidste år. Resultaterne på tværs af regioner og produktkategorier var blandede med nogle markeder præget af god vækst, mens væksten på andre var mere afdæmpet. Kina skilte sig ud med særlig høj vækst, og landene i Sydeuropa og Brasilien.

Danfoss **Drives**

4.652
medarbejdere globalt

11
fabrikker i 7 lande

Mere end 80 salgskontorer i
50 lande

Danfoss Drives fortsatte den positive udvikling med højere omsætning og profitabilitet end sidste år. Danfoss Silicon Power leverede tocifret vækst. Det globale drives marked var fortsat præget af lav vækst i en række sektorer, men Danfoss Drives leverede vækst i de fleste regioner, især i Kina, der voksede meget. Der var også pæn vækst i Nordamerika og Sydeuropa.

Danfoss **Heating**

5.339
medarbejdere globalt

26
fabrikker i 12 lande

Mere end 100 salgskontorer i
57 lande

Danfoss Heating leverede stærk vækst, og en profitabilitet på niveau med året før. Der var især fremgang inden for fjernvarmeområdet og kommercielle bygninger. Omsætningen steg i alle regioner, men særligt de central- og nordeuropæiske lande samt Rusland havde god vækst.

Fondens kapitalforvaltning

Investeringskomitéen har til opgave at etablere, formulere og vedligeholde en investeringsstrategi for Fondens kapitalforvaltning. Investeringsstrategien er gældende for den del af Fondens rådighedskapital, der ligger udover aktier i Danfoss A/S. Af investeringsstrategien fremgår det, at rådighedskapitalen kan investeres i 9 aktivklasser. Allokeringen er dynamisk og vil løbende blive vurderet af Investeringskomitéen, så allokeringen har den rette afvejning mellem risiko/afkast og løbetid.

Investeringsstrategien har en moderat risikoprofil og vil for alle aktivklasser have til formål at skabe et passende risikojusteret afkast. Det vigtige kortsigtede mål er at opbygge Fondens rådighedskapital via investeringer med en middel risikoprofil. Målt over en periode på 3-5 år skal de enkelte aktivklasser have genereret et afkast over benchmark. Såfremt afkastet er betydeligt lavere end benchmark vil Investeringskomitéen revurdere de enkelte aktivklassers investeringsstrategi og forelægge ændringsforslag til bestyrelsen for Fonden.

En del af Fondens rådighedskapital investeres via eksterne kapitalforvaltere. Hvert år afholder Investeringskomitéen en licitation, hvor udvalgte danske og udenlandske forvaltere inviteres til at byde på et mandat, hvorefter årets forvaltere udvælges. I udvælgelsen lægger Fonden vægt på, at de eksterne forvaltere har implementeret ESG principperne (Environment, Social and Governance) i forvalternes investeringsanalyser og beslutningsprocesser. Kapitalforvalternes resultater benchmarkes løbende mod hinanden for at sikre, at Fonden opnår det bedst mulige afkast indenfor de investeringsrammer, som investeringsstrategien definerer.

En anden del af Fondens rådighedskapital er placeret i ejendomsinvesteringer, hvor den væsentligste investering pt. er opførelsen af Alsik Hotel i selskabet Alsik Estate P/S. Derudover har Fondens bestyrelse godkendt igangsættelse af en ny ejendomsinvestering i 2018. Bygningen skal huse laboratorier og testfaciliteter til et nyt center; 'Center for Industriel Elektronik' (CIE), der tilknyttes Syddansk Universitet i Sønderborg.

Center for Industriel Elektronik, Sønderborg

Fonden har besluttet at opføre en helt ny bygning i tilknytning til Alision i Sønderborg. Projektet finansieres i samarbejde med Linak A/S og skal huse et nyoprettet 'Center for Industriel Elektronik (CIE)'. Bygningen skal huse laboratorier og testfaciliteter til det nye center.

Der er foretaget en brugeranalyse for den nye tilbygning, og via en scenariegenerering er der udarbejdet et projekt, der arkitektonisk passer til de eksisterende bygninger, og samtidig respekterer Alsions eksisterende funktionalitet. Bygningen realiseres som et selvstændigt laboratorie/værksted-fløj, som muliggør et attraktivt gårdrum, som kan benyttes som studiemiljø.

Projektet forventes påbegyndt 2. kvartal 2018, således at bygningen står færdig til indflytning i sommeren 2019 og dermed vil være klar til studiestart september 2019.

Nedenstående rendering er det skitseforslag der pt. foreligger.

Brutto areal 3.234m² der kommer til at indeholde:

14 projekt rum

3 laboratorier

3 EMC laboratorier

2 Værksteder

- Mekanik og Elektronik

Speciallaboratorier

- Pålidelighedstest (reliability)
- Akustik laboratorier
- Aktuator tests
- Integreret elektronik (embedded)

Første spadestik

- 6. april 2018

Centre for
Industrial
Electronics **cie**

Alsik Hotel, Konference og Spa i Sønderborg

Visionen for Alsik er at bygge regionens største 4-stjernede konference og business hotel, der opføres i nordisk design, og med værelser over standard størrelse. Alsik skal samtidig introducere flere nye restauranter, hvilket sker i samarbejde med en mesterkok og baseres på menuer, der tager udgangspunkt i det nordiske køkken og lokale råvarer. Endelig vil Alsik blive markedsførende med et enestående spa-koncept indenfor 'Nordic Living'. Spa'en indrettes med bade faciliteter i stueplan og tre etager med tilbud og attraktioner, hvor publikum forkæles og tilbydes massage, wellness- og skønhedsbehandlinger. I alt vil Alsik Spa indeholde mere end 50 forskellige oplevelser.

Byggeriet af Alsik er den største enkeltstående aktivitet for Fonden. Første spadestik blev taget den 13. november 2015, og hotellet åbner i marts 2019. Et overblik over byggeriets faser i 2017 præsenteres på side 30 og 31.

Driften af Alsik

I takt med at hotellet tager form har driftsselskabet i 2017 for alvor involveret sig i udviklingen af en lang række aktiviteter, som skal sikre, at hotellets organisation og driftsstyring er på plads, når dørene slås op for gæster i foråret 2019. Eksempler på disse aktiviteter spænder bredt, fra valg af logo, til konkretisering af businessplan og markedsføringsstrategier. Meget arbejde fortsætter ind i 2018, men sporene er lagt og samarbejdet med RIMC International Hotels & Resorts som operatør har i 2017 fundet sin form.

Hotellets logo

Efter at hotellet i 2016 blev navngivet "Alsik" har der været arbejdet med at finde et udtryk for hotellets logo. Det har været prioriteret at udvikle et logo, der afspejler hotellets overordnede vision, såvel som ønsket om et nordisk udtryk. Logoet skal afspejle kvalitet og velvære, da det er den totaloplevelse der stræbes efter at levere til gæsterne.

Hotellets navn, Alsik, stammer fra kløverblomsten Alsike. Det endelige logo blev valgt, fordi dets formsprog tager udgangspunkt i blomsten i form af en blomsterkrone. Med cirkulende bevægelser trækkes der samtidig klare linjer til det klare nordiske billedsprog og vikingernes særegne ornamenter. Det skaber associationer til nordisk minimalisme, renhed og kvalitet.

I forlængelse af arbejdet med et logo til Alsik er der desuden i 2017 påbegyndt et arbejde med at designe skilte til placering udenfor og indeni Alsik. Det er en proces, som dels henter inspiration fra bygningens design og logo, og dels fra de overordnede ønsker til stemning og 'way-finding'. Hoteloperatør og -konsulent har sammen med bygherren bidraget med input, der gør, at projektet bliver sammenhængende i design og funktionalitet.

Ansættelse af direktør

I oktober 2017 tiltrådte Irmela Heinsius som administrerende direktør for Alsik. Irmela Heinsius har med knap 30 år i branchen opnået stor erfaring i den internationale hotelverden, og har arbejdet på hoteller såsom Beau Rivage Paladset i Lausanne, Hotel Adlon i Berlin, Hotel Vier Jahreszeiten i München samt mange flere. I dag har hun solid erfaring med såvel hotelledelse, som salg og marketing. Hun har ved flere lejligheder været involveret i opstart af nye hoteller, og har erfaring med at planlægge pre-opening aktiviteter.

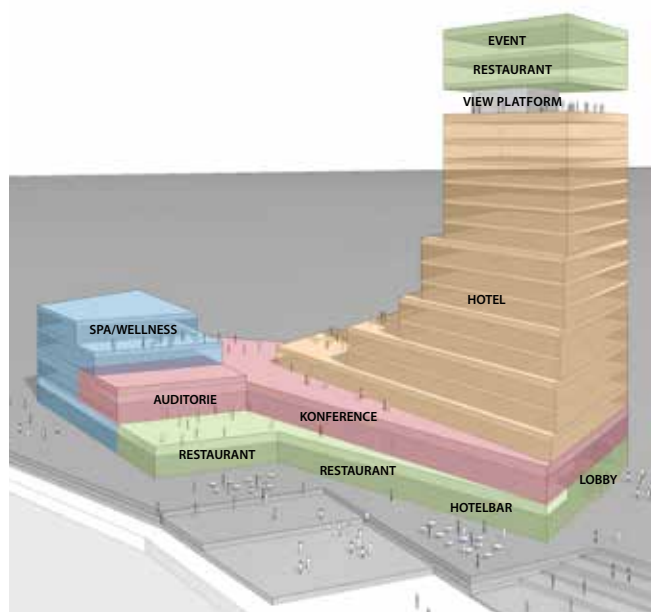
En af de første vigtige opgaver for Irmela Heinsius bliver at få Alsiks ledelsesteam på plads. Det arbejde er påbegyndt i foråret 2018. I starten af 2019 vil der kunne sættes navn på resten af de i alt ca. 130 stillinger, som skal besættes i hotel, restauranter, konference og spa.

Indretning af hotel, konference og spa

Igennem 2017 har et team af indretningsarkitekter arbejdet med at give Alsik det helt rigtige udtryk. Der er udarbejdet detaljerede tegninger og renderinger for at illustrere, hvorledes lofter, gulve, vægge og møbler vil fuldende hotellets samlede indtryk. Dette arbejde fortsætter i 2018, hvor det desuden suppleres med udvælgelse af service, sengelinned, glas, mv.

Følg Alsik på Fondens hjemmeside og Instagram

Byggeriet af Alsik kan følges på Fondens hjemmeside: www.bmcfond.dk/byggeriet-af-Alsik samt via Alsiks egen profil på Instagram: [alsik-conference](https://www.instagram.com/alsik-conference).

Alsik	Antal	Personer
Antal værelser	190	382
Restaurant/bar	3/1	400
Konference	10	400 (250)
View platform	1	80
Event floor	1	100

Alsik	Brutto (m ²)
Topetager	1.300
Hotel	11.000
Konference	2.500
Restaurant, lobby	2.200
Spa & Wellness	4.300
Kælder	3.500
Total	24.800

Alsik – overblik over byggeriet i 2017

Januar

Ved indgangen til 2017 var selve hotellet nået op i to etager og elevatortårnet var fire etager højt. Der anvendes kran til at løfte materiale ind i bygningen.

Fra sidste uge af januar indledes der piloteringsarbejde med at banke betonpæle i jorden til de kanaler, der skal støbes til ventilation og røgudluftning i tilfælde af brand. Piloteringsarbejdet fortsætter hele første kvartal.

April

For at fejre at tårnet var halvvejs mod toppen, blev alle interesserede borgere inviteret til et besøg på byggepladsen den 28. april 2017. Under arrangementet var kokken Jesper Koch vært ved smagsprøver på den mad, som vil blive serveret i Alsik's restauranter.

Januar

Februar

Marts

April

Maj

Juni

Marts

Elevatortårnet er 35 meter højt, og tårnkranen hæves derfor 10 meter, for at kunne løfte elementer ind til hotellets 9. etage, som blev påbegyndt i denne måned. Pladsen omkring Alsik er, i forhold til byggeriets størrelse, ganske snæver og kræver konstant opmærksomhed. Gehrys masterplan bliver virkeliggjort samtidig med opførelse af multikulturhus, parkeringshus, ungdomsboliger, nye forsyningsledninger, m.v.

Maj

Facadeelementerne til Alsik leveres via et skib fra, der i løbet af 2017 tre gange lægger til ud for byggeriet. Skibet bliver samtidig det sidste store fragtskib, der sejler til den tidligere industrihavn.

Der er banket 1.308 pæle i jorden, som hvis de lægges i forlængelse af hinanden strækker sig over 19 km. – eller fra byggepladsen til Danfoss-hovedsædet på Nordals. Der er støbt 22 millioner kg beton. Grundvandet er holdt nede under byggeriet, ved at pumpe over en halv million kubikmeter grundvand væk fra byggepladsen

August

Alsik vil rumme en stor konferencesal med plads til 250 personer. En stål-drager på 25*10 meter og en vægt på 17 ton løftes på plads og vil betyde, at konferencesalen ikke indeholder søjler. Således vil alle konferencegæster havde frit udsyn.

November

Alsik har fået sin adresse samt tre husnumre. Adresserne er Nørre Havnegade 21, 23 og 25 og fordeles til henholdsvis restauranten på 17. etage, hotellet og spa'en.

Kælderen er spækket med teknik, og meget imponerende er ventilationen, hvor et antal rum på tilsammen flere hundrede kvadratmeter "kun" har som funktion, at rumme et stort antal turbiner der kan lede frisk luft ind i samtlige af hotellets lokaler på alle etager.

Juli**August****September****Oktober****November****December****Oktober**

154 badeværelser er færdigmonteret med alt udstyr inkl. fliser og sanitet, og bliver hejst ind i værelserne før de lukkes af. Der skal blot forbindes strøm, vand og kloak, før de kan bruges. En del værelser er dog så forskellige fra resten, at badefaciliteterne lettest bygges på stedet.

Værelser og hotelgange tager form i Alsiks nederste etager. Udsigten fra værelse 212 favner både Allsund, Alslion og Sønderborg Slot. Stort set alle værelser i hotellet får udsigt til vand.

December

Tårnkranen hæves til 90 meter og knejser over Alsik, som med sine nu 14 etager er knap 54 meter højt. Facadepladerne monteres løbende, for at reducere oplagsplads på jorden. Når solen skinner i facaderne skabes et smukt mønster af sol og skygge.

Hotellet står færdigt i marts 2019.

Fondens projekter og uddelinger

Fonden kan ikke ansøges om uddelinger. Fondens bestyrelse udvælger entydigt de initiativer, der ønskes støttet efter fastlagte politikker.

Uddelingskomitéen behandler og prioriterer projekter og støtte til almennyttige formål ifølge Fondens uddelingspolitik og fundats. Komitéen holder minimum fire årlige møder.

Fondens uddelinger og projekter finansieres gennem indtægter, som primært består af udbytte fra Danfoss A/S. Hvert år uddeler bestyrelsen ca. 20-40% af det modtagne udbytte fra Danfoss A/S.

Lovpligtig redegørelse om uddelingspolitik i henhold til årsregnskabslovens §77 b

Fondsbestyrelsen har vedtaget, at Fondens uddelingspolitik skal fokusere på tre overordnede spor. Alle tre spor er tæt relateret til Danfoss' geografiske lokationer samt forretningsfokus, da direkte eller indirekte støtte til Danfoss A/S er Fondens primære formål ifølge fundatsen. Den vedtagne uddelingspolitik indeholder følgende tre overordnede spor.

A. Nærområder og lokalsamfund

Støtte til forbedring af lokale samfund, nærområder og regional udvikling omkring udvalgte Danfoss lokationer, med henblik på at skabe et attraktivt dynamisk nærmiljø for Danfoss' medarbejdere og deres familier, samt at styrke Danfoss' omdømme, således at Danfoss kan tiltrække og fastholde kvalificerede medarbejdere.

B. Forskning og uddannelse

Støtte til danske og globale projekter, som kan være medvirkende til at drive teknologisk forskning og udvikling, med relevans for Danfoss.

C. Bæredygtighed

Støtte til projekter indenfor vedvarende energi og energi-effektivitet, der gavner Danfoss' vision om at fremme bæredygtighed og løsninger.

Fondens uddelingspolitik præciserer derudover, at Fondens uddelinger dels kan gives som donationer og dels som støtte til et projekt. Hvis støtten gives til et projekt, kan Fonden vælge at indgå i projektarbejdet med henblik på at undersøge/udvikle ideer og tilføre relevante kompetencer udover det økonomiske bidrag.

I 2017 har Fonden foretaget uddelinger for 77,0 mio. kr. mod 40,5 mio. i 2016. Derudover har Fonden tilbagekaldt uddelinger for 3,2 mio. kr. i 2017 mod 0,8 mio. kr. sidste år.

På Fondens årsmøde beslutter bestyrelsen, ved godkendelse af årsrapporten, en uddelingsramme for det kommende år. Beslutningen om uddelinger sker efterfølgende. Uddelingsniveauet for 2018 forventes at ligge på 110 mio. kr. med hovedvægt på spor A i Fondens uddelingspolitik.

Projekter støttet af Fonden

I flere af projekterne nævnt nedenfor har Fonden, udover økonomisk bistand, valgt at tilføre ressourcer og ledelseskompetence for at understøtte projekternes eksekvering.

Fabrikant Mads Clausens Fond

BMC Fonden støtter hvert år den selvstændige almenvælgørende Fond 'Fabrikant Mads Clausens Fond' med en årlig bevilling. Fabrikant Mads Clausens Fond er en selvstændig almenvælgørende fond, som Danfoss' grundlægger Mads Clausen stiftede i 1960 med det formål at støtte almennyttige projekter i ind- og udland.

Fabrikant Mads Clausens Fond støtter først og fremmest projekter omkring Danfoss A/S i Sønderjylland inden for uddannelse, helse, idræt og kultur.

Fabrikant Mads Clausens Fonds største bevilling i 2017 gik til Fridthjof Film, som i 2018 står i spidsen for produktionen af den første danske spillefilm, der har 1. Verdenskrig som omdrejningspunkt. Filmen – I KRIG & KÆRLIGHED – er inspireret af en lokal forfatters roman, som baserer sig på virkelige hændelser. Den handler om en sønderjysk soldat, som må kæmpe på tysk side og flere gange stilles over for dilemmaet, hvor langt man kan gå i krig og kærlighed. Flere lokale attraktioner på Als bliver brugt som kulisse i filmen, bl.a. Havnbjerg Mølle, Havnbjerg Kirke, Augustenborg Slot og Sønderborg Slot. Filmen får gallapremiere i Sønderborg den 11. november 2018 på 100-års dagen for afslutningen på 1. Verdenskrig. Fabrikant Mads Clausens Fond støtter projektet med 6,5 mio. kr. og stiller Havnbjerg Mølle til rådighed som hoved-lokation.

Scene fra filmoptagelserne ved Havnbjerg Mølle.

← Fotograf: Glenn Simonsen

↓ Fotograf: Andreas Bastiansen

Fonden Universe Science Park

Fonden støtter Universe Science Park (Universe), der er Sønderjyllands største oplevelsespark. Attraktionen tiltrækker hvert år besøgende fra hele landet med sit tilbud af attraktioner, shows, udstillinger og events, der alle er tematiseret omkring naturvidenskab, teknik og iværksætteri.

Formålet med Universe er at begejstre børn og unge for naturvidenskab, teknologi og iværksætteri i en tidlig alder, så flere unge får lyst til at beskæftige sig med disse områder i fremtiden. Midlet er mindeværdige oplevelser, leg og undervisning, som fascinerer, involverer og underholder, og derved skaber positive associationer til naturvidenskab og teknologi.

Nye oplevelser af naturvidenskab og teknologi i 2017

I 2017 har støtten fra Fonden blandt andet muliggjort et markant investeringsprogram på 20 mio. kr. i nye attraktioner, nye udstillinger og nye oplevelser for parkens gæster, samt en opgradering af parkens anlæg.

I parkens udstillingsbygning var årets nyhed 'Virtual Reality', som består af en teknisk udstilling om VR-teknologi samt en række interaktive oplevelseszoner, hvor gæsterne kan afprøve, eksperimentere med og fordybe sig i Virtual Reality oplevelser. Parken introducerede en ny 360-graders 'Full Dome' planetarie-biograf med 80 sæder, hvor gæsterne har oplevet en fascinerende og formidlende rejse igennem solsystemet.

'Elbil-banen' satte fokus på elbilers teknik og opladning samt tilbød en sjov køreoplevelse for de mindste. Endelig inviterer 'Sky Trail' til selvindsigt og udfordrer gæsternes mod ved at indbyde til en klatreudfordring i 11 meters højde.

De nye attraktioner supplerer parkens eksisterende tilbud af interaktive og legende aktiviteter, og forstærker den samlede oplevelse af glæde og begejstring ved naturvidenskab, teknik og iværksætteri, som netop er parkens formål.

Universe har i 2017 (åbningssæsonen fra 3. april til 29. oktober 2017) været besøgt af 110.135 gæster. Besøgstallet er øget med 18% fra 93.064 gæster i 2016.

Vækst og udvikling i Sønderjylland via turisme

Universe deltager som en aktiv turistaktør i arbejdet med at fremme og udvikle turismen i Sønderjylland. Således støtter Universe op om arbejdet i Destination Sønderjylland og deltager i flere samarbejds- og markedsføringsaktiviteter med henblik på at styrke attraktiviteten af og kendskabet til Sønderjylland som en spændende turistdestination.

Universe deltager desuden i det lokale samarbejde om at styrke turisme, handel og kultur i Sønderborg-området, som en aktiv aktør i turistforeningen. Ligeledes arbejder Universe for etablering af et nyt ferieresort på Nordals i samarbejde med Udviklingsselskabet Nordals Ferieresort P/S.

Attraktionens betydning for samfundet

Som en attraktiv besøgsattraktion har Universe en stor betydning for turismeøkonomisk vækst og aktivitet i lokalsamfundet.

Universe tiltrækker hvert år mange turister til Sønderborg-området. Turisterne, der besøger Universe, opholder sig også i Sønderborg-området og medfører en økonomisk turismeomsætning i lokalområdet. Universe har i 2017 tiltrukket 51.023 endagsturister og 12.148 overnattende turister til området, som tilfører en omsætning på bl.a. detailvarer, serviceydelser og overnatning i lokalområdet på 32,1 mio. kr. Denne turismeomsætning svarer til 42 fuldtidsomregnede helårsstillinger i lokalområdet i tillæg til de 61 fuldtidsomregnede helårsstillinger, der er skabt i Universe-organisationen i 2017.

Den kongelige køkkenhave ved Graasten Slot

Fonden har støttet et projekt med etablering af den Kongelige Køkkenhave ved Graasten Slot. Masterplanen for køkkenhaven er udarbejdet af Slots- og Kulturstyrelsen og selve køkkenhaven udlægges som 8 store kvadratiske felter samlet om en gennemgående midterakse, der markeres med Gråsten æbletræer. Centralt i køkkenhaven placeres et såkaldt Paradehus. Om vinteren skal følsomme planter overvintre i huset og i sæsonen skal Paradehuset være ramme for en række forskellige aktiviteter. Derudover indeholder projektet et velkomstcenter med café samt butik, og Vinterhaven indrettes til ophold og undervisning i og omkring den eksisterende gartnerbygning.

Den kongelige køkkenhave anno 2020

- 1 Frugthave
- 2 Paradehus
- 3 Ny sti
- 4 Vinterhaven
- 5 Velkomstcenter og café
- 6 Mandskabsfaciliteter og væksthuse
- 7 Drivhuse

Den fremtidige drift skal varetages i fællesskab mellem styrelsens gartnere og borgere, der er i beskæftigelsestilbud i regi af Væksthuset. Væksthuset er en institution i Sønderborg Kommune, der varetager beskæftigelsesindsatsen indenfor det socialpsykiatriske område. Samarbejdet går i 2018 ind i den tredje sæson, hvor samarbejdet udvikles løbende, så alt bliver klart til at varetage den store driftsopgave, når køkkenhaven bliver indviet. Til at rumme styrelsens medarbejdere, borgerne og medarbejderne fra Væksthuset etableres der nye mandskabsfaciliteter med tilhørende arbejdsrum.

Sønderborg Kommune har allerede gennemført en omlægning og udvidelse af parkeringsforholdene på Slotsbakken i Graasten. Slots- og Kulturstyrelsen varetager projekteringen

af selve køkkenhaven i tæt samarbejde med de kongelige søstre. Arbejdet er kommet langt og som første håndgribelige leverance til projektet ankom der i efteråret 460 stk. specialpodede frugttræer. Træerne skal anvendes til de forskellige espalier, som skal være et markant element i haven. Gennem vinteren er der foretaget rydninger og beskæringer så frugttræslunden i den bagerste del af køkkenhaven kan blive etableret.

Projektet er blevet godkendt af de kongelige søstre H.M. Dronningen og H.K.H. Prinsesse Benedikte, der har fremsat ønske om, at indvielsen af køkkenhaven gennemføres under residens i sommeren 2020, som en del af markeringen af 100 året for genforeningen.

Opgradering af Danfoss Museum

Danfoss' grundlægger Mads Clausens motto tager fysisk form, når Danfoss Museet i marts 2018 åbner i en fuldstændig opgraderet version. Der er tale om en genåbning af det eksisterende museum, som gør historien om Danmarks største industrivirksomhed levende og nærværende med audiovisuelle og digitale virkemidler. Museet åbner, mens Danfoss-koncernen selv står midt i sin digitale transformation.

"Kun den, der har arv i fortiden, har ballast ind i fremtiden."

Fonden står bag Danfoss museet, der sikrer en unik del af Danmarks industrihistorie. Danfoss Museet ligger i Mads Clausens fødehjem tæt ved koncernens hovedkvarter og som en integreret del af Universe Science Park. På gården sad Mads Clausen som dreng i oldefaderens værksted, og her blev Mads Clausens interesse for teknik vakt til live. I spisestuen står bordet, hvor han fortalte forældrene om sine ideer. Og på loftet findes Mads Clausens oprindelige kontor, hvor han testede den allerførste ekspansionsventil i en spand vand, mens det dryppede ned i spisestuen. Mads Clausen fik skældud for det våde gulv, men ventilen var tæt, og den førte i 1933 til Danfoss. Resten er industrihistorie og kan ses på museet.

Fondens bestyrelsesformand Peter M. Clausen, understreger vigtigheden af, at Danfoss er forankret i historien – mens virksomheden er under forandring: "Vi har en stor veneration for at fastholde vores historie og på at videreføre den. Historien er med til at visualisere Danfoss' DNA, den viser hvordan vi tænker, vor CSR politik, vor troværdighed og tyngde. For at have et sigtpejnt for fremtiden er det nødvendigt at vide, hvor man kommer fra," siger Peter Mads Clausen og tilføjer:

"Det historiske har stor værdi for os, og jeg er overbevist om, at Danfoss Museet er helt i min mors og min fars ånd. Vi har en fantastisk historie, den holder vi fast i og den vil vi gerne vise frem."

Det er kvantiteten og kvaliteten af det historiske materiale, der muliggør Danfoss Museet. Fra starten har virksomheden været begunstiget af fremsynede og dedikerede mennesker, der har set nødvendigheden i at bevare alt det, der tilsammen fortæller industrieventyret om Danfoss. Mange af disse tidligere medarbejdere er stadig tilknyttet Museet via Danfoss Historiske Forening og udfører fortsat et kæmpearbejde på frivillig basis med at bevare historien.

Ankeret for museet er Danfoss Historiske Arkiv, som rummer flere end 60.000 sort-hvide fotos, 100.000 negativer og 40.000 gamle billeder på glasplader. Dertil kommer digitale fotos, mere end 100.000 skriftlige kilder og fysiske genstande, herunder alle produkter fra Danfoss' historie, bl.a. den første ekspansionsventil, den første radiatortermostat, den første VLT og første hydraulikmotor.

Kata Fonden

Fonden støtter årligt Kata Fonden, der er etableret for at fremme ny viden om læring gennem tæt samarbejde med skoler. Kata Fondens initiativer har et betydeligt nyskabende element, som andre kan drage nytte af.

Kata Fondens til dato største projekt; LEAPS skoler er et godt eksempel på netop det. LEAPS er på mange måder en naturlig udvikling af Kata Fondens arbejde. Fokus er på en helt ny måde at lære på.

På LEAPS skolerne går begge dele hånd i hånd med elevernes engagement og motivation til at undersøge fagene og blive endnu bedre til at være kritiske og problemløsende. Det er det, fremtiden kræver af dem, der skal være grundlaget for det danske samfund om få år.

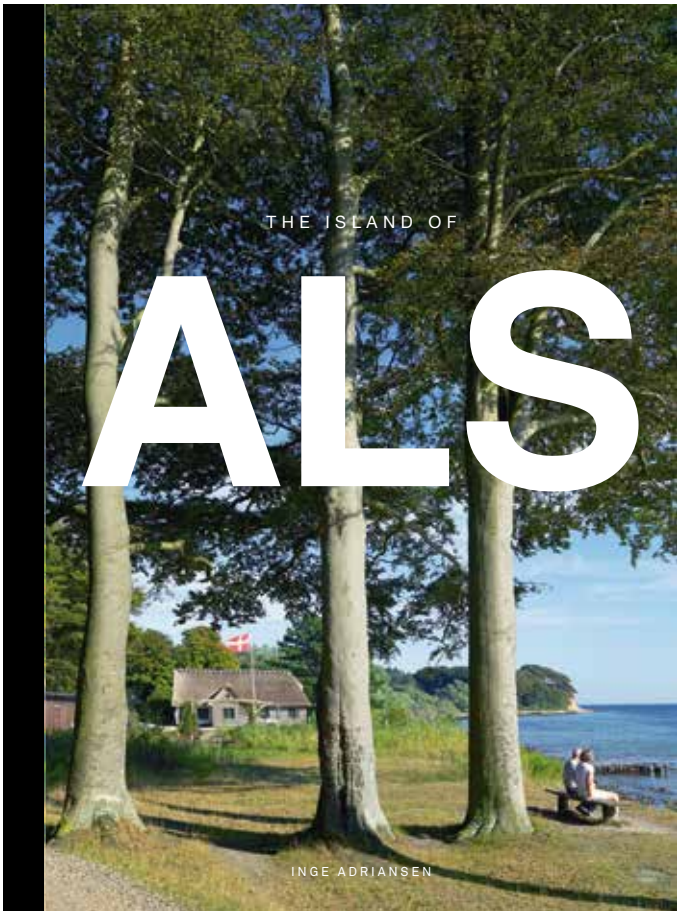
Eleverne uddanner sig gennem projektbaseret læring, hvor fagene ikke er enkeltstående træstammer, der skæres op i stykker á 45 minutter og fordeles jævnt henover et helt skoleår. På en LEAPS skole er fagene grene, der fletter sammen til én krone. Eleverne lærer alle de klassiske fag; matematik, fysik, kemi, historie, dansk – ligesom på en klassisk folkeskole. Forskellen er bare, at lærerne tværfagligt sørger for, at eleverne arbejder med fagene i projekter.

Kernen på en LEAPS skole er, at projekterne ender i forestillinger og på udstillinger, hvor eleverne viser, hvad de har arbejdet med, og ikke mindst hvad de er stolte af. Det gør, at eleverne er motiverede til at yde deres bedste og vise, hvad de kan.

Lærerne på skolerne er centrale omdrejningspunkter i elevernes læring. Det er dem, der sørger for, at alle fag har lige fokus, og at eleverne når de læringsmål, der er for hvert fag.

Fire skoler er en del af LEAPS; Sønderkov-Skolen i Sønderborg Kommune, Kvaglundskolen Signatur i Esbjerg Kommune, Skolen på Herredsåsen i Kalundborg Kommune og Herfølge Skole i Køge Kommune. Skolerne er synlige fyrtårne i LEAPS og ikke mindst i moderne, dansk projektbaseret læring.

Kata Fonden er en almennyttig fond, hvis navn kommer fra ordet "katalysator". Kata Fonden igangsætter og bidrager dér, hvor fundamentet for den fælles fremtid ligger; nemlig hos børn og deres indlæring.

Bogprojekt – The Island of Als

Fonden har finansieret en engelsksproget bog 'The Island of Als', der med tekst og flotte illustrative billeder beskriver øen Als i et historisk, kulturelt og aktuelt perspektiv. Bogen er en bred og alment tilgængelig præsentation af øen, dens mennesker, natur og historie, skrevet til såvel udlændinge som til "alsingerne" selv. Den primære målgruppe er udenlandske forretningsforbindelser, tilflyttere og turister.

"The Island of Als" udspringer af et projekt startet tilbage i 2014, hvor Danfoss' bestyrelsesformand, Jørgen Clausen, første gang kontaktede historiker og forfatter Inge Adriansen med en idé om at præsentere Als for de mange udenlandske besøgende, der hvert år gæster Danfoss.

Inge Adriansen var tidligere museumsinspektør på Sønderborg Slot og adjungeret professor. Hun var på Als og i Sønderjylland en stor og elsket personlighed, som qua sit mangeårige virke på Sønderborg slot kendte områdets historie og udvikling indgående. Det kunne hun formidle med indsigt og begejstring, hvilket bogen er et tydeligt bevis på. Inge Adriansen døde den 27. oktober 2017, men nåede med en ukuelig energi at færdiggøre bogen inden, hvilket Fonden er meget taknemmelig for.

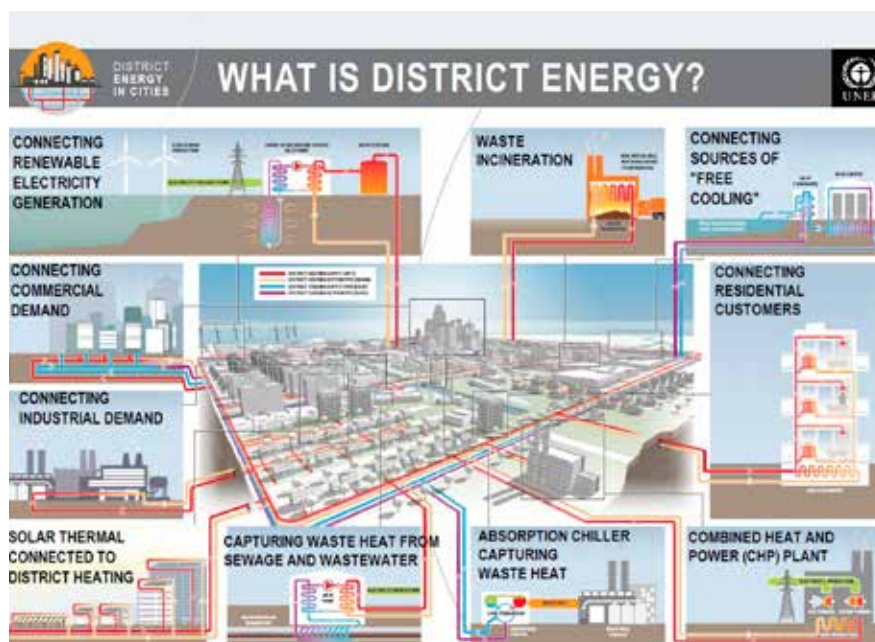
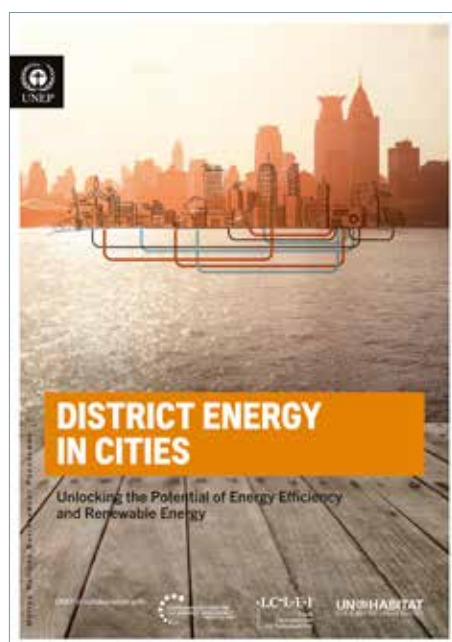
District energy in cities – UNEP SE4ALL

I forbindelse med FN's Klimatopmøde i 2014 blev 'District Energy in Cities' (DES) lanceret af United Nations Environment Program (UNEP).

I erkendelse af at fjernvarme- og fjernkølesystemer kan reducere byers primære energibehov til opvarmning eller afkøling af bygninger med op til 50%, så har DES-initiativet til formål at udbrede kendskabet til teknologien, samt at støtte såvel nationale beslutningstagere som bystyrer ifm. udvikling, ombygning eller videreudvikling af fjernvarme- og fjernkølesystemer, særligt med fokus på byer i fremvoksende økonomier og udviklingslande.

Initiativet har samlet over 40 partnere – byer, regeringer, industrier, finansieringsinstitutioner, universiteter og systemoperatører, som arbejder sammen om at opbygge lokal viden og kapacitet gennem demonstrationsprojekter samt styrkelse af de lokale og nationale rammebetingelser for fjernvarme og køling. I DES initiativets første år har hovedfokus været på Bosnien-Hercegovina, Chile, Kina, Indien, Marokko og Serbien, mens nye lande løbende kommer til.

En hjørnesten i DES-initiativet er skræddersyet teknisk bistand rettet mod lokale myndigheder og interessenter i projektlandene med det formål, at udvikle og implementere moderne løsninger for fjernvarme og fjernkøling i udvalgte byer, som efterfølgende kan repliceres i andre områder. Dette arbejde varetages i høj grad af et mindre hold tekniske eksperter, som er engageret af UNEP-DTU (København). Det er dette team, der støttes af Fonden i en 3-årig periode.

Fondens uddelinger i 2017

I 2017 har Fonden foretaget uddelinger for 77,0 mio. kr. mod 40,5 mio. i 2016. Derudover har Fonden tilbagekaldt uddelinger for 3,2 mio. kr.

I 2017 er der uddelt til følgende projekter og donationer:

- Fonden Universe Science Park har modtaget 59,4 mio. kr. til investeringer i en opgradering af eksisterende faciliteter samt nyskabelser i parken i sæson 2017 og 2018. Derudover dækker donationen tilskud til parkens løbende drift.
- Project Zero Fonden har modtaget 6,2 mio. kr. til videreførelse af projektets aktiviteter i 2018 til 2020.
- Fabrikant Mads Clausens Fond har modtaget 5,0 mio. kr. til uddeling til projekter omkring Danfoss A/S i Sønderjylland inden for uddannelse, helse, idræt og kultur.
- Mads Clausen Institutet (MCI) på Syddansk Universitet har modtaget 2,3 mio. kr. til ansættelse af en innovationskonsulent i en 3-årig periode. Konsulenten skal styrke relationen mellem 'MCI Innovation Lab' og industrivirksomheder samt andre relevante aftagere af forsknings- og udviklingsaktiviteter.
- Idrætshøjskolen i Sønderborg har modtaget 1,0 mio. kr. i tilskud til renovering af skolens svømmehal, så denne kan leve op til nye miljøkrav.
- KATA Fonden har modtaget 800 tkr. til en yderligere styrkelse af organisationen bag LEAPS projektet.
- Foreningen Unge Forskere har modtaget 703 tkr. til finansiering af overgangen til en ny struktur, hvor projektet videreføres i en ny målretning.
- Schackenborg Fonden har modtaget 600 tkr. i tilskud til at indrette gårdbutik i den tidligere hestestald efter hestestaldens renovering.
- Sønderborg Kommune har modtaget 335 tkr. i tilskud til at opføre et shelter "Støvlen" på Kær halvø ved Sønderborg.
- Descendenter efter Bitten & Mads Clausen har modtaget 308 tkr. til uddannelsesstøtte.
- Sønderborg Vækstråd har modtaget 300 tkr. til at etablere en øget indsats overfor iværksætteri i kommunen.
- To studerende fra Finland har modtaget årets "Engineering Tomorrow Award" på tilsammen 75 tkr.

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017 for Bitten & Mads Clausens Fond.

Årsrapporten aflægges efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere oplysningskrav i årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af Koncernens og Moderfondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af Koncernens og Moderfondens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i Koncernens og Moderfondens aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultater og Moderfondens finansielle stilling som helhed for de virksomheder, der er omfattet af koncernregnskabet, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som Koncernen og Moderfonden står overfor.

Årsrapporten indstilles til godkendelse.

Nordborg, den 19. april 2018

DIREKTION

Per E. Have

BESTYRELSE

Peter M. Clausen
Formand

Marianne Philip
Næstformand

Mads Clausen

Jens Martin Skibsted

Jens Peter Toft

Jan Lorentzen

Preben Storm

Svend Aage Hansen

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af Koncernens og Moderfondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af Koncernens og Moderfondens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i årsregnskabsloven.

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Bitten og Mads Clausen Fond for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis samt totalindkomstopgørelse og pengestrømsopgørelse, for såvel Koncernen som Moderfonden ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit Revisors ansvar for revisionen af regnskabet. Vi er uafhængige af Koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse

overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i årsregnskabsloven og for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere Koncernens og Moderfondens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere Koncernen eller Moderfonden, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et

højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandling som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af Koncernens og Moderfondens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om Koncernens og

Moderfondens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at Koncernen og Moderfonden ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i Koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Nordborg, den 19. april 2018

PricewaterhouseCoopers

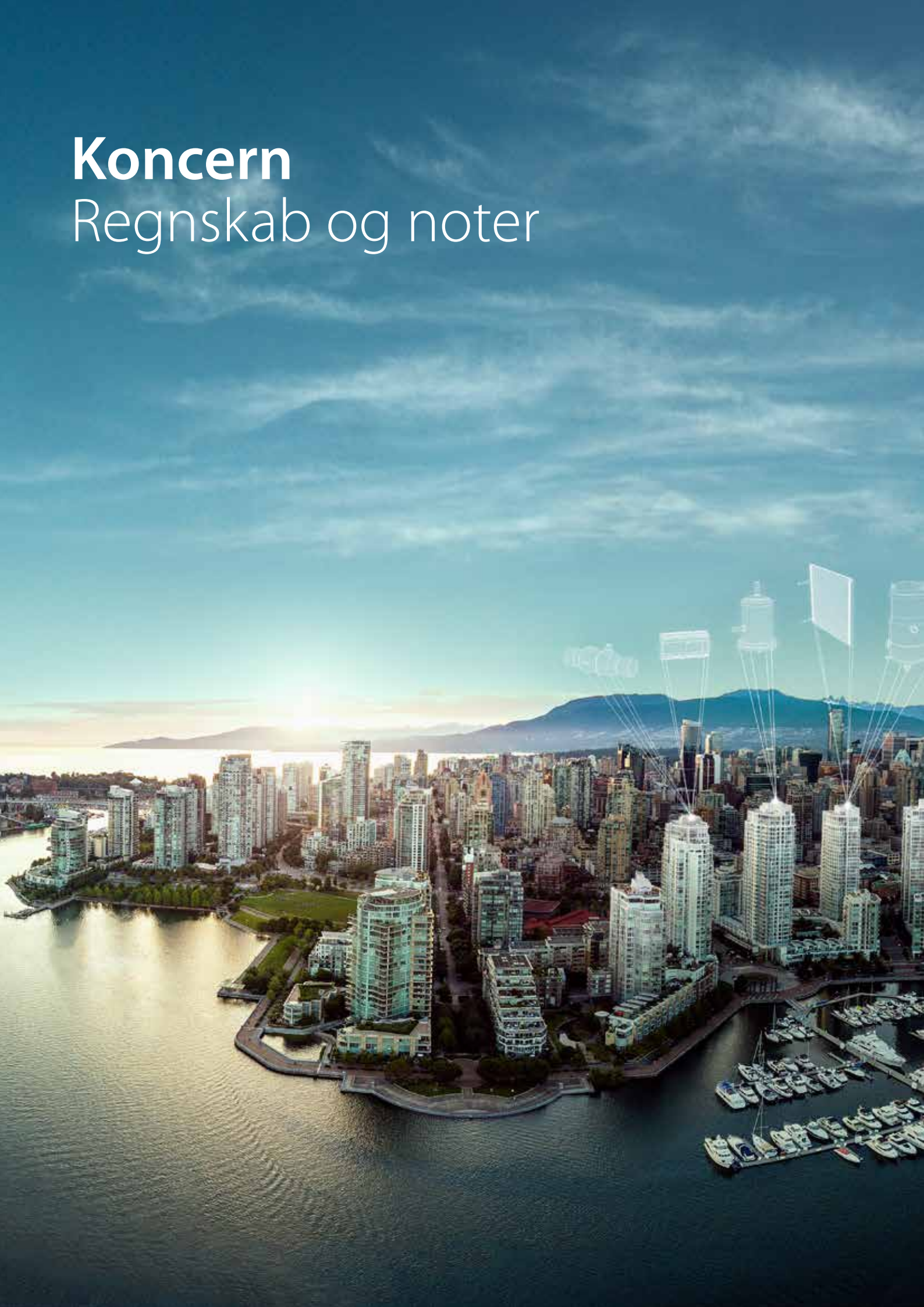
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 33 77 12 31

Mogens Nørgaard Mogensen
statsautoriseret revisor
mne21404

Koncern

Regnskab og noter

RESULTATOPGØRELSE

1. januar til 31. december

mio. kr.		Note	2016	2017
Nettoomsætning	1		39.249	43.345
Produktionsomkostninger	2		-25.407	-28.169
BRUTTORESULTAT			13.842	15.176
Forsknings- og udviklingsomkostninger	2		-1.645	-1.741
Distributionsomkostninger	2		-6.068	-6.342
Administrationsomkostninger	2		-1.769	-2.040
RESULTAT FØR ANDRE DRIFTSINDTÆGTER OG DRIFTSOMKOSTNINGER			4.360	5.053
Andre driftsindtægter og omkostninger	2		-158	-310
Andel af resultat efter skat i associerede/joint ventures	3		39	11
RESULTAT AF PRIMÆR DRIFT (EBIT)	1		4.241	4.754
Finansielle indtægter	4		54	50
Finansielle omkostninger	5		-369	-404
RESULTAT FØR SKAT	1		3.926	4.400
Skat af årets resultat	6		-999	-1.118
ÅRETS RESULTAT			2.927	3.282
Koncernens resultat fordeles således:				
Bitten & Mads Clausens Fond			1.350	1.500
Minoritetsinteresser			1.577	1.782
			2.927	3.282

TOTALINDKOMSTOPGØRELSE

1. januar til 31. december

mio. kr.

	Note	2016	2017
ÅRETS RESULTAT		2.927	3.282
ANDEN TOTALINDKOMST			
Aktuarmæssig gevinst/tab(-) på pensions- og sundhedsforpligtelser	15	-25	126
Skat af aktuarmæssig gevinst/tab(-) på pensions- og sundhedsforpligtelser	14	-3	-97
		-28	29
Valutakursreguleringer ved omregning af udenlandske enheder til kr. mv.		-111	-470
Årets værdiregulering af langfristede finansielle anlægsaktiver		-23	17
Værdiregulering af sikringsinstrumenter:			
Værdiregulering vedr. sikring af nettoinvesteringer i dattervirksomheder		16	9
Værdiregulering vedrørende sikring af fremtidige pengestrømme		-19	132
Værdiregulering overført til produktionsomkostninger i resultatopgørelsen		27	-9
Skat af værdiregulering af sikringsinstrumenter		-4	-29
		-114	-350
ANDEN TOTALINDKOMST EFTER SKAT		-142	-321
TOTALINDKOMST I ALT		2.785	2.961
Fordeles således:			
Bitten & Mads Clausens Fond		1.260	1.383
Minoritetsinteresser		1.525	1.578
		2.785	2.961

BALANCE

pr. 31. december

mio. kr.

AKTIVER

LANGFRISTEDE AKTIVER

IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

Kapitalandele

Pensionsaktiver

Langfristede tilgodehavender

Udskudte skatteaktiver

ANDRE LANGFRISTEDE AKTIVER

LANGFRISTEDE AKTIVER I ALT

KORTFRISTEDE AKTIVER

VAREBEHOLDNINGER

Tilgodehavender

Selskabsskat

Afledte finansielle instrumenter (positiv dagsværdi)

Andre tilgodehavender

TILGODEHAVENDER

VÆRDIPAPIRER

LIKVIDE BEHOLDNINGER

KORTFRISTEDE AKTIVER I ALT

AKTIVER I ALT

Note

2016

2017

7 17.191 17.648

8 7.929 8.526

3 2.720 2.679

15 108 164

37 82

14 814 678

3.679 3.603

28.799 29.777

9 4.707 4.913

10 6.031 6.415

17 340 134

16 3 73

877 914

7.251 7.536

205 219

16 584 342

12.747 13.010

41.546 42.787

BALANCE

pr. 31. december

mio. kr.

PASSIVER

Note

2016 2017

EGENKAPITAL

Bitten & Mads Clausens Fondens andel af egenkapitalen

11 8.012 9.394

Minoritetsinteresser

8.951 9.913

EGENKAPITAL I ALT

16.963 19.307

FORPLIGTELSER

Hensatte forpligtelser

12 416 802

Udskudt skat

14 2.017 1.770

Pensions- og sundhedsforpligtelser

15 1.188 1.016

Lån

16 7.261 7.946

Afledte finansielle instrumenter (negativ dagsværdi)

16 2

Anden gæld

931 638

LANGFRISTEDE FORPLIGTELSER

11.815 12.172

Hensatte forpligtelser

12 670 323

Forpligtelser vedr. aktieprogrammer

13 37

Lån

16 3.297 698

Leverandørgæld

4.625 5.803

Gæld til associerede/joint ventures

25 27

Selskabsskat

17 333 405

Afledte finansielle instrumenter (negativ dagsværdi)

16 113 8

Anden gæld

3.668 4.044

KORTFRISTEDE FORPLIGTELSER I ALT

12.768 11.308

FORPLIGTELSER I ALT

24.583 23.480

PASSIVER I ALT

41.546 42.787

PENGESTRØMSOPGØRELSE

1. januar til 31. december

mio. kr.

Note

	2016	2017
Resultat før skat	3.926	4.400
Regulering vedrørende ikke-kontante driftsposter	18 1.589	2.029
Ændring i driftskapital	19 704	515
PENGESTRØM FRA PRIMÆR DRIFT	6.219	6.944
Modtagne renter	67	3
Betalte renter	-293	-345
Modtaget udbytte	22 22	27
PENGESTRØM FRA DRIFT FØR BETALTE SELSKABSSKATTER	6.015	6.629
Betalt selskabsskat	17 -859	-1.112
PENGESTRØM FRA DRIFTSAKTIVITET	5.156	5.517
Køb af immaterielle anlægsaktiver	-237	-479
Køb af materielle anlægsaktiver	-1.680	-2.014
Salg af materielle anlægsaktiver	84	177
Køb af dattervirksomheder og aktiviteter	20 -1.862	-772
Frasalg af dattervirksomheder og aktiviteter	20 3	8
Køb (-)/salg af værdipapirer mv.	21 -220	-170
PENGESTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITET	-3.912	-3.250
FRIT CASH FLOW	1.244	2.267
Afdrag af rentebærende gæld mv.	22 -4.350	-6.421
Optagelse af rentebærende gæld mv.	22 3.842	4.541
Afgang af minoritetsinteresser	-95	-117
Tilgang af minoritetsinteresser	7	41
Udbetalte uddelinger	-46	-70
Udbetalt udbytte til minoritetsaktionærer	-426	-461
PENGESTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITET	-1.068	-2.487
ÅRETS PENGESTRØM	176	-220
Likvide beholdninger, primo	400	584
Valutakursregulering på likvide beholdninger	8	-22
LIKVIDE BEHOLDNINGER, ULTIMO	584	342
FRIT CASH FLOW FØR M&A	3.256	3.068

Pengestrømsopgørelsen kan ikke udledes alene af det offentliggjorte materiale. Definitionen af Frit cash flow før M&A er tilgængelig i Note 26.

SPECIFIKATION AF EGENKAPITAL

mio. kr.

	GRUNDKAPITAL	Reserve for sikringstransaktioner	Valutakursreguleringer	Øvrige reserver	ANDRE RESERVER	UDELINGSRAMME	FONDENS ANDEL AF EGENKAPITALEN	MINORITETSINTERESSER	EGENKAPITAL I ALT
EGENKAPITAL 1. JANUAR 2016	141	-22	335	6.228	6.541	50	6.732	7.935	14.667
Årets resultat				1.350	1.350		1.350	1.577	2.927
Valutakursregulering ved omregning af udenlandske enheder			-63		-63		-63	-48	-111
Årets værdiregulering af langfristede finansielle anlægsaktiver				-23	-23		-23		-23
Værdiregulering af sikringsinstrumenter		5	8		13		13	11	24
Aktuarmæssig gevinst/tab(-) på pensions- og sundhedsforpligtelser				-13	-13		-13	-12	-25
Skat af anden totalindkomst			-2	-2	-4		-4	-3	-7
Anden totalindkomst i alt		5	-57	-38	-90		-90	-52	-142
Totalindkomst i alt for perioden		5	-57	1.312	1.260		1.260	1.525	2.785
Udloddet udbytte								-425	-425
Årets uddelinger						-41	-41		-41
Årets tilbageførte uddelinger						1	1		1
Overført til uddelingsrammen				-110	-110	110			
Tilgang ved køb af dattervirksomheder								87	87
Afgang af minoritetsinteresser				-21	-21		-21	-80	-101
Tilgang af minoritetsinteresser								7	7
Tilgang af egenkapitalinstrumenter				81	81		81	-98	-17
Transaktioner med ejere mv. i alt				-50	-50	70	20	-509	-489
EGENKAPITAL 31. DECEMBER 2016	141	-17	278	7.490	7.751	120	8.012	8.951	16.963
Årets resultat				1.500	1.500		1.500	1.782	3.282
Valutakursregulering ved omregning af udenlandske enheder			-200		-200		-200	-270	-470
Årets værdiregulering af langfristede finansielle anlægsaktiver				17	17		17		17
Værdiregulering af sikringsinstrumenter		61	5		66		66	66	132
Aktuarmæssig gevinst/tab(-) på pensions- og sundhedsforpligtelser				64	64		64	62	126
Skat af anden totalindkomst		-14	-1	-49	-64		-64	-62	-126
Anden totalindkomst i alt		47	-196	32	-117		-117	-204	-321
Totalindkomst i alt for perioden		47	-196	1.532	1.383		1.383	1.578	2.961
Udloddet udbytte								-461	-461
Årets uddelinger						-77	-77		-77
Årets tilbageførte uddelinger						3	3		3
Overført til uddelingsrammen				-64	-64	64			
Afgang af minoritetsinteresser				-81	-81		-81	-21	-102
Tilgang af minoritetsinteresser				7	7		7	34	41
Tilgang af egenkapitalinstrumenter				147	147		147	-168	-21
Transaktioner med ejere mv. i alt				9	9	-10	-1	-616	-617
EGENKAPITAL 31. DECEMBER 2017	141	30	82	9.031	9.143	110	9.394	9.913	19.307

Noter

- Note 1** Segmentoplysninger
 - Note 2** Omkostninger og andre driftsindtægter mv.
 - Note 3** Kapitalandele
 - Note 4** Finansielle indtægter
 - Note 5** Finansielle omkostninger
 - Note 6** Skat af årets resultat
 - Note 7** Immaterielle anlægsaktiver
 - Note 8** Materielle anlægsaktiver
 - Note 9** Varebeholdninger
 - Note 10** Tilgodehavender
 - Note 11** Grundkapital og rådighedskapital
 - Note 12** Hensatte forpligtelser
 - Note 13** Aktieprogrammer
 - Note 14** Udskudt skat
 - Note 15** Pensions- og sundhedsforpligtelser
 - Note 16** Finansielle risici og instrumenter
 - Note 17** Skyldig selskabsskat
 - Note 18** Regulering for ikke-kontante driftsposter
 - Note 19** Ændring i driftskapital
 - Note 20** Køb og salg af dattervirksomheder og aktiviteter
 - Note 21** Køb(-)/salg af værdipapirer mv.
 - Note 22** Gældsforpligtelser fra finansieringsaktivitet
 - Note 23** Eventualforpligtelser samt sikkerhedsstillelser
 - Note 24** Nærtstående parter
 - Note 25** Efterfølgende begivenheder
 - Note 26** Regnskabsgrundlag og beskrivelse af anvendt regnskabspraksis
 - Note 27** Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger
-

Note 1 SEGMENTOPLYSNINGER

mio. kr.

HOVEDFORRETNINGSOMRÅDER MV.	2016						2017					
	Danfoss Power Solutions	Danfoss Cooling	Danfoss Drives	Danfoss Heating	Andre områder	KONCERN	Danfoss Power Solutions	Danfoss Cooling	Danfoss Drives	Danfoss Heating	Andre områder	KONCERN
RESULTATOPGØRELSE												
Nettoomsætning, eksternt	11.948	11.194	9.619	6.336	152	39.249	13.923	11.837	10.206	7.220	159	43.345
Afskrivninger og nedskrivninger	696	206	422	137	362	1.823	661	192	376	178	374	1.781
Andel af resultat efter skat i associerede/joint ventures		-23	51		11	39		-3	14			11
Resultat af primær drift (EBIT)	1.683	1.828	825	708	-803	4.241	2.277	1.882	979	848	-1.232	4.754
Finansielle poster					-315	-315					-354	-354
Resultat før skat	1.683	1.828	825	708	-1.118	3.926	2.277	1.882	979	848	-1.586	4.400
BALANCE												
Aktiver i alt *)	8.536	6.317	12.930	6.007	7.756	41.546	9.408	6.399	12.824	5.930	8.226	42.787
Nettoinvesteringer eksklusiv M&A	373	272	223	155	811	1.834	511	345	208	160	1.092	2.316
Investering i kapitalandele i associerede/joint ventures		42	17		6	65		25		11	1	37
Forpligtelser i alt	1.430	1.296	1.318	683	19.856	24.583	1.927	1.540	1.415	857	17.741	23.480
ANDRE OPLYSNINGER												
Antal medarbejdere	6.404	6.025	4.653	5.146	3.069	25.297	6.815	6.396	4.652	5.339	3.448	26.650

*) Centrale funktioners aktiver og forpligtelser, likvide midler, rentebærende gæld samt skatteforpligtelser/-aktiver indgår i kolonnen "Andre områder".

Note 1 SEGMENTOPLYSNINGER (fortsat)

mio. kr.

GEOGRAFISKE SEGMENTER

	2016							I alt
	Danmark	Vest Europa	Øst Europa	Asien- Pacific	Nord- amerika	Latin- amerika	Afrika - Mellem Østen	
Nettoomsætning	1.422	13.793	3.366	8.246	9.349	1.850	1.223	39.249
Langfristede anlægsaktiver*)	5.407	13.417	800	1.886	6.209	120	140	27.985

	2017							I alt
	Danmark	Vest Europa	Øst Europa	Asien- Pacific	Nord- amerika	Latin- amerika	Afrika - Mellem Østen	
Nettoomsætning	1.600	14.640	3.688	9.722	10.314	2.034	1.347	43.345
Langfristede anlægsaktiver*)	6.057	14.546	920	2.121	5.196	120	139	29.099

*) Udskudte skatteaktiver indgår ikke.

Nettoomsætning i Nordamerika vedrører primært USA.

Note 1 SEGMENTOPLYSNINGER (fortsat)

mio. kr.

SPECIFIKATION AF ANDRE OMRÅDER - RESULTAT FØR SKAT

	2016	2017
Finansielle indtægter	54	50
Finansielle omkostninger	-369	-404
Centrale funktioner, ikke allokeret*)	-814	-1.128
Øvrige	11	-104
Resultat før skat	-1.118	-1.586

SPECIFIKATION AF ANDRE OMRÅDER - AKTIVER

	2016	2017
Likvider, værdipapirer, kortfristede og langfristede skatteaktiver	1.943	1.373
Andre tilgodehavender	651	732
Centrale funktioner, ikke allokerede materielle og immaterielle anlægsaktiver*)	4.437	5.222
Centrale funktioner, ikke allokeret*)	501	834
Øvrige	224	65
Aktiver i alt	7.756	8.226

SPECIFIKATION AF ANDRE OMRÅDER - FORPLIGTELSER

	2016	2017
Rentebærende gæld, kortfristede og langfristede skatteforpligtelser	12.907	10.818
Anden gæld	4.577	4.613
Ydelsesbaserede pensionsforpligtelser	1.188	1.016
Centrale funktioner, ikke allokeret*)	973	1.234
Øvrige	211	60
Forpligtelser i alt	19.856	17.741

*) Centrale funktioner, ikke allokeret, vedrører hovedsageligt administrative omkostninger og centrale funktioners aktiver og forpligtelser.

Note 2 OMKOSTNINGER OG ANDRE DRIFTSINDTÆGTER MV.

mio. kr.

A. PERSONALEOMKOSTNINGER

	2016	2017
Gager og lønninger	9.103	9.844
Fratrædelsesgodtgørelser	107	236
Andre omkostninger til social sikring mv.	732	815
Bidragbaserede pensioner	583	605
Ydelsesbaserede pensioner eksklusiv gevinst ved nedskæring og indfrielse *)	33	28
	10.558	11.528
Gennemsnitligt antal medarbejdere	24.039	25.939
Antal medarbejdere ultimo året	25.297	26.650

*) Omkostninger til ydelsesbaserede pensionsordninger og lignende forpligtelser er beskrevet i Note 15 Pensions- og sundhedsforpligtelser.

B. AFSKRIVNINGER OG NEDSKRIVNINGER

	2016	2017
Artsopdelt:		
Afskrivning immaterielle anlægsaktiver	658	658
Afskrivning materielle anlægsaktiver	1.165	1.123
Afskrivninger og nedskrivninger	1.823	1.781
Funktionsopdelt:		
Produktionsomkostninger	403	410
Distributionsomkostninger	226	223
Administrationsomkostninger	29	25
	658	658

Note 2 OMKOSTNINGER OG ANDRE DRIFTSINDTÆGTER MV. (fortsat)

mio. kr.

C. ANDRE DRIFTSINDTÆGTER OG OMKOSTNINGER

	2016	2017
Gevinst ved salg af aktiviteter		3
Gevinst ved salg af immaterielle anlægsaktiver	-1	
Gevinst ved salg af materielle anlægsaktiver	18	8
Offentlige tilskud	22	36
Tilbageførelse af restruktureringsomkostninger	6	3
Øvrige	22	47
Andre driftsindtægter	67	97
Tab ved salg af immaterielle anlægsaktiver	-1	-1
Tab ved salg af materielle anlægsaktiver	-28	-11
Restruktureringsomkostninger	-113	-239
Øvrige	-83	-156
Andre driftsomkostninger	-225	-407
Andre driftsindtægter og omkostninger	-158	-310

Restruktureringsomkostninger kan i begge år hovedsageligt henføres til fratrædelser i Danmark, Tyskland og Frankrig.

D. HONORAR TIL GENERALFORSAMLINGSVALGT REVISION

	2016	2017
Revisionshonorar	21	21
Skatte- og momsrådgivning	13	3
Andre ydelser	3	6
I alt	37	30

Honorar for andre ydelser end lovpligtig revision udført af PricewaterhouseCoopers Statsautoriseret Revisionspartnerselskab (PricewaterhouseCoopers Danmark) udgør 5 mio. kr. (2016: 11 mio.)

Andre ydelser end lovpligtig revision omfatter ydelser i forbindelse med transfer pricing, skatterevision, due diligence, aftalte arbejdshandlinger og regnskabsmæssig rådgivning.

Note 3 KAPITALANDELE

mio. kr.

	2016			2017		
	Kapitalandele i associerede/ joint ventures	Andre kapitalandele	I ALT	Kapitalandele i associerede/ joint ventures	Andre kapitalandele	I ALT
Anskaffelsessum 1. januar	2.713	271	2.984	2.700	271	2.971
Valutakursreguleringer mv.	-18		-18		1	1
Tilgang	65	13	78	32	4	36
Afgang	-60	-13	-73		-10	-10
Anskaffelsessum 31. december	2.700	271	2.971	2.732	266	2.998
Reguleringer 1. januar	-187	-105	-292	-114	-137	-251
Valutakursreguleringer mv.	3		3	12		12
Resultat/værdiregulering	39	-32	7	11	17	28
Udbytte	-14		-14	-21		-21
Afgang/Overført	45		45	-93	6	-87
Reguleringer 31. december	-114	-137	-251	-205	-114	-319
Regnskabsmæssig værdi 31. december	2.586	134	2.720	2.527	152	2.679

Hvor det er muligt måles "Andre kapitalandele" til dagsværdi, alternativt er de indregnet til kostpris fratrukket nedskrivninger.

Der er ultimo 2017 gennemført nedskrivningstests af den regnskabsmæssige værdi af "Kapitalandele i associerede/joint ventures", såfremt der har været indikationer på nedskrivningsbehov. Indikatorerne omfatter negativt resultat, hvis den regnskabsmæssige værdi overstiger egenkapitalen i selskabets eksterne årsregnskab eller hvis relevant, hvor den regnskabsmæssige værdi overstiger værdien jävnfør børskurs.

Ved nedskrivningstestene sammenholdes nutidsværdien af pengestrømme fra associerede/joint ventures med de regnskabsmæssige værdier af samme. Principperne er uændrede i forhold til nedskrivningstest udført i 2016.

For yderligere oplysninger om associerede virksomheder og joint ventures se noterne Note 4 Finansielle indtægter, Note 5 Finansielle omkostninger, Note 16 Finansielle risici og instrumenter og Note 24 Nærtstående parter.

Note 3 KAPITALANDELE (fortsat)

mio. kr.

VÆSENTLIGE ASSOCIEREDE VIRKSOMHEDER OG JOINT VENTURES

De sammenfattede finansielle oplysninger for hver af Koncernens individuelt set væsentlige associerede virksomheder og joint ventures er korrigeret for forskelle i anvendt regnskabspraksis. De finansielle oplysninger udgør virksomhedernes totale beløb og ikke koncernens andel af beløbene. Idet SMA Solar Technology AG er et børsnoteret selskab er de oplyste beløb baseret på offentligt tilgængelig information.

	SMA Solar Technology AG	
	2016	2017
Hjemsted	Tyskland	Tyskland
Ejerandel	20%	20%

SAMMENFATTENDE INDKOMSTOPGØRELSE (FORELØBIGE TAL FOR ÅRET)

Omsætning	6.999	6.620
EBIT før omkostninger til restruktureringer	484	335
Årets resultat	220	223

SAMMENFATTENDE BALANCE (Q3 TAL)

Langfristede aktiver	3.328	2.873
Kortfristede aktiver	5.636	6.293
Langfristede forpligtelser	2.166	2.047
Kortfristede forpligtelser	2.344	2.596
Egenkapital	4.454	4.523
Koncernens andel af egenkapitalen pr. 31. december	911	927
Koncernens andel af modtaget udbytte	5	13

Baseret på børskursen er dagsværdien af SMA Solar Technology AG opgjort til 9,4 mia. kr. pr. 31. december 2017 (2016: 6,5 mia.).

KAPITALANDELE I ANDRE ASSOCIEREDE VIRKSOMHEDER OG JOINT VENTURES

Ud over ovenstående oplyste interesser i associerede virksomheder og joint ventures ejer Koncernen ligeledes kapitalandele i en række associerede virksomheder og joint ventures, der for Koncernen ikke er væsentlige individuelt set.

	2016			2017		
	Associeret	Joint Ventures	TOTAL	Associeret	Joint Ventures	TOTAL
Koncernens andel af:						
Årets resultat af fortsættende aktiviteter	2	-18	-16	-8	1	-7
Anden totalindkomst	-2		-2	-1	-1	-2
Totalindkomst i alt		-18	-18	-9		-9
Koncernens andel af egenkapitalen pr. 31. december	111	177	288	98	113	211

AFSTEMNING AF DEN REGNSKABSMÆSSIGE VÆRDI

Koncernens andel af egenkapital i væsentlige ass./joint ventures	911		911	927		927
Goodwill vedrørende væsentlige ass./joint ventures	1.387		1.387	1.389		1.389
Regnskabsmæssig værdi af kapitalandele i ikke-væsentlige ass./joint ventures	111	177	288	98	113	211
Regnskabsmæssig værdi pr. 31. december af ass./joint ventures	2.409	177	2.586	2.414	113	2.527

For yderligere oplysninger om associerede virksomheder og joint ventures henvises til "Koncernens selskabsoversigt".

Note 4 FINANSIELLE INDTÆGTER

mio. kr.

	2016	2017
Renteindtægter fra kreditinstitutter mv.	33	36
Kalkuleret forventet afkast på aktiver i ydelsesbaserede pensionsordninger	4	4
Gevinst på øvrige finansielle aktiver	17	10
	54	50
Renter på finansielle aktiver målt til amortiseret kostpris udgør	33	36

Note 5 FINANSIELLE OMKOSTNINGER

mio. kr.

	2016	2017
Renteomkostninger til kreditinstitutter mv.	-302	-329
Renteelement, diskonterede forpligtelser	-2	-1
Afkast vedrørende ydelsesbaserede pensionsordninger	-33	-26
Valutakurstab, netto	-1	-31
Dagsværdiregulering vedr. aktieoptioner og tegningsretter	-12	-17
Tab på øvrige finansielle aktiver	-19	-6
Låneomkostninger indregnet i kostprisen for aktiver		6
	-369	-404
Renter på finansielle forpligtelser målt til amortiseret kostpris udgør	-304	-330

Note 6 SKAT AF ÅRETS RESULTAT

mio. kr.

	2016	2017
Aktuel skat	-1.073	-1.336
Regulering af udskudt skat	26	240
Regulering vedrørende tidligere år	48	-22
	-999	-1.118

Skat af resultat kan forklares således:

Beregnet skat af resultat før skat	22,0%	22,0%
Regulering af beregnet skat i udenlandske dattervirksomheder ift. 22% (2015: 23,5%)	5,0%	3,8%
Ikke-skattepligtige indtægter og fradragsberettigede omkostninger	-1,2%	-2,5%
Effekt af ændring i skatteprocent		-3,7%
Andel af resultat efter skat i associerede/joint ventures	-0,2%	-0,1%
Regulering af skatteaktiver, netto	-0,8%	-0,3%
Øvrige skatter	1,9%	5,7%
Reguleringer vedrørende tidligere år	-1,3%	0,5%
Effektiv skatteprocent	25,4%	25,4%

	2016	2017
Skat af årets resultat (resultatopgørelsen)	-999	-1.118
Skat af værdiregulering af sikringsinstrumenter (anden totalindkomst)	-4	-29
Skat af aktuar-mæssig gevinst/tab(-) på pensions- og sundhedsordninger (anden totalindkomst)	-3	-97
Skat i alt	-1.006	-1.244

Vedtagelsen af skattereformen i USA den 22. december 2017 har påvirket den samlede skat. Effekt af ændring i skatteprocent er påvirket af en indtægt fra regulering af udskudte skatteaktiver og forpligtelser og øvrige skatter er påvirket af en omkostning fra transitionsskat.

Note 7 IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

mio. kr.

2016									
	Goodwill	Internt udviklet software	Varemærke	Teknologi	Kunde-forhold	Patenter og øvrige rettigheder	Udviklings-aktiver	Øvrige i alt	I ALT
Anskaffelsessum 1. januar	11.695	1.489	1.125	4.533	2.667	352	582	10.748	22.443
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	27	11	16	50	32		1	110	137
Tilgang ved køb af dattervirksomheder	1.092	1	20	216	188	7		432	1.524
Overført i året		-17				27	-10		
Tilgang		222				15		237	237
Afgang		-25				-74	-43	-142	-142
Anskaffelsessum 31. december	12.814	1.681	1.161	4.799	2.887	327	530	11.385	24.199
Af- og nedskrivninger 1. januar	1.168	1.076	17	1.981	1.345	319	495	5.233	6.401
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	15	11	1	35	25	-1	2	73	88
Overført i året		-6				6			
Afskrivninger		91	18	298	207	13	31	658	658
Afgang		-22				-74	-43	-139	-139
Af- og nedskrivninger 31. december	1.183	1.150	36	2.314	1.577	263	485	5.825	7.008
Regnskabsmæssig værdi 31. december	11.631	531	1.125	2.485	1.310	64	45	5.560	17.191
2017									
	Goodwill	Internt udviklet software	Varemærke	Teknologi	Kunde-forhold	Patenter og øvrige rettigheder	Udviklings-aktiver	Øvrige i alt	I ALT
Anskaffelsessum 1. januar	12.814	1.681	1.161	4.799	2.887	327	530	11.385	24.199
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	-416	-57	-73	-241	-153	-2	-20	-546	-962
Tilgang ved køb af dattervirksomheder	734			261	66		2	329	1.063
Overført i året		-275				277		2	2
Tilgang		469				129		598	598
Afgang		-35				-16		-51	-51
Anskaffelsessum 31. december	13.132	1.783	1.088	4.819	2.800	715	512	11.717	24.849
Afskrivninger 1. januar	1.183	1.150	36	2.314	1.577	263	485	5.825	7.008
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	-74	-50		-161	-112		-18	-341	-415
Overført i året		-152				153	-1		
Afskrivninger		83	20	310	214	11	20	658	658
Afgang		-35				-15		-50	-50
Af- og nedskrivninger 31. december	1.109	996	56	2.463	1.679	412	486	6.092	7.201
Regnskabsmæssig værdi 31. december	12.023	787	1.032	2.356	1.121	303	26	5.625	17.648

Til- og afgang ved køb og salg af dattervirksomheder er beskrevet yderligere i Note 20 Køb og salg af dattervirksomheder og aktiviteter.

NEDSKRIVNINGSTEST

Der er ultimo 2017 gennemført nedskrivningstests af den regnskabsmæssige værdi af goodwill og varemærker (aktiver med uendelig levetid). Nedskrivningstestene er foretaget på baggrund af forretningssegmenter, som repræsenterer det laveste niveau for pengestrømsfrembringende enheder (CGU'er), hvortil den regnskabsmæssige værdi af goodwill og varemærke kan henføres med en rimelig grad af nøjagtighed. Grundlaget for opgørelse af genindvindingsværdien er kapitalværdien af alle pengestrømsfrembringende enheder.

Opkøbte aktiviteter og virksomheder integreres hurtigst muligt i forretningssegmenterne for at udnytte mulige synergier. En konsekvens heraf er, at det efter meget kort tid ikke længere er muligt at henføre den regnskabsmæssige værdi af goodwill til de opkøbte virksomheder og aktiviteter med en rimelig grad af nøjagtighed, hvorfor det ikke er muligt at foretage nedskrivningstest på de enkelte opkøb. Ved nedskrivningstesten sammenholdes nutidsværdien af forventede nettopengestrømme fra de pengestrømsfrembringende enheder med de regnskabsmæssige værdier af nettoaktiverne. De forventede pengestrømme er baseret på budgetter og prognoser for årene 2018 - 2027 udarbejdet og godkendt af ledelsen i de pengestrømsfrembringende enheder og af Koncernledelsen. Prognoserne er udarbejdet for en ti-årig periode, da beslutninger om opkøb træffes på baggrund af ti-årige prognoser. De væsentligste variable er omsætning, EBIT, driftskapital og investeringer. Tilbagediskonteringsatsen fastsættes under hensyntagen til den markedsbaserede "cost of equity" og "cost of debt".

Note 7 IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER (fortsat)

mio. kr.

Nedenfor er angivet de væsentligste goodwill allokeringer samt de væsentligste forudsætninger for de gennemførte nedskrivningstests:

	2016				
	Danfoss Power Solutions	Danfoss Drives	Danfoss Cooling	Danfoss Heating	Øvrige
Goodwill 31. december	1.175	5.725	2.049	2.668	14
Varemærke med uendelig levetid 31. december	1.021				
Forventet vækst i nettopengestrømmene i terminalperioden i %	2%	2%	2%	2%	2%
Tilbageiskonteringsssats før skat i %	13%	12%	13%	10%	11%

	2017				
	Danfoss Power Solutions	Danfoss Drives	Danfoss Cooling	Danfoss Heating	Øvrige
Goodwill 31. december	1.760	5.730	1.892	2.626	15
Varemærke med uendelig levetid 31. december	949				
Forventet vækst i nettopengestrømmene i terminalperioden i %	2%	2%	2%	2%	2%
Tilbageiskonteringsssats før skat i %	11%	11%	11%	10%	11%

Den gennemsnitlige vækstrate frem til 2027 er baseret på realiserede resultater og ledelsens forventninger til udviklingen i markedet mv., og er estimeret til at ligge mellem 3-7% for forretningssegmenterne, hvilket er lig eller over den generelle udvikling i markedet. Stigningen i nettoomsætning skyldes vedvarende høje investeringer i innovation og markedsudvikling. Den forventede gennemsnitlige EBIT margin der er anvendt i impairmenttestene anses for at være rimelige sammenholdt med realiserede resultater og planlagte initiativer i forretningssegmenterne.

EBIT margin i terminalperioden forventes at være uændret, ligesom driftskapitalen i % af omsætningen forventes uændret. Investeringerne antages at være lig med de regnskabsmæssige afskrivninger. Disse forudsætninger er uændrede i forhold til nedskrivningstest gennemført i 2016.

Vækstraten i terminalperioden af forventede nettopengestrømme fra 2028 og fremefter er skønnet til at være 2% og vurderes at være lig eller under udviklingen i de markeder Koncernen opererer i.

Ledelsen har vurderet, at sandsynlige ændringer i de grundlæggende forudsætninger ikke vil medføre, at den regnskabsmæssige værdi vil overstige genindvingsværdien. Konklusionen er uændret i forhold til 2016.

Danfoss Power Solutions

Den goodwill, der kan henføres til Danfoss Power Solutions segmentet, stammer fra Koncernens køb af yderligere 38,2% af aktiekapitalen i Sauer-Danfoss Inc. (USA) i 2008, købet af Propulsys Inc. (White Drive Products Group) (USA) i 2016 og købet af Visedo Oy (Finland) i 2017. Den regnskabsmæssige værdi af Varemærker, Teknologi og Kundeforhold vedrørende køb af dattervirksomheder og aktiviteter beløber sig ultimo 2017 til 2,6 mia. kr. eller omkring 57% af Koncernens totale regnskabsmæssige værdi. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold afskrives indtil henholdsvis 2030 og 2032.

Danfoss Drives

Den goodwill, der kan henføres til Danfoss Drives segmentet, stammer hovedsageligt fra købet af Vacon (Finland) i december 2014. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold vedrørende køb af dattervirksomheder og aktiviteter beløber sig ultimo 2017 til 1,4 mia. kr. eller omkring 31% af Koncernens totale regnskabsmæssige værdi. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold afskrives indtil henholdsvis 2026 og 2029.

Danfoss Cooling

Den goodwill, der kan henføres til Danfoss Cooling segmentet, er hovedsageligt erhvervet i forbindelse med købet af Scroll Technologies, USA i 2006 og Danfoss Turbocor Compressors, USA i 2012. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold vedrørende køb af dattervirksomheder og aktiviteter beløber sig ultimo 2017 til 200 mio. kr. eller omkring 4% af Koncernens totale regnskabsmæssige værdi. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold afskrives indtil henholdsvis 2032 og 2019.

Danfoss Heating Solutions

Den goodwill, der kan henføres til Danfoss Heating segmentet, stammer hovedsageligt fra købet af Devi Koncernen (Danmark) i 2003, købet af Thermia Wärme AB (Sverige) i 2005 og købet af Sondex Holding A/S (Danmark) i 2016. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold vedrørende køb af dattervirksomheder og aktiviteter beløber sig ultimo 2017 til 337 mio. kr. eller omkring 8% af Koncernens totale regnskabsmæssige værdi. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold afskrives indtil 2028.

Øvrige immaterielle anlægsaktiver

Ved udgangen af 2017 udgjorde softwareaktiver under opførelse 727 mio. kr. og udviklingsaktiver under opførelse 0 mio. kr.. Kapitaliseret software under opførelse er i det væsentlige oparbejdet internt.

Koncernen har i 2017 gennemført en værdiforringelsestest af de regnskabsmæssige værdier af indregnede udviklingsaktiver og softwareaktiver under opførelse. Herunder er projektdrivingsforløbet i form af afholdte omkostninger og opnåede milepæle mv. vurderet i forhold til de godkendte projekt- og forretningsplaner. Nævnte vurderinger har ikke resulteret i en nedskrivning på igangværende software (2016: 0 mio.).

Note 8 MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

mio. kr.

	2016				
	Grunde og bygninger	Produktions- anlæg og maskiner	Driftsmateriel og inventar	Aktiver under opførelse	I ALT
Anskaffelsessum 1. januar	5.849	9.335	1.751	746	17.681
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	13	-70	18	1	-38
Tilgang ved køb af dattervirksomheder	303	226	14	9	552
Overført	151	418	61	-630	
Tilgang	88	350	73	1.189	1.700
Afgang	-85	-39	-84		-208
Anskaffelsessum 31. december	6.319	10.220	1.833	1.315	19.687
Af- og nedskrivninger 1. januar	2.626	7.056	1.090		10.772
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	3	-83	12		-68
Afskrivninger	220	766	179		1.165
Afgang	-13	-20	-78		-111
Af- og nedskrivninger 31. december	2.836	7.719	1.203		11.758
Regnskabsmæssig værdi 31. december	3.483	2.501	630	1.315	7.929
	2017				
	Grunde og bygninger	Produktions- anlæg og maskiner	Driftsmateriel og inventar	Aktiver under opførelse	I ALT
Anskaffelsessum 1. januar	6.319	10.220	1.833	1.315	19.687
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	-196	-205	-66	-46	-513
Tilgang ved køb af dattervirksomheder	11	17	2		30
Overført	221	478	238	-939	-2
Tilgang	273	274	337	1.333	2.217
Afgang	-26	-145	-372		-543
Anskaffelsessum 31. december	6.602	10.639	1.972	1.663	20.876
Af- og nedskrivninger 1. januar	2.836	7.719	1.203		11.758
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	-44	-85	-38		-167
Overført	4	-51	47		
Afskrivninger	236	711	176		1.123
Afgang	-21	-132	-211		-364
Af- og nedskrivninger 31. december	3.011	8.162	1.177		12.350
Regnskabsmæssig værdi 31. december	3.591	2.477	795	1.663	8.526

Den regnskabsmæssige værdi 31. december for finansielt leasede aktiver udgør samlet 306 mio. kr. (2016: 130 mio.).

Til- og afgang ved køb og salg af dattervirksomheder er beskrevet yderligere i Note 20 Køb og salg af dattervirksomheder og aktiviteter.

Koncernens indgåede finansielle leasingaftaler vedrører hovedsageligt grunde og bygninger samt it-udstyr. Ved udløbet af leasingaftalerne har Koncernen mulighed for at erhverve de leasede bygninger og udstyr til favorable priser.

Note 9 VAREBEHOLDNINGER

mio. kr.

	2016	2017
Råvarer og hjælpematerialer	1.897	2.092
Varer under fremstilling	492	571
Fremstillede færdigvarer og handelsvarer	2.318	2.250
Varebeholdninger	4.707	4.913
Ukuransnedskrivninger	444	445
Regnskabsmæssig værdi af varebeholdninger indregnet til nettorealiseringsværdi	401	235
Årets omkostningsførte reguleringer af varebeholdninger til nettorealiseringsværdi indeholdt i produktionsomkostninger	36	70
Årets vareforbrug, indregnet i produktionsomkostninger	19.364	21.718

Note 10 TILGODEHAVENDER

mio. kr.

	2016	2017
Tilgodehavender før nedskrivninger	6.163	6.568
Nedskrivninger	-191	-195
Tilgodehavender	5.972	6.373
Tilgodehavender hos associerede/joint ventures	59	42
Tilgodehavender i alt	6.031	6.415
Heraf tilgodehavender, der forfalder efter 1 år	10	13
Nedskrivninger 1. januar	-181	-191
Valutakursreguleringer mv.	-4	7
Tilgang ved køb af dattervirksomheder	-6	-26
Ændring i nedskrivninger	-17	-15
Realiseret tab	17	30
Nedskrivninger 31. december	-191	-195

Note 11 GRUNDKAPITAL OG RÅDIGHEDSKAPITAL

Fondens **grundkapital** udgør nominelt 400 mio. kr. i A-aktier i Danfoss A/S . Kostprisen for disse udgør 141 mio. kr.

I henhold til Fondens vedtægter skal grundkapitalen til steds være urørlig, således at ovenstående aktier i Danfoss A/S aldrig må afhændes, eller på nogen måde pantsættes, ligesom stemmeretten herfor til enhver tid uindskrænket skal forblive i Fonden.

Formålet med Fonden er at virke konsoliderende for Danfoss A/S både med hensyn til ledelsesforholdene og kapitalforholdene til gavn for virksomheden og alle de, der har tilknytning hertil.

Fondens **rådighedskapital** kan anbringes i børsnoterede obligationer, bankgaranterede pantebreve, gældsbeviser eller højt forrentede indlånskonti i pengeinstitutter. Såfremt bestyrelsen skønner det hensigtsmæssigt, kan Fonden endvidere investere i aktier eller anparter.

Fonden er ved sin bestyrelse berettiget til at erhverve yderligere Danfoss A/S aktier, ligesom rådighedskapitalen kan placeres i selskaber med begrænset ansvar, der har relation til Sønderjylland og andre steder, hvor Danfoss A/S har aktiviteter, f.eks. ved at støtte Koncernens image, brands eller rekruttering, uanset at der ikke er udsigt til et direkte afkast.

Note 12 HENSATTE FORPLIGTELSE

Garantiforpligtelser omfatter forventede omkostninger, der opstår i den ydede garantiperiode på Koncernens produkter.

Koncernens hensatte forpligtelser til omstrukturering består primært af forventede omkostninger til fratrædelsesgodtgørelser. Betingede købsvederlag består af "earn out" aftaler i forbindelse med køb af virksomheder. Koncernens øvrige hensatte forpligtelser omfatter primært visse lønmodtageromkostninger, herunder jubilæumsgratualer.

Hensatte forpligtelser er tilbagediskonteret til nutidsværdi, hvor dette er væsentligt.

mio. kr.

	2017			I ALT
	Garanti	Betingede købsvederlag	Øvrige	
Hensatte forpligtelser 1. januar	395	334	357	1.086
Valutakursregulering mv.	-18		-16	-34
Tilgang ved køb af dattervirksomheder	-3		70	67
Overført til anden gæld			-8	-8
Overført til pensions- og sundhedsforpligtelser			-17	-17
Anvendt	-191	-18	-53	-262
Tilbageførsel af ubenyttede hensættelser	-50	-200	-14	-264
Hensat	204	285	67	556
Rentelement			1	1
Hensatte forpligtelser 31. december	337	401	387	1.125

Forventet forfald af ovennævnte forpligtelser:	2017			I ALT
	Garanti	Betingede købsvederlag	Øvrige	
Under 1 år	236	30	57	323
Mellem 1-5 år	99	195	178	472
Over 5 år	2	176	152	330
Hensatte forpligtelser 31. december	337	401	387	1.125

Note 13 AKTIEPROGRAMMER

I Koncernen indgår aktieprogrammer etableret i Danfoss A/S. Programmerne beskrives nedenfor.

De beregnede dagsværdier, der anvendes ved opgørelsen af værdien på balancetidspunkterne og ved opgørelsen af værdien på tildelingstidspunktet, er baseret på Black-Scholes modellen. Forudsætningerne for opgørelsen af udestående optioner og tegningsretter er:

	2016	2017
Aktiekurs	4.904	6.100
Forventet volatilitet	25,0%	26,0%
Forventet udbytte	1,2%	1,1%
Risikofri rente	0,0-0,2%	0,0-0,2%
Exercise kurser og løbetider for programmer	Se nedenfor	

Grundlaget for beregning af ovenstående kurser, der foretages af en uafhængig tredjepart, har haft udgangspunkt i en række sammenlignelige børsnoterede selskaber i ind- og udland. Den anvendte kurs for 2017 på 6.100 blev offentliggjort på generalforsamlingen for Danfoss A/S i 2017 og vil blive fastsat næste gang på generalforsamlingen i 2018.

AKTIEPROGRAMMER ETABLERET I 2004 OG EFTERFØLGENDE PROGRAMMER

Danfoss A/S etablerede i 2004 og 2007 aktieprogrammer for bestyrelsen samt et tegningsretsprogram for direktionen og flere ledende medarbejdere. Deltagelse i programmerne var for direktionen og ledende medarbejdere betinget af køb af aktier. Hovedbetingelsen for at opnå ret til tildeling af optioner og tegningsretter var, at RONA for det pågældende regnskabsår oversteg et vist minimumsmål. De tildelte optioner og tegningsretter giver ret til at erhverve hhv. tegne B-aktier (å 100 kr.) tidligst 3 år efter tildelingstidspunktet til bestemte fastsatte exercise kurser. Programmerne bliver behandlet som kontantafregnede aktieprogrammer, da Danfoss A/S har en forpligtelse til at tilbagekøbe aktier i aktieprogrammerne. Som en konsekvens heraf foretages der hensættelse til denne forpligtelse i balancen.

Oplysninger om relevante programmer:

	Tildelt (år)	Tildelt (stk.)	Dagsværdi på tidspunkt for tildeling (kr. pr. stk.)	Udnytted tidligst	Udnytted senest
Optioner/tegningsretter der kan tegnes til kurs 1.932	2007	97.121	983	maj 2010	maj 2017

Beholdninger samt tildeling og afgang af optioner og tegningsretter i forbindelse med 2004 og efterfølgende programmer er specificeret nedenfor:

	Bestyrelse (stk.)	Direktion (stk.)	Ledende medarbejdere (stk.)	Øvrige (stk.)	Dagsværdi (kr. pr. stk.)	Dagsværdi (mio. kr.)
Tildelte optioner/tegningsretter 1. januar:						
Optioner/tegningsretter der kan tegnes til kurs 1.932				12.814	2.915	37
				12.814		37
Ændringer i aktiekurs/dagsværdi:						
Optioner/tegningsretter der kan tegnes til kurs 1.932					1.249	16
						16
Afgang(-) som følge af tegning af aktier:						
Optioner/tegningsretter tegnet til kurs 1.932				-12.814	4.164	-53
				-12.814		-53
Tildelte optioner/tegningsretter 31. december:						
Optioner/tegningsretter der kan tegnes til kurs 1.932				0		0
				0		0

Den samlede hensættelse pr. 31. december 2017 for 2004 og efterfølgende aktieprogrammer er opgjort til 0 mio. kr. (2016: 37 mio.) og er indregnet under kortfristede forpligtelser.

Ændringerne i aktiekursen/dagsværdien af programmerne er i indkomstopgørelsen medtaget under finansielle omkostninger med i alt 16 mio. kr. (2016: 12 mio.)

Note 14 UDSKUDT SKAT

mio. kr.

ÆNDRING I UDSKUDT SKAT

	2016	2017
Netto udskudt skat 1. januar *)	-1.099	-1.203
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	-23	38
Tilgang ved fusion og køb af dattervirksomheder	-121	-69
Regulering vedrørende tidligere år	17	-1
Udskudt skat indregnet i resultatopgørelsen	26	240
Udskudt skat indregnet i anden totalindkomst	-3	-97
Netto udskudt skat 31. december *)	-1.203	-1.092

*) Forpligtelser (-)

SPECIFIKATION AF UDSKUDT SKAT

	2016	2017
	Udskudt skatte- aktiv	Udskudt skatte- aktiv
Immaterielle anlægsaktiver	55	39
Materielle og finansielle anlægsaktiver	71	293
Kortfristede aktiver	369	197
Gæld, hensættelser mv.	852	528
Fremførselsberettigede skattemæssige underskud	310	263
Ej aktiverede skatteaktiver vedrørende skattemæssige underskud	-217	-199
	1.440	1.121
Modregning inden for samme juridiske skatteenheder og jurisdiktioner	-626	-443
Udskudte skatteaktiver	814	678
	Udskudt skatte- forpligtelse	Udskudt skatte- forpligtelse
Immaterielle anlægsaktiver	1.581	939
Materielle og finansielle anlægsaktiver	368	662
Kortfristede aktiver	100	103
Gæld, hensættelser mv.	529	444
Udskudt skat vedrørende dansk sambeskatning	65	65
	2.643	2.213
Modregning inden for samme juridiske skatteenheder og jurisdiktioner	-626	-443
Udskudte skatteforpligtelser	2.017	1.770

Af det indregnede skatteaktiv vedrørende fremførselsberettigede underskud på netto 64 mio. kr. (2016: 93 mio.) stammer en væsentlig del fra virksomheder som har haft skattemæssige underskud i de seneste tre regnskabsår. Dette skatteaktiv forventes udnyttet indenfor 3 år primært ved højere fremtidige skattepligtige indkomster i de respektive virksomheder.

Skatteværdien af ikke-aktiverede fremførselsberettigede skattemæssige underskud udgør 199 mio. kr. (2016: 217 mio.). Dette beløb er ikke aktiveret, idet det ikke forventes udnyttet. Ej aktiverede skatteaktiver vedrørende fremførselsberettigede underskud med en restlevetid på 3 år eller mindre udgør 12% af det samlede indregnede beløb (2016: 14%), hvorimod andelen af fremførselsberettigede underskud med en restlevetid på 10 år eller mere udgør 75% (2016: 83%).

Af udskudte skatteforpligtelser på 1.770 mio. kr. (2016: 2.017 mio.), kan 65 mio. kr. (2016: 65 mio.) henføres til skat vedrørende tidligere års sambeskatning af udenlandske dattervirksomheder. Koncernen har udskudte skatteforpligtelser vedrørende midlertidige forskelle i udenlandske dattervirksomheder og associerede/joint ventures på 112 mio. kr. (2016: 542 mio.). Forpligtelserne er ikke indregnet, idet Koncernen kontrollerer, hvorvidt de udløses. Det er sandsynligt, at forpligtelserne ikke vil blive udløst indenfor en overskuelig fremtid.

Note 15 PENSIONS- OG SUNDHEDSFORPLIGTELSE

Den væsentligste del af Koncernens pensionsordninger er afdækket af pensionselskaber og forsikringselskaber (bidragsbaserede). En række udenlandske pensions- og sundhedsordninger er dog ydelsesbaserede med forpligtelser, der kun er delvist eller ikke afdækkede.

Det er Koncernens overordnede politik, at pensions- og sundhedsordninger så vidt muligt er bidragsbaserede. I nogle lande, såsom USA, England og Tyskland, er der dog en udpræget tradition for ydelsesbaserede ordninger.

Den geografiske fordeling af ydelsesbaserede ordninger fremgår af nedenstående:

	2016		2017	
	Brutto forpligtelser	Netto forpligtelser	Brutto forpligtelser	Netto forpligtelser
Tyskland	22%	59%	23%	70%
USA	40%	38%	39%	38%
England	35%	-6%	35%	-19%
Øvrige	3%	9%	3%	11%
I alt	100%	100%	100%	100%

Pensionsydelse er baseret på medarbejdernes anciennitet i ordningerne og løn på pensioneringstidspunktet. Ordningerne stiller forskellige krav om fordeling af aktiver i forhold til risiko. Størstedelen af forpligtelserne vedrører enten fratrådte og pensionerede medarbejdere eller er forbundet med et garanteret minimums afkastkrav. Nogle af de ydelsesbaserede ordninger i England og USA er dog stadig afhængige af den endelige løn for en lukket og begrænset gruppe på mindre end 300 (2016: 300) aktive medarbejdere. Med udgangspunkt i en integreret risikostyring og ved at ændre arten af de eksisterende programmer arbejder Koncernen på at minimere risikoen forbundet med ydelsesbaserede ordninger.

I 2017 har lukningen for fremtidige hensættelser på pensionsordningen i USA reduceret Koncernens risiko forbundet med ydelsesbaserede ordninger. Den hidtidige forpligtelse i USA fastholdes, hvorfor Koncernen vil justere risikostyringen af aktiver/passiver i USA til den nye betalingsprofil.

Alle væsentlige ydelsesbaserede ordninger er opgjort af uafhængige aktuarer.

KONCERNENS FORPLIGTELSE VEDRØRENDE YDELSESBASEREDE PENSIONS- OG SUNDHEDSORDNINGER

mio. kr.

	2016	2017
Nutidsværdi af hensatte forpligtelser	3.954	3.729
Dagsværdi af ordningernes aktiver	-2.874	-2.877
	1.080	852
Nettoaktiver vedrørende ydelsesbaserede pensionsordninger	108	164
Hensatte pensions- og sundhedsforpligtelser	1.188	1.016
	1.080	852

Ordninger med overskud er indregnet med udgangspunkt i, at fremtidige økonomiske fordele vil være tilgængelige for Koncernen som reduktion i fremtidige bidrag eller som kontant tilbagebetaling.

UDVIKLING I NUTIDSVÆRDIEN AF YDELSESBASEREDE FORPLIGTELSE

	2016	2017
Hensatte forpligtelser 1. januar	3.813	3.954
Valutakursreguleringer mv.	-167	-238
Omkostninger	33	29
Kalkuleret rente på ordningernes forpligtelser	126	108
Aktuarmæssige gevinster(-)/tab fra ændringer i demografiske forudsætninger	-39	-75
Aktuarmæssige gevinster(-)/tab fra ændringer i finansielle forudsætninger	338	118
Pensionsomkostninger vedrørende tidligere regnskabsår		-9
Betalinger fra pensionsordningsdeltagere	10	11
Udbetalte ydelser fra Koncernen	-37	-34
Udbetalte ydelser fra aktiver tilknyttet ordningerne	-123	-152
Overført fra anden lang gæld		17
Hensatte forpligtelser 31. december	3.954	3.729

UDVIKLINGEN I DAGSVÆRDI AF AKTIVER TILKNYTTET ORDNINGERNE

	2016	2017
Aktiver 1. januar	2.704	2.874
Valutakursreguleringer mv.	-182	-197
Kalkuleret rente af ordningernes aktiver	97	86
Betalinger fra pensionsordningsdeltagere	10	11
Årets afkast af ordningernes aktiver ekskl. kalkuleret rente	274	169
Indbetalt af Koncernen	94	86
Udbetalte ydelser	-123	-152
Aktiver 31. december	2.874	2.877

Nogle få lande kan kræve at forpligtelsen er afdækket, dog er dette ikke tilfældet for størstedelen af landene. De uafdækkede ydelsesbaserede ordninger befinder sig primært i visse af de tyske dattervirksomheder samt sundhedsordningerne i USA. De uafdækkede ordninger beløber sig til ca. 481 mio. kr. (2016: 548 mio.)

Note 15 PENSIONS- OG SUNDHEDSFORPLIGTELSE (fortsat)

mio. kr.

OMKOSTNINGER VEDRØRENDE YDELSESBASEREDE PENSIONS- OG SUNDHEDSFORPLIGTELSE

	2016	2017
Omkostninger i året	33	28
Kalkuleret rente på forpligtelser	126	108
Kalkuleret forventet afkast på aktiver	-97	-86
Pensionsomkostninger vedrørende tidligere regnskabsår		-9
Omkostningsført i resultatopgørelsen	62	41
Produktionsomkostninger	17	13
Distributionsomkostninger	4	3
Administrationsomkostninger	12	12
Andre driftsindtægter og driftsomkostninger		-9
Renter vedrørende pensions- og sundhedsforpligtelser medtaget under finansielle poster	29	22
	62	41

FORVENTET FORFALD AF PENSIONSFORPLIGTELSEN

	2016	2017
Under 1 år	163	146
Mellem 1-5 år	690	614
Over 5 år	3.101	2.969
	3.954	3.729

AKTIVER TILKNYTTET ORDNINGERNE SAMMENSÆTTER SIG SÅLEDES:

	2016		2017	
Aktier og lignende værdipapirer	1.066	37%	1.081	38%
Noterede virksomhedsobligationer	972	34%	954	33%
Obligationer	630	22%	637	22%
Andet	206	7%	205	7%
	2.874	100%	2.877	100%

Der er risici forbundet med de ordninger, hvor pensionsmidlerne er investeret i finansielle instrumenter. 38% (2016: 37%) af midlerne er investeret i aktier og lignende værdipapirer, hvor der historisk har været en risiko for værdiudsving.

VÆSENTLIGE FORUDSÆTNINGER VED BEREKNINGER AF PENSIONS- OG SUNDHEDSFORPLIGTELSE SAMT TILHØRENDE OMKOSTNINGER

	2016		2017	
	Interval	Vægtet gennemsnit	Interval	Vægtet gennemsnit
Diskonteringsrente	1,4-4,1%	3,0%	1,9-3,6%	2,7%
Forventet stigning i lønniveau	1,8-4,5%	3,5%	1,8-4,4%	3,6%

Levetiden er baseret på den til rådighed relevante statistik i de lande, som er inkluderet i beregningen.

Forventet afkast på pensionsordningerne er baseret på beregninger fra eksterne aktuarer og fastlagt på grundlag af aktivernes sammensætning og generelle forventninger til den økonomiske udvikling.

Koncernen forventer at indbetale 149 mio. kr. til de ydelsesbaserede ordninger i 2018. I 2017 blev der indbetalt 131 mio. kr.

FØLSOMHEDSANALYSE

	2016	2017
Rapporteret pensionsforpligtelse	3.954	3.729
Stigning i diskonteringsrenten på 0,5 % point påvirker pensionsforpligtelsen med	-288	-257
Fald i diskonteringsrenten på 0,5 % point påvirker pensionsforpligtelsen med	+306	+294
Stigning i lønstigningstakten på 0,5 % point påvirker pensionsforpligtelsen med	+22	+19
Fald i lønstigningstakten på 0,5 % point påvirker pensionsforpligtelsen med	-21	-18
Stigning i gennemsnitlig levetid på 1 år påvirker pensionsforpligtelsen med	+119	+123
Fald i gennemsnitlig levetid på 1 år påvirker pensionsforpligtelsen med	-118	-121

Note 16 FINANSIELLE RISICI OG INSTRUMENTER

mio. kr.

FINANSIELLE RISIKOFAKTORER

Koncernens lønsomhed og pengestrømme er udsat for finansielle markedsrisici bl.a. som følge af Koncernens internationale forretningsprofil. Disse risici omfatter valutakurs-, råvare-, kredit-, rente- og likviditetsrisiko. Koncernens risikostyring har fokus på risikoafdækning og risikominimering, specielt med fokus på at sikre Koncernens pengestrømme og lønsomhed i lokal valuta.

Koncernens finansielle styring retter sig mod at begrænse finansielle risici samt reducere udsving i Koncernens cashflow og indtjening i lokal valuta. Det er Koncernens politik ikke at foretage aktiv spekulation i finansielle markeder.

Vedrørende beskrivelse af anvendt regnskabspraksis og metoder, herunder anvendte indregningskriterier og målingsgrundlag, henvises til omtale under Note 26 Regnskabsgrundlag og beskrivelse af anvendt regnskabspraksis.

VALUTARISIKO

Valutarisikoen består af tre elementer:

- 1. Transaktionsrisikoen:** Omfatter både balance risiko, det vil sige risikoen forbundet med tilgodehavender og skyldige poster i udenlandsk valuta, og risikoen forbundet med fremtidige pengestrømme i udenlandsk valuta. Begge typer af risici har direkte indflydelse på pengestrømme og indtjening og er derfor den primære fokus i Koncernens valutakurssikrings strategi. Valutakurssikrings politikken skal dække alle balance risici samt alle væsentlige risici forbundet med forventede pengestrømme for en 12 måneders løbende periode.
- 2. Translationsrisikoen (omregningsrisikoen):** Er risikoen for, at Koncernens resultatopgørelse og balance ved måling i danske kroner bliver negativt påvirket af valutakursudsving i forbindelse med konsolidering af datterselskabsregnskaber. Translationsrisikoen (rapporteringsrisikoen) afdækkes normalt ikke. Den bliver dog delvis afdækket ved at bevare en passende balance mellem egenkapital og gæld i lokal valuta i de enkelte legale selskaber i Koncernen og ved at trække på Koncernens kreditfaciliteter i relevant udenlandsk valuta svarende til Koncernens aktiver.
- 3. Økonomisk/strukturel risiko (strategisk risiko):** Risikoen er ikke en del af Koncernens finansielle risikostyringsstrategi. Økonomisk/strukturel valutarisiko bliver håndteret ved kontinuertligt at bevare en passende balance mellem den geografiske placering af kunde- og leverandørmarkeder.

NOMINEL POSITION	2016				2017			
	EUR DKK	USD DKK	GBP DKK	I alt	EUR DKK	USD DKK	GBP DKK	I alt
Tilgodehavender og gæld	-347	-254	-5	-606	-278	-205	-31	-514
Likvider og lån 1)	296	1.517	-81	1.732	302	2.028	-52	2.278
Afledte fin. instrumenter til afdækning af dagsværdi 2)	142	-1.356	83	-1.131	73	-2.078	91	-1.914
Afledte fin. instrumenter til afdækning af fremtidige pengestrømme	-3.233	-254	-295	-3.782	-2.993	-844	-273	-4.110

1) Ud over de inkluderede lån er lån på 634 mio. EUR (2016: 634 mio. EUR) anvendt til afdækning af netto investeringer (egenkapital afdækning).

Koncernens egenkapital er påvirket med -7 mio. kr. (2016: 17 mio.)

2) Finansielle instrumenter til afdækning af dagsværdi omfatter ligeledes risikoen forbundet med varelager i de lande, der anvender prislister i udenlandsk valuta.

FØLSOMHED

Sandsynlig forøgelse af valutakurs	1%	10%	10%		1%	10%	10%	
Hypotetisk indvirkning på årets resultat	1	-9		-8	1	-25	1	-23
Hypotetisk indvirkning på egenkapitalen	-78	-35	-30	-143	-76	-110	-26	-212

En negativ ændring i valutakurserne ville have en tilsvarende modsatrettet påvirkning på årets resultat og egenkapital.

De angivne følsomheder er opgjort baseret på de indregnede finansielle aktiver og forpligtelser pr. 31. december.

RÅVARERISIKO

Udviklingen i de globale råvarepriser kan påvirke Koncernens indtjening og pengestrømme. Det er Koncernens overordnede politik at sikre, at signifikante råvarerisici reduceres via en kombination af faste prisaftaler med leverandører, aktiv pristilpasning og i visse tilfælde ved finansielle instrumenter.

Råvareforbruget afdækkes minimum 6 måneder og maksimum 12 måneder frem i tiden, hvis disse vurderes at være væsentlige.

Koncernen har ikke foretaget finansiell afdækning af råvarerisikoen i hverken 2017 eller 2016.

Note 16 FINANSIELLE RISICI OG INSTRUMENTER (fortsat)

mio. kr.

KREDITRISIKO

Koncernens kreditrisici stammer hovedsageligt fra tilgodehavender fra salg samt indeståender i pengeinstitutter (også kaldet modpartsrisiko). Det er Koncernens politik at minimere risikoen for tab som følge af kreditrisiko. Modpartsrisikoen overfor banker eller andre finansielle partnere søges imødegået ved så vidt muligt kun at benytte solide regionale eller globale finansielle partnere, som har en kreditvurdering på minimum "A-" i henhold til Standard & Poors' credit rating-terminologi.

Den regnskabsmæssige værdi på 342 mio. kr. (2016: 584 mio.) udgør den maksimale risiko relateret til likvide midler.

Tilgodehavender fra salg er fordelt på mange kunder og geografiske områder. Tilgodehavendernes geografiske fordeling svarer i al væsentlighed til nettoomsætningens fordeling jf. Note 1 Segmentoplysninger. Der foretages en systematisk kreditvurdering af alle kunder og en eventuel nedskrivning til imødegåelse af tab på tilgodehavender foretages på baggrund af denne vurdering. Vurderingen danner ligeledes grundlag for de betalingsbetingelser, der tilbydes den enkelte kunde. Koncernen har historisk set kun i begrænset omfang haft tab på tilgodehavender.

Aldersfordelingen af tilgodehavender fra salg pr. 31 december:

	2016	2017
Forfalden op til 30 dage	238	267
Forfalden mellem 30 og 90 dage	98	64
Forfalden mere end 90 dage	17	13
Hverken værdiforringede eller forfaldne på balancedagen	5.678	6.071
Regnskabsmæssig værdi	6.031	6.415

Den regnskabsmæssige værdi af tilgodehavender fra salg skønnes at svare til både dagsværdien og den maksimale kreditrisiko.

RENTERISIKO

Koncernens renterisiko kan primært henføres til rentebærende gældsposter, den likvide beholdning og pensionsforpligtelser. Koncernen betjener sig af både fastforrentede lån, lån med variabel rente samt afledte renteprodukter. Ifølge Koncernens politik skal renterisikoen altid være maksimum lig 0,1% af Koncernens årlige omsætning i tilfælde af en ændring af rentekurven på 1% point ved måling af Koncernens pengestrømme.

En rimelig sandsynlig stigning i renteniveauet i forhold til balancedagens renteniveau på 1% point ville alt andet lige have haft følgende hypotetiske virkning på årets resultat og egenkapital ultimo:

	2016		2017	
	Resultat opgørelsen	Egenkapital	Resultat opgørelsen	Egenkapital
Variabelt forrentede likvider og gæld	-22	-22	-7	-7
Sikringsinstrumenter (rente swaps)		57		28
	-22	35	-7	21

Et fald i renteniveauet i forhold til balancedagens renteniveau på 1% point ville have en modsatrettet effekt på resultat og egenkapital.

De angivne følsomheder er opgjøret baseret på de indregnede finansielle aktiver og forpligtelser pr. 31. december. Der er ikke korrigeret for afdrag, låneoptagelser og lignende. Alle sikringsforhold af variabelt forrentede lån vurderes at være 100% effektive.

Note 16 FINANSIELLE RISICI OG INSTRUMENTER (fortsat)

mio. kr.

LIKVIDITETSRISIKO

Det er Koncernens finansieringspolitik som minimum at være kvalificeret til en "BBB credit rating" i henhold til Standard & Poor's målestandard, at have en likviditetsreserve på minimum 3 mia. kr. i form af uopsigelige kreditfaciliteter og tilgængelige likvider samt en diversificeret forfaldsprofil af uopsigelige kreditfaciliteter med en gennemsnitlig forfaldsprofil på minimum 3 år.

Ved udgangen af 2017 var Danfoss Koncernens credit-rating fra Standard & Poor "BBB/A2 with a stable outlook" og Koncernens likviditetsberedskab, i form af uopsigelige langfristede kreditfaciliteter, var opgjort til 7,7 mia. kr. (2016: 8,0 mia.). Hertil kommer likvide midler i datterselskaber og betydelige beløb i kortfristede kreditfaciliteter. Koncernen skønner, at likviditetsberedskabet er tilstrækkeligt i forhold til aktuelle planer samt markedssituationen generelt. Ved udgangen af 2017 lå den gennemsnitlige afdragsprofil på uopsigelige kreditfaciliteter væsentligt over 3 år. Der findes ingen finansielle covenants (klausuler) i Koncernens lånekontrakter.

Den væsentligste del af Koncernens likvide beholdninger på 342 mio. kr. (2016: 584 mio.) er placeret på kortfristede anfordringskonti.

KONCERNENS GÆLDSFORPLIGTELSE FORFALDER SOM FØLGER

	2016					2017				
	Regnskabsmæssig værdi	Kontraktlige pengestrømme	Løbetid			Regnskabsmæssig værdi	Kontraktlige pengestrømme	Løbetid		
0-1 år			1-5 år*)	Over 5 år	0-1 år			1-5 år*)	Over 5 år	
Bankgæld og virksomhedsobligationer	9.659	10.170	3.365	1.946	4.859	7.588	8.155	833	6.154	1.168
Lån for hvilke der er stillet sikkerhed	769	805	37	61	707	745	769	13	141	615
Finansiell leasinggæld	130	152	22	47	83	311	331	46	162	123
Leverandørgæld	4.625	4.625	4.625			5.803	5.803	5.803		
Gæld associerede og joint ventures	25	25	25			27	27	27		
Afledte finansielle forpligtelser	115	162	124	38		8	8	8		
	15.323	15.939	8.198	2.092	5.649	14.482	15.093	6.730	6.457	1.906

*) Lånene forfalder til indfrielse jævnt over perioden.

Forfaldsanalysen er baseret på alle udiskonterede pengestrømme inklusive estimerede rentebetalinger. Rentebetalinger er estimeret på de nuværende markedsforhold. De udiskonterede pengestrømme fra afledte finansielle instrumenter præsenteres brutto, medmindre parterne har en kontraktlig ret/forpligtelse til at afregne netto. Forpligtelser i henhold operationelle leasingforpligtelser og køb af materielle aktiver er ikke medtaget men fremgår af Note 23 Eventualforpligtelser samt sikkerhedsstillelser.

	2016	2017
Langfristede forpligtelser	7.263	7.946
Kortfristede forpligtelser	8.060	6.536
	15.323	14.482

Note 16 FINANSIELLE RISICI OG INSTRUMENTER (fortsat)

mio. kr.

KATEGORIER AF FINANSIELLE INSTRUMENTER

	2016		2017	
	Regnskabsmæssig værdi	Dagsværdi	Regnskabsmæssig værdi	Dagsværdi
Andre kapitalandele	134	134	152	152
Finansielle aktiver indregnet til dagsværdi via indkomstopgørelsen	134	134	152	152
Afledte fin. instrumenter indgået til sikring af dagsværdien af indregnede aktiver og forpligtelser	1	1	13	13
Afledte fin. instrumenter indgået til sikring af fremtidige pengestrømme	2	2	60	60
Finansielle aktiver anvendt som sikringsinstrumenter	3	3	73	73
Tilgodehavender fra salg	6.031	6.031	6.415	6.415
Andre tilgodehavender	877	877	914	914
Likvide beholdninger	584	584	342	342
Udlån og tilgodehavender	7.492	7.492	7.671	7.671
Værdipapirer	205	205	219	219
Finansielle aktiver, der måles til dagsværdi via resultatopgørelsen	205	205	219	219
Rentebærende gæld	10.558	10.792	8.644	8.846
Leverandørgæld og anden gæld	9.249	9.249	10.512	10.512
Finansielle forpligtelser, der måles til amortiseret kostpris	19.807	20.041	19.156	19.358
Afledte fin. instrumenter indgået til sikring af dagsværdien af indregnede aktiver og forpligtelser	36	36	8	8
Afledte fin. instrumenter indgået til sikring af fremtidige pengestrømme	79	79		
Finansielle forpligtelser anvendt som sikringsinstrumenter	115	115	8	8

Afledte finansielle instrumenter værdiansættes efter almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker baseret på relevante observerbare swap- og valutakurser. Markedsværdien af den rentebærende gæld er opgjort som nutidsværdien af forventede fremtidige afdrags- og rentebetalinger. Som diskonteringsrente er anvendt Koncernens aktuelle lånerente for tilsvarende løbetider. Kortfristet variabelt forrentet gæld til banker er værdiansat til parikurs. Tilgodehavender fra salg og leverandørgæld med en kort kredittid vurderes at have en dagsværdi, som er lig med den regnskabsmæssige værdi. De anvendte metoder er uændrede sammenholdt med 2016.

DAGSVÆRDIHIERARKI FOR FINANSIELLE INSTRUMENTER, DER MÅLES TIL DAGSVÆRDI I BALANCEN

	2016				2017			
	Notepriser Niveau 1	Observerbare input Niveau 2	Ikke observerbare input Niveau 3	I alt	Notepriser Niveau 1	Observerbare input Niveau 2	Ikke observerbare input Niveau 3	I alt
FINANSIELLE AKTIVER:								
Værdipapirer	205			205	219			219
Andre kapitalandele			134	134			152	152
Afledte finansielle instrumenter indgået til sikring af dagsværdien af indregnede aktiver og forpligtelser		1		1		13		13
Afledte finansielle instrumenter til sikring af fremtidige pengestrømme		2		2		60		60
Finansielle aktiver i alt	205	3	134	342	219	73	152	444
FINANSIELLE FORPLIGTELSE:								
Afledte finansielle instrumenter indgået til sikring af dagsværdien af indregnede aktiver og forpligtelser		36		36		8		8
Afledte finansielle instrumenter til sikring af fremtidige pengestrømme		79		79				
Betingede købsvederlag			334	334			401	401
Rentebærende gæld		10.792		10.792		8.846		8.846
Finansielle forpligtelser i alt		10.907	334	11.241		8.854	401	9.255

Note 16 FINANSIELLE RISICI OG INSTRUMENTER (fortsat)

mio. kr.

FINANSIELLE INSTRUMENTER, DER MÅLES TIL DAGSVÆRDI BASERET PÅ NIVEAU 3

	2016	2017
	Finansielle instrumenter Niveau 3	
Regnskabsmæssig værdi 1. januar, aktiver/passiver (-)	66	-200
Valutakursreguleringer		1
Tilgang	-250	-281
Afgang/Tilbageførsel	16	189
Gevinst/tab (-) i resultatopgørelsen	-9	25
Urealiseret værdiregulering af værdipapirer indregnet direkte i egenkapitalen	-23	17
Regnskabsmæssig værdi 31. december, aktiver/passiver (-)	-200	-249

Gevinst/tab (-) i resultatopgørelsen er indregnet under andre driftsindtægter og omkostninger, finansielle indtægter eller finansielle omkostninger.

Dagsværdi for størstedelen af de finansielle instrumenter er fastlagt ved analyse af diskonterede pengestrømme.

AFLEDTE FINANSIELLE INSTRUMENTER PR. 31 DECEMBER FOR KONCERNEN

	2016						2017					
	Kontraktsummer til aftalekurser	Gevinst/tab (-) ved regulering til markedsværdi	Heraf resultatført	Forfald < 1 år	1 år < forfald < 5 år	Forfald > 5 år	Kontraktsummer til aftalekurser	Gevinst/tab (-) ved regulering til markedsværdi	Heraf resultatført	Forfald < 1 år	1 år < forfald < 5 år	Forfald > 5 år
USD	-1.632	-42	-32	-10			-3.131	46	15	31		
EUR	-3.293	1	1				-3.326	-6		-6		
Andre valutaer	322	-52	-5	-49	2		988	15	-10	25		
Terminforretninger		-93	-36	-59	2			55	5	50		
Afledte renteprodukter	2.616	-3		-3	-2	2	2.362	10		17	-7	
Øvrige		2	2									
Afledte fin. instrumenter ultimo		-94	-34	-62		2		65	5	67	-7	

Ultimo 2017 var de samlede udskudte gevinster/tab(-) på finansielle instrumenter til afdækning af udenlandsk valuta indregnet i egenkapitalen på 50 mio. kr. (2016: -57 mio.). Ultimo 2017 var de samlede udskudte gevinster/tab(-) på finansielle instrumenter til afdækning af variabel rente indregnet i egenkapitalen på 10 mio. kr. (2016: -7 mio.).

Valutaterminforretninger anvendes til afdækning af fremtidig omsætning i fremmed valuta. Renteprodukter anvendes til at omlægge variabel forrentede gældsforpligtelser til en fast rente.

Som følge af resultaterne af de foretagne effektivitetstests er der i 2017 indtægtsført 1 mio. kr. i resultatopgørelsen (2016: -2 mio.).

Note 17 SKYLDIG SELSKABSSKAT

mio. kr.

	2016	2017
Skyldig/tilgodehavende(-) selskabsskat 1. januar	-213	-7
Valutakursregulering mv.	-5	4
Tilgang ved fusion dattervirksomhed	24	
Betalt selskabsskat i året	-859	-1.112
Regulering vedrørende tidligere år	-31	21
Skat af årets skattepligtige indkomst i resultatopgørelsen	1.073	1.336
Skat af årets skattepligtige indkomst i anden totalindkomst	4	29
Skyldig/tilgodehavende(-) selskabsskat 31. december	-7	271
Selskabsskatten er indregnet således i balancen:		
Aktiver	340	134
Forpligtelser	333	405
	-7	271

Note 18 REGULERING FOR IKKE-KONTANTE DRIFTSPOSTER

mio. kr.

	2016	2017
Af- og nedskrivninger	1.823	1.781
Gevinst(-)/tab ved salg af anlægsaktiver og aktiviteter	13	1
Andel af resultat efter skat i associerede/joint ventures	-39	-11
Finansielle indtægter	-54	-50
Finansielle omkostninger	369	404
Øvrige, herunder hensættelser	-523	-96
	1.589	2.029

Note 19 ÆNDRING I DRIFTSKAPITAL

mio. kr.

	2016	2017
Ændring i varebeholdninger	-15	-530
Ændring i tilgodehavender	-412	-771
Ændring i leverandører og anden gæld	1.131	1.816
	704	515

Note 20 KØB OG SALG AF DATTERVIRKSOMHEDER OG AKTIVITETER

mio. kr.

2016

Selskab/Aktivitet	Land	Konsolideret fra/til	Købt/solgt ejerandel	Årlig omsætning*)	Antal medarbejdere	Anskaffelsessum
Propulsys Inc.	Køb	USA	September	100%	701	623
Sondex Holding A/S	Køb	Danmark	September	100%	961	1.090
Videnspark Alision A/S	Køb	Danmark	Juli	50%	9	1

2017

Selskab/Aktivitet	Land	Konsolideret fra/til	Købt/solgt ejerandel	Årlig omsætning*)	Antal medarbejdere	Anskaffelsessum
Kavlico thin-film sensor teknologi fra Sensata Technologies	Køb	Tyskland	Juni	100%	16	40
Prosa S.r.l.	Køb	Italien	Juni	100%	22	16
Visedo Oy	Køb	Finland	November	100%	51	85

*) Nettoomsætning i regnskabsåret før købet eller salget

** Som følge af kontraktlige forpligtelser er anskaffelsessummen ikke oplyst

Erhvervelser i 2016:

Koncernen købte i 2016 Sondex Holding A/S og Propulsys Inc. Sondex er blandt de førende på markedet indenfor gasket varmeveksler og har salgsaktiviteter over hele verden, hvorimod produktionen primært foregår i Danmark, Polen og Rumænien. Propulsys Inc. vil i kombination med den nuværende Motor forretning i Power Solutions segmentet være førende på markedet indenfor orbital hydrauliske motorer. Propulsys Inc. har primært salgsaktiviteter i USA, Kina og Tyskland. Sondex Holding A/S og Propulsys Inc. indgår i den konsoliderede totalindkomstopgørelse for 2016 med en nettoomsætning på 580 mio. kr. De to overtagne selskaber bidrager med et resultat før skat på -10 mio. kr. for tilsvarende periode. Resultat før skat i 2016 er påvirket med samlet 55 mio. kr. grundet renteomkostninger, omkostninger fra tilbageførsel af afskrivning af varelageret til dagsværdi foretaget i forbindelse med købesummallokeringen samt afskrivning på immaterielle aktiver. Nettoomsætning og årets resultat før skat for Koncernen for 2016, opgjort proforma som om Sondex, Propulsys og Videnspark Alision blev overtaget 1. januar 2016, udgør henholdsvis 40.268 mio. kr. og 3.959 mio. kr. I proformatallene for resultat før skat indgår beregnede renter på anskaffelsen, yderligere omkostninger i forbindelse med købesummallokeringen samt afskrivninger, med et samlet beløb på 37 mio. kr.

Allokeringen af købesummen i forbindelse med opkøb i 2016 blev afsluttet i 2017. Sammenholdt med den foreløbige indregning udgør ændringen i goodwill -18 mio. kr.

Erhvervelser og afhændelser i 2017:

Koncernens største opkøb i 2017 var købet af Visedo Oy den 1. november 2017. Selskabet er teknologisk førende indenfor høj effektive hybrid og elektriske løsninger, der anvendes i kommercielle- og off-highway køretøjer samt i marine sektoren. Selskabets primære salgsaktiviteter er i Europa, centrum for produktion og R&D ligger i Finland. Visedo bliver en særskilt forretning i Power Solutions segmentet. Koncernen har ligeledes købt to mindre selskaber, der begge er en del af Cooling segmentet. Frasalget i 2017 omfatter Sondex pumpe forretning, der blev solgt til én af de tidligere ejere af Sondex Holding A/S. Afholdte transaktionsomkostninger, herunder due diligence omkostninger, på 10 mio. kr. (2016: 18 mio.) er indregnet i resultatopgørelsen for 2017. De overtagne selskaber indgår i den konsoliderede totalindkomstopgørelse for 2017 med en nettoomsætning under 50 mio. kr. og bidrager med et resultat før skat på omkring -25 mio. kr., hvoraf en væsentlig del stammer fra omkostninger i forbindelse med købesummallokeringen.

Goodwill er i den foreløbige beregning af købesummallokeringen opgjort til samlet 752 mio. kr. Goodwill, der er opstået ved købene, kan henføres til værdien af medarbejderstab, knowhow og forventede synergier fra sammenlægningen af driften i Koncernen og de opkøbte virksomheder. Den indregnede goodwill forventes ikke at være skattemæssigt afskrivningsberettiget. Den regnskabsmæssige behandling af erhvervelsen vil i overensstemmelse med IFRS 3 blive afsluttet indenfor et år. Der forventes ingen væsentlige ændringer i købesummallokeringen.

Den ændrede værdiansættelse foretaget i 2017 relateret til allokering af anskaffelsessummen er inkluderet i nedenstående opgørelse.

Nedenstående oversigt er en specifikation af købsvederlag og dagsværdi af indregnede overtagne/solgte aktiver og forpligtelser på overtagelsestidspunktet.

	2016	2017	2016	2017
	Erhvervelser	Erhvervelser	Afhændelser	Afhændelser
Immaterielle anlægsaktiver, bortset fra goodwill	-459	-327		
Materielle anlægsaktiver	-554	-30		1
Andre langfristede aktiver, herunder udskudt skat	-14	-30		
Varebeholdninger	-465	31		9
Tilgodehavender *)	-411	21		1
Likvide beholdninger	-198	-25		
Rentebærende gæld	367	24		
Hensættelser, herunder udskudt skat	154	155		
Leverandør- og anden gæld	244	40		-6
Overtagne nettoaktiver	-1.336	-141		5
Goodwill/avance ved salg	-1.075	-734		3
Nettoaktiver inklusiv goodwill/avance ved salg	-2.411	-875		8
Likvide midler	198	26		
Anskaffelsessum(-)/afståelsessum	-2.213	-849		8
Dagsværdi af tidligere ejerandel	15			
Ændring i kortfristet anden gæld/tilgodehavender/hensættelser	249	77	3	
Minoritetsinteresser	87			
Anskaffelsessum(-)/afståelsessum	-1.862	-772	3	8

*) tilgodehavender ved erhvervelser inkluderer hensættelse til tab på debitorer med 24 mio. kr. (2016: 6 mio.)

Note 21 KØB(-)/SALG AF VÆRDIPAPIRER MV.

mio. kr.

	2016	2017
Salg af værdipapirer og øvrige kapitalandele	39	14
Køb af værdipapirer og øvrige kapitalandele	-192	-51
Optagelse/nedbringelse af udlån	-67	-133
	-220	-170

Køb af værdipapirer og øvrige kapitalandele i 2017 vedrører bl.a. kapitalindskud i joint ventures BD Kompressor Holding GmbH & Co.KG og Leanheat Oy. I 2016 var køb ligeledes relateret til kapitalindskud i henholdsvis BD Kompressor Holding GmbH & Co.KG og LineStream Technology Inc. For yderligere information henvises til Note 3 Kapitalandele.

Note 22 GÆLDSFORPLIGTELSE FRA FINANSIERINGSAKTIVITET

mio. kr.

	Kortfristet gæld	Langfristet gæld	I ALT
Regnskabsmæssig værdi 1. januar	3.297	7.261	10.558
Afdrag af rentebærende gæld	-2.741	-3.680	-6.421
Optagelse af rentebærende gæld	102	4.439	4.541
Køb af dattervirksomheder	24		24
Optagelse af leasingforpligtelser	31	173	204
Øvrige	-15	-247	-262
Regnskabsmæssig værdi 31. december	698	7.946	8.644

Koncernens øvrige ændringer i forpligtelser opstået fra finansieringsaktivitet består primært af valutakursreguleringer.

Note 23 EVENTUALFORPLIGTELSER SAMT SIKKERHEDSSTILLELSER

mio. kr.

SIKKERHEDSSTILLELSER

	2016	2017
Regnskabsmæssig værdi af grunde og bygninger, der er stillet til sikkerhed for gæld	1.066	1.287
Leasingaktiver der ligger til sikkerhed for leasinggæld	41	15
Gæld til kreditinstitutter mv. for hvilke der er stillet sikkerhed	927	1.093

I forbindelse med salg af virksomheder er der givet sædvanlige garantier og indeståender, der ikke skønnes at have betydning for Koncernens finansielle stilling, udover hvad der er indregnet og oplyst i årsrapporten.

EVENTUALFORPLIGTELSER

Koncernen part i enkelte tvister, søgsmål og retssager, herunder skattesager. Det er ledelsens opfattelse, at udfaldet af disse retssager ikke vil have væsentlig indvirkning på Koncernens finansielle stilling, udover hvad der er indregnet og oplyst om i årsrapporten.

OPERATIONELLE LEASINGFORPLIGTELSER (LEASINGOMKOSTNINGER)

Leasingydelser under operationelle leasingkontrakter forfalder til betaling:	2016	2017
Bygninger:		
Inden for 1 år	226	190
Mellem 1-5 år	459	367
Efter 5 år	217	206
Driftsmateriel mv.:		
Inden for 1 år	123	117
Mellem 1-5 år	120	108
Efter 5 år	1	

Koncernen har omkostningsført 434 mio. kr. i operationelle leasingydelser i 2017 (2016: 444 mio.), primært vedrørende bygninger og driftsmateriel. Der har ikke været væsentlige betingede leasingydelser i 2017 og 2016.

OPERATIONELLE LEASINGRETTIGHEDER (LEASINGINDTÆGTER)

Leasingydelser under operationelle leasingkontrakter forfalder til indbetaling:	2016	2017
Inden for 1 år	8	11
Mellem 1-5 år	15	12

Koncernen har indtægtsført 16 mio. kr. i operationelle leasingydelser i 2016 (2015: 27 mio.), primært vedrørende bygninger.

KONTRAKTLIGE FORPLIGTELSER

	2016	2017
Serviceydelser	565	403
Varelager	659	992
Anlægsaktiver	252	354
Købsforpligtelser	1.476	1.749

Koncernen har forpligtet sig til at foretage en samlet kapitalinvestering overfor flere selskaber. Pr. 31. december 2017 udgør den resterende forpligtelse hermed 42 mio. kr. (2016: 47 mio.). Moderfonden har afgivet kaution for et datterselskabs bankgæld, i alt 121 mio. kr. (2016: 151 mio.)

Note 24 NÆRTSTÅENDE PARTER

Nærtstående parter for Bitten & Mads Clausens Fond omfatter bestyrelse og direktion samt bestyrelse, direktion og ledende medarbejdere i datter-, associerede og joint venture virksomheder. Hertil kommer aktionærer med betydelige aktiebesiddelser i Danfoss A/S. Nærtstående parter omfatter endvidere virksomheder, hvor førnævnte personkreds har væsentlige interesser.

ØVRIGE AKTIONÆRER I DATTERVIRKSOMHEDER

Bitten & Mads Clausens Fond ejer 50,16% af aktierne, kontrollerer 86,12% af stemmerettighederne og har bestemmende indflydelse i Danfoss A/S.

Der har i regnskabsåret været et begrænset antal transaktioner i form af serviceydelser og finansielle mellemværender med Danfoss Koncernen, Fondens øvrige dattervirksomheder samt enkelte medlemmer af Clausen familien. De solgte serviceydelser er afregnet på markedsmæssige vilkår eller omkostningsdækkende basis. Det samlede vederlag til Danfoss Koncernen overstiger ikke 25 mio. kr. (2016: 25 mio.). Bitten & Mads Clausens Fond har i regnskabsåret solgt aktier i Danfoss A/S tilbage til selskabet til en værdi af 381 mio. kr. (2016: 250 mio.)

Koncernen har lejet en ejendom i Italien af Jørgen M. Clausen, lejeaftalen løber til og med 2023. Lejen udgjorde i 2017 2 mio. kr. (2016: 2 mio.). Herudover har virksomheder, hvori Jørgen M. Clausen har betydelige ejerinteresser, solgt varer og tjenesteydelser for under 5 mio. kr. (2016: 5 mio.) til Koncernen. Alle transaktioner er foregået på markedsmæssige vilkår.

BESTYRELSE OG DIREKTION

Direktion og bestyrelse har i året modtaget gager og honorarer for i alt 20 mio. kr. (2016: 14 mio.), hvoraf 20 mio. kr. er udbetalt via Bitten & Mads Clausens Fond (2016: 14 mio.).

Der er i perioden ikke foretaget transaktioner med bestyrelse eller direktion ud over transaktioner som følge af ansættelsesforholdene.

Herudover har virksomheder, hvori Peter M. Clausen, Mads Clausen og Jens Martin Skibsted har betydelige ejerinteresser, solgt varer og tjenesteydelser for under 5 mio. kr. (2016: 5 mio.) til Koncernen. Alle transaktioner er foregået på markedsmæssige vilkår.

mio. kr.

TRANSAKTIONER MED JOINT VENTURES OG ASSOCIEREDE VIRKSOMHEDER

	2016	2017
Salg af varer og serviceydelser	316	307
Køb af varer og tjenesteydelser	103	116

Udover ovenstående er transaktioner med joint ventures og associerede virksomheder beskrevet i noterne Note 3 Kapitalandele, Note 4 Finansielle indtægter, Note 5 Finansielle omkostninger og Note 16 Finansielle risici og instrumenter.

Note 25 EFTERFØLGENDE BEGIVENHEDER

Der er efter balancedagen ikke konstateret væsentlige begivenheder, der vil påvirke Koncernens økonomiske stilling, udover hvad der er indregnet og oplyst i årsrapporten.

Bitten & Mads Clausens Fond (Fonden) er en erhvervsdrivende fond hjemmehørende i Danmark. Årsrapporten for perioden 1. januar – 31. december 2017 omfatter koncernregnskabet for Fonden og dets datterselskaber (Koncernen).

Koncernregnskabet aflægges i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS) som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav i Årsregnskabsloven. Årsrapporten præsenteres, hvor intet andet er angivet, i kr. afrundet til nærmeste mio. kr.

Bestyrelsen har 19. april 2018 behandlet og godkendt årsrapporten for 2017. Årsrapporten er udarbejdet efter det historiske kostprincip, dog undtaget følgende aktiver og forpligtelser som måles til dagsværdi: Derivater, finansielle instrumenter klassificeret som disponible for salg, forpligtelser vedrørende optioner og tegningsretter samt pensionsforpligtelser. Langfristede aktiver og afhændelsesgrupper bestemt for salg måles til den laveste regnskabsmæssige værdi før den ændrede klassifikation eller dagsværdi fratrukket salgsomkostninger.

Udtalelse om going concern

Bestyrelsen og direktionen har i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet vurderet, hvorvidt det er velbegrunder at aflægge årsregnskabet under anvendelse af en forudsætning om going concern.

Bestyrelsen og direktionen har ikke identificeret faktorer, der kan medføre tvivl om, at Fonden og Koncernen er i stand til at gennemføre de planlagte aktiviteter i mindst 12 måneder fra balancedagen. Konklusionen er truffet på grundlag af kendskabet til Fonden og Koncernen, herunder fremtidsudsigter og identificerede usikkerheder og risici ved Fondens hovedaktivitet, forventninger til udviklingen i cash flow, kreditfaciliteter og disses forfaldsperioder samt øvrige betingelser i såvel Fonden som Koncernen.

Bestyrelse og direktion anser det på baggrund af ovenstående for velbegrunder at aflægge årsregnskabet under anvendelse af forudsætningen om going concern.

Ændring i regnskabspraksis

Fonden har implementeret de standarder og fortolkningsbidrag, der træder i kraft for 2017. Ingen af disse har påvirket indregning og måling væsentligt i 2017, ligesom de heller ikke forventes at have en væsentlig påvirkning fremadrettet.

Fremtidig ny regnskabsregulering

En række nye standarder og fortolkningsbidrag, der ikke er obligatoriske for Fonden ved udarbejdelsen af årsrapporten for 2017, er udsendt.

IFRS 15: Indregning af omsætning fra kontrakter med kunder, er en ny standard, der træder i kraft for regnskabsår, der begynder 1. januar 2018 eller senere. Standarden kan potentielt have betydning for indregning af omsætning på en række områder, herunder fastsættelse af tidspunkt for indregning af omsætningen, indregning af variable vederlag, allokering af vederlag til flere leveringsforpligtelser og vurdering af principal/agentforhold. Koncernen har vurderet effekten fra implementering af den nye standard og forventer følgende:

- Omsætningen relaterer sig hovedsagligt til salg af produkter med leveringsbetingelser, der ikke er berørt af den nye standard.
- Den resterende del af omsætningen relaterer sig til salg af serviceydelser som eksempelvis installation, service ydelser og projektsalg. Omsætningen for disse ydelser indregnes primært i takt med ydelsens udførelse.
- Der er identificeret enkelte yderligere variable vederlag, som vil kræve en ændring ved første indregning, men effekten på omsætningen vurderes

som værende uvæsentlig.

- Enkelte vurderinger af principal/agentforhold vil blive ændret som følge af den nye standard, men effekten på omsætningen vurderes som værende uvæsentlig.
- Den nye standard omfatter en række krav til nye noteoplysninger

IFRS 9: Finansielle instrumenter, er en ny standard, der træder i kraft for regnskabsår, der begynder 1. januar 2018 eller senere. Efter standarden indføres en model til måling af værdiforringelse på lån og tilgodehavender baseret på forventede tab i aktivets levetid. Antallet af kategorier til klassifikation af finansielle aktiver reduceres til 3 kategorier: amortiseret kostpris, dagsværdi indregnet i resultatopgørelsen og dagsværdi indregnet i totalindkomstopgørelsen. Forenklede regler indenfor regnskabsmæssig sikring indføres. Koncernen har vurderet effekten fra implementering af den nye standard og forventer følgende:

- Modellen til måling af værdiforringelse på lån og tilgodehavender baseret på forventede tab er vurderet og sammenholdt med den nuværende model baseret på faktisk indtrufne tab, primært i relation til tilgodehavende fra salg. Effekten ved implementeringen af den nye model vurderes uvæsentlig.
- De reducerede antal kategorier til klassifikation af finansielle aktiver påvirker ikke indregning af de finansielle instrumenter.
- De lempelige krav til effektivitet i afdækningen vil ikke få betydning for den regnskabsmæssige sikring. Den nuværende sikring opfylder kravene om et økonomisk forhold mellem den sikrede post og det finansielle instrument og den sikrede andel svarer til den faktisk anvendte i risikostyringen.
- Den nye standard introducerer udvidede krav til noteoplysninger og ændringer i præsentationen. Disse forventes at ændre arten og omfanget af noteoplysninger vedrørende finansielle instrumenter.

IFRS 16: Leasing, er en ny standard, der træder i kraft for regnskabsår, der begynder 1. januar 2019 eller senere. Fremadrettet skal leasingtager indregne alle leasingaftaler som leasinggæld og leasede aktiver skal indregnes i balancen, dog med to undtagelser: kortfristede leasingaftaler (under 12 måneder) og leasing af aktiver med lav regnskabsmæssig værdi. Koncernen har indgået uopsigelige operationelle leasingkontrakter pr. 31. december 2017 med en samlet fremtidig minimumsydelse på 1,0 mia. kr., hvoraf hovedparten relaterer sig til bygninger, se note 23 Eventualforpligtelser samt sikkerhedsstillelser. Den endelige effekt på aktiver, passiver, resultatopgørelse samt pengestrømsopgørelse er endnu ikke fastlagt.

Anvendt regnskabspraksis

Anvendt regnskabspraksis er anvendt konsistent i regnskabsåret og for sammenligningstallene.

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter Moderfonden og dattervirksomheder, hvori Fonden direkte eller indirekte besidder mere end 50% af stemmerettighederne eller på anden måde har bestemmende indflydelse på virksomhedens finansielle og driftsmæssige politikker med henblik på at opnå afkast eller andre fordele fra dens aktiviteter. Virksomheder, hvori Koncernen besidder mellem 20% og 50% af stemmerettighederne og udøver betydelig men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder eller som fælles ledede virksomheder (joint ventures) i de tilfælde, hvor joint venture bestemmelserne i IAS 31 er opfyldt. Ved vurdering af om Fonden har bestemmende eller betydelig indflydelse eller fælles kontrol, tages højde for potentielle stemmerettigheder, der på balancedagen kan udnyttes.

Koncernregnskabet udarbejdes som et sammendrag af Moderfondens og de enkelte dattervirksomheders årsregnskaber, der alle er aflagt i overensstemmelse med Fondens regnskabspraksis.

Note 26

REGNSKABSGRUNDLAG OG BESKRIVELSE AF ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS (fortsat)

Kapitalandele i dattervirksomheder udlignes med den forholdsmæssige andel af dattervirksomhedernes dagsværdi af identificerbare nettoaktiver og indregnede eventualforpligtelser på overtagelsestidspunktet. Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, interne mellemværender og udbytter samt realiserede og urealiserede fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder. Urealiserede tab elimineres på samme måde som urealiserede fortjenester i det omfang, der ikke er sket værdiforringelse.

I koncernregnskabet indregnes dattervirksomhedernes regskabsposter 100%. Minoritetsinteressernes forholdsmæssige andel af årets resultat indgår som en del af årets resultat for Koncernen og som en særskilt del af Koncernens egenkapital.

En oversigt over de selskaber, som indgår i Koncernen, fremgår af afsnittet "Koncernens selskabsoversigt".

Virksomhedssammenslutninger

Nyerhvervede eller nystiftede virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra overtagelsestidspunktet, og solgte virksomheder indregnes i den konsoliderede resultatopgørelse frem til afståelsestidspunktet. Sammenligningstal tilpasses ikke for nyhvervede virksomheder. Medmindre frasolgte virksomheder klassificeres som ophørte aktiviteter, tilpasses sammenligningstal ikke for disse.

Ved erhvervelse af nye virksomheder, hvor Koncernen opnår bestemmende indflydelse over den købte virksomhed, anvendes overtagelsesmetoden. For de erhvervede virksomheder opgøres identificerbare aktiver og forpligtelser, herunder eventualforpligtelser, til dagsværdien på overtagelsestidspunktet. Identificerbare immaterielle aktiver indregnes, såfremt de kan udskilles eller udspringer fra en kontraktlig ret. Skatteeffekten af de foretagne omvurderinger indregnes. Overtagelsestidspunktet er det tidspunkt, hvor Koncernen faktisk opnår kontrol over den overtagne virksomhed.

Købsvederlaget for en virksomhed består af dagsværdien af det aftalte vederlag i form af overdragne aktiver, påtagne forpligtelser og udstedte egenkapitalinstrumenter. Hvis dele af købsvederlaget er betinget af fremtidige begivenheder eller opfyldelse af aftalte betingelser, indregnes disse dele af købsvederlaget til dagsværdien på overtagelsestidspunktet. Omkostninger, der kan henføres til virksomhedssammenslutninger, indregnes direkte i resultatopgørelsen ved afholdelsen.

Når en virksomhed overtages ved mere end én transaktion (trinvis overtagelse), omvurderes tidligere erhvervede kapitalandele til dagsværdien på overtagelsestidspunktet, og værdireguleringer indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter eller andre driftsomkostninger. Ledelsen foretager skøn over dagsværdien af den samlede overtagne kapitalandel umiddelbart efter, at en trinvis overtagelse er gennemført. Dagsværdien måles til kostprisen for den samlede overtagne kapitalandel.

Hvis der på overtagelsestidspunktet er usikkerhed omkring identifikation eller måling af overtagne aktiver og forpligtelser eller eventualforpligtelser, sker første indregning til foreløbigt opgjorte dagsværdier. Viser det sig senere, at identificerbare aktiver og forpligtelser, herunder eventualforpligtelser, har en anden dagsværdi end antaget på overtagelsestidspunktet, reguleres opgørelsen, herunder goodwill, med tilbagevirkende kraft indtil 12 måneder efter overtagelsen. Effekten af reguleringerne indregnes i primo egenkapitalen, og sammenligningstal tilpasses. Herefter reguleres goodwill ikke. Ændringer i skøn over betingede købsvederlag indregnes direkte i resultatopgørelsen.

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem købsvederlaget og dagsværdien af overtagne identificerbare aktiver og forpligtelser, herunder eventualforpligtelser, indregnes som goodwill under immaterielle anlægsaktiver. Goodwill afskrives ikke, men testes årligt for værdiforringelse.

Første værdiforringelsestest udføres inden udgangen af overtagelsesåret. Ved overtagelsen henføres goodwill til de pengestrømsfrembringende enheder, der efterfølgende danner grundlag for værdiforringelsestests. Fastlæggelsen af pengestrømsfrembringende enheder følger Koncernens værdistrømme, som der følges op på i den interne økonomistyring. Det er ikke i alle tilfælde, at disse værdistrømme følger den juridiske struktur.

I forbindelse med overtagelse af en udenlandsk enhed med en anden funktionel valuta end Koncernens præsentationsvaluta behandles goodwill og dagsværdireguleringer som aktiver og forpligtelser tilhørende den udenlandske enhed og omregnes til den udenlandske enheds funktionelle valuta til transaktionsdagens kurs.

Fortjeneste eller tab ved afhændelse eller afvikling af dattervirksomheder, associerede virksomheder og joint ventures opgøres som forskellen mellem salgssummen eller afviklingssummen og den regnskabsmæssige værdi af nettoaktiver inkl. goodwill på salgstidspunktet og omkostninger til salg eller afvikling.

Minoritetsinteresser

Ved første indregning måles minoritetsinteresser enten til dagsværdi eller til deres forholdsmæssige andel af dagsværdien af den overtagne virksomheds identificerbare aktiver, forpligtelser og eventualforpligtelser. I førstnævnte tilfælde indregnes der således goodwill vedrørende minoritetsinteressernes ejerandel i den overtagne virksomhed, mens der i sidstnævnte tilfælde ikke indregnes goodwill vedrørende minoritetsinteresser. Måling af minoritetsinteresser vælges transaktion for transaktion og anføres i noterne i forbindelse med beskrivelsen af overtagne virksomheder.

Valutaomregning

For hver af de rapporterende virksomheder i Koncernen fastsættes en funktionel valuta. Den funktionelle valuta er den valuta, der benyttes i det primære økonomiske miljø, hvori den enkelte rapporterende virksomhed opererer. Transaktioner i andre valutaer end den funktionelle valuta er transaktioner i fremmed valuta. Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til den funktionelle valuta efter transaktionsdagens kurs. Monetære aktiver og forpligtelser i fremmed valuta omregnes til valutakursen på balancetidspunktet. Kursgevinster og -tab opstået herved indregnes i resultatopgørelsen under finansielle poster. Ikke-monetære aktiver og forpligtelser i fremmed valuta indregnes til valutakursen på transaktionsdagen.

Ved indregning i koncernregnskabet af virksomheder med en anden funktionel valuta end danske kroner omregnes resultatopgørelserne til transaktionsdagens kurs, og balanceposterne omregnes til balancedagens valutakurser. Som transaktionsdagens kurs anvendes gennemsnitskurs for de enkelte måneder i det omfang, dette ikke giver et væsentligt anderledes billede. Kursforskelle, opstået ved omregning af disse virksomheders egenkapital ved årets begyndelse til balancedagens valutakurser og ved omregning af resultatopgørelser fra transaktionsdagens kurs til balancedagens valutakurser, indregnes direkte i egenkapitalen under en særskilt reserve for valutakursreguleringer. Valutakursreguleringen fordeles mellem Moderfondens og minoritetsaktionærernes egenkapital.

Kursregulering af mellemværender, der anses for en del af den samlede nettoinvestering i virksomheder med en anden funktionel valuta end danske kroner, indregnes i koncernregnskabet direkte i egenkapitalen

Note 26

REGNSKABSGRUNDLAG OG BESKRIVELSE AF ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS (fortsat)

under en særskilt reserve for valutakursreguleringer. Tilsvarende indregnes i koncernregnskabet valutakursgevinster og -tab på den del af lån og afledte finansielle instrumenter, der er indgået til kurssikring af nettoinvesteringen i disse virksomheder, og som effektivt sikrer mod tilsvarende valutakursgevinster/-tab på nettoinvestering i virksomhederne, direkte i egenkapitalen under en særskilt reserve for valutakursreguleringer.

Ved afståelse af 100%-ejede udenlandske enheder reklassificeres de valutakursreguleringer, som er akkumuleret i egenkapitalen via anden totalindkomst, og som kan henføres til enheden, fra "Reserve for valutakursregulering" til resultatopgørelsen sammen med eventuel gevinst eller tab ved afståelsen.

Ved afståelse af delvist ejede udenlandske dattervirksomheder henføres den del af valutakursreserven, der vedrører minoritetsinteresser, ikke til resultatopgørelsen.

Tilbagebetaling af mellemværender, der anses for en del af nettoinvesteringen, anses ikke i sig selv for delvis afståelse af dattervirksomheden.

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning

Nettoomsætning ved salg af handelsvarer og færdigvarer indregnes i resultatopgørelsen, såfremt levering og risikoovergang til køber har fundet sted inden årets udgang, og såfremt indtægten kan opgøres pålideligt og forventes modtaget. Nettoomsætningen måles til dagsværdi af det aftalte vederlag ekskl. moms, afgifter og rabatter i forbindelse med salget. Tilknyttede serviceindtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at serviceydelse udføres, hvorved det indregnede salg svarer til salgsværdien af årets udførte arbejde. Salg af service indregnes i resultatopgørelsen, når de samlede indtægter og omkostninger på servicekontrakten kan opgøres pålideligt, og det er sandsynligt, at de økonomiske fordele, herunder betalinger, vil tilgå Koncernen.

Produktionsomkostninger

Produktionsomkostninger omfatter omkostninger, der afholdes for at opnå årets nettoomsætning. Omkostningerne består af vareforbrug eller fremstillingsomkostninger, herunder indgår direkte og indirekte omkostninger til råvarer og hjælpematerialer, løn og gager, leje og leasing samt afskrivninger.

Forsknings- og udviklingsomkostninger

Forsknings- og udviklingsomkostninger omfatter omkostninger, der ikke opfylder kriterierne for aktivering. Herunder indregnes omkostninger til personale samt forbrugsmaterialer.

Distributionsomkostninger

Distributionsomkostninger omfatter omkostninger, der er afholdt til distribution af varer solgt i årets løb samt til salgspersonale, reklame og udstillingsomkostninger m.v., herunder afskrivninger. Endvidere indgår nedskrivninger af tilgodehavender fra salg.

Administrationsomkostninger

Administrationsomkostninger indeholder omkostninger til det administrative personale, ledelsen, kontorlokaler, kontoromkostninger m.v., herunder afskrivninger.

Andre driftsindtægter og driftsomkostninger

Andre driftsindtægter og driftsomkostninger indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedernes hovedformål, herunder gevinst/tab ved salg af anlægsaktiver og virksomheder, nedskrivninger,

fratrædelsesomkostninger samt offentlige tilskud. Offentlige tilskud relateret til indtægter indregnes til dagsværdi når det er sandsynligt at tilskuddet vil blive modtaget og Koncernen opfylder alle dertil knyttede betingelser. Offentlige tilskud relateret til køb af materielle anlægsaktiver fratrækkes den regnskabsmæssige værdi af aktivet.

Resultat i associerede virksomheder og joint ventures (fællesledede virksomheder)

I Koncernen indregnes en forholdsmæssig andel af de associerede og fællesledede virksomheders overskud eller underskud efter skat efter eliminering af forholdsmæssig andel i intern avance/tab og fradrag af nedskrivning på goodwill.

Finansielle indtægter og omkostninger

Finansielle indtægter og omkostninger indeholder renteindtægter og –omkostninger, realiserede og urealiserede kursgevinster og –tab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle aktiver og forpligtelser, samt tillæg og godtgørelse under aconto skatteordningen m.v. Herudover indgår renteelementet i finansielle leasingkontrakter samt gevinst og tab på afledte finansielle instrumenter, der ikke er sikringstransaktioner.

Låneomkostninger fra generel låntagning eller lån, der direkte vedrører anskaffelse, opførelse eller udvikling af kvalificerede aktiver, henføres til kostprisen for sådanne aktiver.

Balancen

Immaterielle anlægsaktiver

Goodwill

Goodwill indregnes første gang i balancen til kostpris og allokeres til pengestrømsfrembringende enheder som beskrevet under "Virksomhedssammenslutninger". Efterfølgende måles goodwill til kostpris med fradrag af akkumulerede nedskrivninger. Der foretages ikke afskrivninger på goodwill.

Udviklingsprojekter, software, patenter og licenser

Udviklingsprojekter, der er klart definerede og identificerbare, hvor den tekniske udnyttelsesgrad, tilstrækkelige ressourcer og et potentielt fremtidigt marked eller anvendelsesmulighed i virksomheden kan påvises, og hvor det er hensigten at fremstille, markedsføre eller anvende projektet, indregnes som immaterielle aktiver, såfremt kostprisen kan opgøres pålideligt, og der er tilstrækkelig sikkerhed for, at den fremtidige indtjening eller nettosalgprisen kan dække produktions-, salgs- og administrationsomkostninger. Øvrige udviklingsomkostninger indregnes i resultatopgørelsen, efterhånden som omkostningerne afholdes.

Indregnede udviklingsprojekter måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger. Kostpris omfatter direkte og indirekte omkostninger, herunder gager samt låneomkostninger fra specifik og generel låntagning, der direkte vedrører udviklingen af udviklingsprojekter. Færdiggjorte udviklingsprojekter, herunder software, afskrives som hovedregel lineært over 4-8 år. Udviklingsprojekter under opførelse afskrives ikke, men testes årligt for værdiforringelse.

Patenter og licenser måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger. Patenter afskrives lineært over patentperioden, og licenser afskrives lineært over aftaleperioden eller brugstiden, hvis denne er kortere. Patentperioden og aftaleperioden løber typisk over 5-10 år.

Note 26

REGNSKABSGRUNDLAG OG BESKRIVELSE AF ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS (fortsat)

Andre immaterielle aktiver

Andre immaterielle aktiver, herunder immaterielle aktiver erhvervet i forbindelse med virksomhedssammenslutninger, der typisk omfatter teknologi og kunderelationer, afskrives lineært over den forventede brugstid, typisk 10-20 år. Immaterielle aktiver, herunder varemærker, med udefinerbar brugstid afskrives ikke, men testes årligt for værdiforringelse.

Fortjeneste og tab ved afhændelse af immaterielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under andre "driftsindtægter og omkostninger".

Materielle anlægsaktiver

Grunde og bygninger, tekniske anlæg og maskiner samt driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører, direkte lønforbrug, låneomkostninger fra specifik og generel låntagning, der direkte vedrører opførelsen af det enkelte aktiv samt for egne fremstillede anlægsaktiver tillige indirekte produktionsomkostninger. Kostprisen på et samlet aktiv opdeles i separate bestanddele, der afskrives hver for sig, såfremt brugstiden på de enkelte bestanddele er forskellig.

Efterfølgende omkostninger, f.eks. ved udskiftning af bestanddele af et materielt aktiv, indregnes i den regnskabsmæssige værdi af det pågældende aktiv, når det er sandsynligt, at afholdelsen vil medføre fremtidige økonomiske fordele.

Omkostninger til almindelige reparationer og vedligeholdelse indregnes i resultatopgørelsen ved afholdelsen.

Afskrivning foretages lineært over aktivernes forventede brugstid, der udgør:

Bygninger og bygningsbestanddele	10-30 år
Produktionsanlæg og maskiner	4-8 år
Driftsmidler og inventar	2-6 år

Afskrivningsgrundlaget opgøres under hensyntagen til aktivets scrapværdi og reduceres med eventuelle nedskrivninger. Scrapværdien fastsættes på anskaffelsestidspunktet og revurderes årligt. Overstiger scrapværdien aktivets regnskabsmæssige værdi, ophører afskrivning.

Ved ændring i afskrivningsperioden eller scrapværdien indregnes virkningen for afskrivninger fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssigt skøn.

Afskrivninger indregnes i resultatopgørelsen under henholdsvis produktions-, distributions- samt administrationsomkostninger i det omfang, afskrivningerne ikke indgår i kostprisen for egenfremstillede aktiver.

Fortjeneste og tab ved salg af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under "andre driftsindtægter og omkostninger".

Finansielt leasede aktiver indregnes på anskaffelsestidspunktet i balancen til handelsværdi eller nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse, hvis denne er lavere. Ved beregningen af nutidsværdien anvendes leasingaftalens interne rentefod eller Koncernens alternative lånerente som diskonteringsfaktor. Finansielt leasede aktiver afskrives og nedskrives som øvrige materielle anlægsaktiver.

Operationelt leasede aktiver omkostningsføres systematisk over kontraktens løbetid.

Værdiforringelse af langfristede aktiver

Goodwill og immaterielle aktiver med udefinerbar brugstid testes årligt for værdiforringelse, første gang inden udgangen af overtagelsesåret. Igangværende udviklingsprojekter testes tilsvarende årligt for værdiforringelse. Udskudte skatteaktiver vurderes årligt og indregnes kun i det omfang, det er sandsynligt, at de vil blive udnyttet.

Den regnskabsmæssige værdi af øvrige langfristede aktiver vurderes årligt for at afgøre, om der er en indikation af værdiforringelse. Er en sådan indikation til stede, foretages værdiforringelsestest. Værdiforringelse testes ved at beregne genindvindingsværdien. Genindvindingsværdien er den højeste af aktivets dagsværdi med fradrag af forventede afhændelsesudgifter eller kapitalværdi. Kapitalværdien beregnes som nutidsværdien af forventede fremtidige pengestrømme fra aktivet eller den pengestrømsfrembringende enhed (CGU). Kan dagsværdien eller kapitalværdien ikke opgøres på enkeltaktiver, sker opgørelsen for den mindste pengestrømsfrembringende enhed (CGU), hvori aktivet indgår.

En nedskrivning indregnes i resultatopgørelsen, når den regnskabsmæssige værdi af et aktiv henholdsvis en pengestrømsfrembringende enhed overstiger genindvindingsværdien.

Nedskrivninger tilbageføres i det omfang, der er sket ændring i de forudsætninger og skøn, der førte til nedskrivningen. Nedskrivninger tilbageføres kun i det omfang, aktivets nye regnskabsmæssige værdi ikke overstiger den regnskabsmæssige værdi, aktivet ville have haft efter afskrivninger, såfremt aktivet ikke havde været nedskrevet. Nedskrivninger på goodwill tilbageføres dog aldrig.

Finansielle aktiver

Koncernens kapitalandele i associerede virksomheder samt fællesledede selskaber måles efter indre værdis metode til den forholdsmæssigt ejede andel af virksomhederne med tillæg af merværdier ved køb, herunder goodwill samt fradrag eller tillæg af forholdsmæssig andel af urealiserede koncernterterne fortjenester og tab. Kapitalandele i associerede virksomheder og fællesledede selskaber testes for værdiforringelse, når der er indikation for værdiforringelse.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris. For varer, hvor den forventede salgspris med fradrag af eventuelle færdiggørelsesomkostninger og omkostninger til at effektuere salget (nettorealiseringsværdien) er lavere end kostprisen, foretages nedskrivning til nettorealiseringsværdien.

Kostpris beregnes på grundlag af vejede gennemsnitspriser eller efter FIFO-metoden. I kostprisen for varer under fremstilling og fremstillede færdigvarer indgår omkostninger til råvarer og hjælpematerialer, forarbejdningsomkostninger og andre omkostninger, der direkte eller indirekte kan henføres til de enkelte varer. Indirekte produktionsomkostninger omfatter vedligeholdelse og afskrivning på produktionsejendomme og anlæg samt administration og ledelse af fabrikker.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris. Der foretages nedskrivning af tilgodehavender til imødegåelse af tab, hvor der vurderes at være indtruffet værdiforringelse på baggrund af kundernes betalingsevne samt forventninger til eventuelle ændringer heri under hensyntagen til historiske betalingsmønstre, betalingsbetingelser, kundesegment, kreditværdighed samt

Note 26

REGNSKABSGRUNDLAG OG BESKRIVELSE AF ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS (fortsat)

aktuelle konjunkturer på de enkelte markeder. Nedskrivninger opgøres som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og nutidsværdien af de forventede pengestrømme, herunder forventet realisationsværdi af eventuelle modtagne sikkerhedsstillelser.

Som diskonteringsrentesats anvendes den effektive rente, som er anvendt på tidspunktet for første indregning for det enkelte tilgodehavende.

Værdipapirer

Værdipapirer indregnes til dagsværdi hvor dette er muligt. Alternativt indregnes de til kostpris fratrukket nedskrivninger for værditab i de situationer, hvor dagsværdien ikke kan opgøres pålideligt.

Egenkapitalen

Grundkapital og rådighedskapital

Der henvises til note 11 Grundkapital og rådighedskapital.

Reserve for sikringstransaktioner

Ved sikring af fremtidige salgs- og købstransaktioner (cash flow) indregnes ændringer i dagsværdier for den del af instrumenterne, der opfylder betingelserne for dokumentation m.v. i totalindkomstopgørelsen under reserve for sikringstransaktioner, indtil den sikrede transaktion realiseres. De indregnede ændringer i dagsværdien indgår i reserve for sikringstransaktioner under egenkapitalen.

Reserve for valutakursreguleringer

Kursdifferencer, opstået ved omregning af udenlandske virksomheders egenkapital ved årets begyndelse til balancedagens valutakurser samt ved omregning af resultatopgørelser fra transaktionsdagens kurser til balancedagens valutakurser, indregnes direkte i totalindkomstopgørelsen under posten "valutakursreguleringer ved omregning af udenlandske enheder til kr. mv."

Kursregulering af langfristede mellemværender med udenlandske datter- og associerede virksomheder, der anses for et tillæg eller fradrag til dattervirksomhedens egenkapital samt kursreguleringer vedrørende sikringstransaktioner, der kurssikrer Koncernens nettoinvestering i dattervirksomheder, indregnes i Koncernen ligeledes direkte i totalindkomstopgørelsen.

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser indregnes i balancen, når Koncernen har en forpligtelse, retlig eller faktisk, som følge af begivenheder i regnskabsåret eller tidligere år, og det er sandsynligt, at indfrielsen af forpligtelsen vil medføre et forbrug af Koncernens økonomiske ressourcer, som rimeligt kan opgøres på balancetidspunktet. Hensatte forpligtelser måles til ledelsens bedste skøn over det beløb, hvormed forpligtelsen forventes at kunne indfries.

Ved målingen af hensatte forpligtelser foretages tilbagediskontering af de omkostninger, der er nødvendige for at afvikle forpligtelsen, såfremt dette har en væsentlig effekt på målingen af forpligtelsen.

Der anvendes en før-skat-diskonteringsfaktor, som afspejler samfundets generelle renteniveau og de konkrete risici, der knytter sig til forpligtelsen. Regnskabsårets forskydning i nutidsværdier indregnes under finansielle omkostninger.

Garantiforpligtelser indregnes i takt med salg af varer og tjenesteydelser baseret på niveauet for afholdte garantiomkostninger i regnskabsåret og tidligere regnskabsår.

Der hensættes til omstrukturings- og fratrædelsesomkostninger, når Koncernen har vedtaget en detaljeret og formel plan, og Koncernen er påbegyndt implementeringen, eller den har offentliggjort planens hovedtræk overfor de, der berøres af planen. I hensatte forpligtelser til omstrukturering indgår ikke omkostninger til den løbende drift i omstrukturingsfasen.

Aflønning baseret på aktier

Bestyrelse, direktion og flere ledende medarbejdere er omfattet af options- og tegningsretsordninger baseret på Danfoss A/S' aktier.

Værdien af serviceydelser modtaget som modydelse for tildelte aktieoptioner og tegningsretter måles til dagsværdien af optionerne og tegningsretterne. For aktieoptioner og tegningsretter, hvor optionsindehaverne eller tegningsretsindehaverne har mulighed for at vælge kontant differenceafregning, måles dagsværdien af instrumenterne ved første indregning på tildelingstidspunktet og indregnes i resultatopgørelsen under personaleomkostninger over perioden, hvor den endelige ret til instrumenterne opnås.

Efterfølgende måles dagsværdien af instrumenterne på balancedagen, og ændringer i værdien indregnes i resultatopgørelsen under finansielle poster. I forbindelse med første indregning af aktieoptionerne og tegningsretterne skønnes over antallet af optioner og tegningsretter, medarbejderne forventes at erhverve ret til, jf. servicebetingelsen beskrevet i note 13 Aktieprogrammer. Efterfølgende justeres for ændringer i det skønnede antal af retserhvervede optioner, således at den samlede indregning er baseret på det faktiske antal retserhvervede optioner.

Dagsværdien af de tildelte instrumenter estimeres ved anvendelse af Black-Scholes modellen (tegningsret og optionsprismodel). Ved beregningen tages hensyn til de betingelser og vilkår, der knytter sig til de tildelte instrumenter.

Medarbejderaktier

Ved tildeling af medarbejderaktier indregnes et eventuelt favørellement som en omkostning under personaleomkostninger. Modposten hertil indregnes direkte på egenkapitalen. Favørellementet opgøres på tegningstidspunktet som forskellen mellem dagsværdien og tegningskursen for de tegnede aktier.

Pensionsforpligtelser og ydelsesbaserede sundhedsordninger

Koncernen har indgået pensionsaftaler og lignende aftaler med hovedparten af Koncernens ansatte. Herudover har Koncernen sundhedsordninger som bidrager til betaling af udgifter til læge og medicinbehandling for visse medarbejdergrupper i USA efter deres pensionering.

Forpligtelser vedrørende bidragsbaserede pensionsordninger, hvor Koncernen løbende indbetaler faste pensionsbidrag til uafhængige pensionselskaber, indregnes i resultatopgørelsen i den periode, de optjenes, og skyldige indbetalinger indregnes i balancen under anden gæld.

Ved ydelsesbaserede pensionsordninger og sundhedsordninger er Koncernen forpligtet til at betale en bestemt ydelse i forbindelse med pensionering (f.eks. et fast beløb eller en procentdel af slutlønnen). For disse ordninger foretages en årlig aktuariemæssig beregning (Projected Unit Credit-metoden) af kapitalværdien af de fremtidige ydelser, som skal udbetales i henhold til ordningen. Kapitalværdien beregnes på grundlag af forudsætninger om den fremtidige udvikling i bl.a. lønniveau, rente, inflation og dødelighed. Kapitalværdien beregnes alene for de ydelser, som de ansatte har optjent ret til gennem deres hidtidige ansættelser i Koncernen. Den aktuariemæssig beregnede kapitalværdi med fradrag af dagsværdien af eventuelle aktiver knyttet til ordningen indregnes i balancen under pensions- og sundhedsforpligtelser.

Note 26

REGNSKABSGRUNDLAG OG BESKRIVELSE AF ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS (fortsat)

I resultatopgørelsen indregnes årets pensions- og sundhedsomkostninger baseret på aktuariemæssige skøn og finansielle forventninger ved årets begyndelse. Forskelle mellem den forventede udvikling af aktiver og forpligtelser og de realiserede værdier opgjort ved årets udgang betegnes aktuariemæssige gevinster eller tab og indregnes direkte i totalindkomstopgørelsen.

Ved en ændring i ydelser, der vedrører de ansattes hidtidige ansættelser i virksomheden, fremkommer en ændring i den aktuariemæssigt beregnede kapitalværdi, der betegnes som en historisk omkostning. Historiske omkostninger omkostningsføres straks, hvis de ansatte allerede har opnået ret til den ændrede ydelse. I modsat fald indregnes de i resultatopgørelsen over den periode, hvor de ansatte opnår ret til den ændrede ydelse.

Såfremt en pensions- eller sundhedsordning netto er et aktiv, indregnes aktivet alene i det omfang, det modsvarer fremtidige tilbagebetalinger fra ordningen, eller det vil føre til reducerede fremtidige indbetalinger til ordningen.

Andre langfristede personaleydelse

Andre langfristede personaleydelse indregnes tilsvarende ved anvendelse af aktuariemæssig opgørelse. Alle aktuariemæssige gevinster og tab indregnes dog straks i resultatopgørelsen. Andre langfristede personaleforpligtelser omfatter blandt andet jubilæumsgratualer.

Finansielle forpligtelser

Finansielle forpligtelser indregnes ved første indregning til dagsværdi med fradrag af transaktionsomkostninger. Efterfølgende måling sker til kostpris/amortiseret kostpris. Ved amortiseret kostpris forstås indregning af en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af eventuelle afdrag samt tillæg/fradrag af den akkumulerede amortisering af forskellen mellem kostpris og nominelt beløb. Den kapitaliserede restleasingforpligtelse for finansielt leasede aktiver opføres i balancen som en gældspost, og leasingydelsens rentedel omkostningsføres i resultatopgørelsen under finansielle poster.

Selskabsskat og udskudt skat

Fondens virksomheder er generelt indkomstskattepligtige i de lande, hvor de er hjemmehørende. Den aktuelle skat omfatter såvel danske som udenlandske indkomstskatter.

Resultatopgørelsen

Årets aktuelle og udskudte skatter indregnes i resultatopgørelsen bortset fra skat, der knytter sig til transaktioner, der indregnes i totalindkomstopgørelsen eller direkte på egenkapitalen.

Tillæg, fradrag og godtgørelser vedrørende skattebetalinger indgår i finansielle indtægter og omkostninger.

Balance

Skyldig og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for betalte aconto skatter. I forbindelse med international samhandel kan det forekomme, at ledelsen er involveret i transfer pricing diskussioner med lokale skattemyndigheder. Ledelsen foretager en vurdering af det mest sandsynlige udfald af sådanne diskussioner, hvilket anvendes som grundlag for måling af indregning.

Udskudte skatteforpligtelser og udskudte skatteaktiver måles efter den balanceorienterede gælds metode, hvilket medfører, at alle midlertidige forskelle mellem regnskabs- og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser indregnes som henholdsvis udskudte skatteforpligtelser og udskudte

skatteaktiver i balancen. Der ses bort fra den skat, der ville fremkomme ved et eventuelt salg af aktier i dattervirksomheder, i det omfang Koncernen kan kontrollere, hvorvidt de udløses, samt fra skat vedrørende goodwill, der ikke er skattemæssigt fradragsberettiget. Udskudte skatteaktiver indregnes med den værdi, de forventes at kunne realiseres til, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller ved udligning i skat af fremtidig indtjening inden for samme juridiske skatteenhed eller jurisdiktion.

Der foretages regulering af udskudt skat vedrørende foretagne eliminerings af urealiserede koncerninterne avancer og tab.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og med den skattesats, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når skatteforpligtelsen forventes udløst som aktuel skat.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter såsom valutaterminsforretninger, -optioner og råvarekontrakter indregnes og måles til dagsværdier. Positive og negative dagsværdier af afledte finansielle instrumenter vises som særskilte poster i balancen. Modregning af positive og negative værdier foretages alene, når virksomheden har ret til og intention om at afregne flere finansielle instrumenter netto.

Under forudsætning af, at betingelserne for dokumentation m.v. er opfyldt, rapporteres instrumenterne som regnskabsmæssige sikringstransaktioner (hedge accounting). Ved sikring af fremtidige salgs- og købstransaktioner (cash flow) indregnes ændringer i dagsværdier for den del af instrumenterne, der opfylder betingelserne, i totalindkomstopgørelsen under reserve for sikringstransaktioner, indtil den sikrede transaktion realiseres. På dette tidspunkt overføres gevinst eller tab vedrørende sådanne sikringstransaktioner fra totalindkomstopgørelsen og indregnes i samme regnskabspost som det sikrede.

Såfremt betingelserne for hedge accounting ikke er til stede, indregnes ændringer i markedsværdien direkte i resultatopgørelsen under finansielle poster.

Uddelinger

Udbetalte uddelinger

Uddelinger, som i overensstemmelse med Fondens formål er vedtagne og udbetalte på balancedagen, fragår egenkapitalen via resultatdisponeringen.

Skyldige uddelinger

Uddelinger, som i overensstemmelse med Fondens formål er vedtagne på balancedagen og kundgjort overfor modtager, men som ikke er udbetalt på balancedagen, fragår via resultatdisponeringen og indregnes som en gældsforpligtelse.

Uddelingsrammen

På bestyrelsesmødet, hvor godkendelse af årsregnskabet sker, beslutter bestyrelsen en beløbsramme, som forventes uddelt. Dette beløb overføres fra de frie reserver til uddelingsrammen. I takt med, at uddelingerne bliver kundgjort over for modtager, udbetales beløbene, eller de overføres til gæld eller undtagelsesvis til hensættelser vedrørende uddelinger.

Hensættelser vedrørende uddelinger

For uddelinger, som er meddelt modtager, og som er betinget af én eller flere begivenheders opfyldelse hos modtager, kan forpligtelsen være usikker med hensyn til beløbsstørrelse eller forfaldstidspunkt. Disse poster indregnes i hensættelser vedrørende uddelinger.

Note 26

REGNSKABSGRUNDLAG OG BESKRIVELSE AF ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS (fortsat)

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser pengestrømme fra drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet for året samt likvider ved årets begyndelse og slutning. Likviditetsvirkningen af køb og salg af virksomheder vises separat under pengestrømme fra investeringsaktivitet. I pengestrømsopgørelsen medtages pengestrømme vedrørende købte virksomheder fra købstidspunktet, og pengestrømme vedrørende solgte virksomheder medtages frem til salgstidspunktet.

Pengestrøm fra driftsaktivitet

Pengestrømme fra driftsaktivitet opgøres efter den indirekte metode med udgangspunkt i resultat før skat/resultat før skat af fortsættende aktiviteter og reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapitalen, betalte finansielle poster, modtagne udbytter samt betalte selskabsskatter.

Pengestrøm fra investeringsaktivitet

Pengestrømme fra investeringsaktivitet omfatter betaling i forbindelse med køb og salg af virksomheder og aktiviteter, immaterielle og materielle anlægsaktiver samt værdipapirer henført til investeringsaktivitet. Indgåelse af finansielle leasingaftaler betragtes som ikke likvide transaktioner.

Pengestrømme fra finansieringsaktivitet

Pengestrømme fra finansieringsaktivitet omfatter betalinger afledt af ændringer i størrelse eller sammensætning af aktiekapitalen, optagelse af og afdrag på langfristet gæld og kortfristet bankgæld, køb af minoritetsandele, køb og salg af egne aktier samt betaling af udbytte til selskabsdeltagere.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger omfatter indestående på bankkonti samt kassebeholdninger.

Segmentoplysninger

Segmentoplysningerne følger den interne ledelsesrapportering og er udarbejdet i overensstemmelse med Koncernens anvendte regnskabspraksis. De indtægter, omkostninger, aktiver og passiver, der indgår i et segment, omfatter de, der kan allokere til segmenterne på et pålideligt grundlag. Ikke fordelte poster omfatter primært indtægter og omkostninger vedrørende Koncernens Corporate funktioner, udskudt skat (aktiver og passiver), tilgodehavender og skyldig skat, andre tilgodehavender og anden gæld, likvide midler samt rentebærende forpligtelser.

Langfristede aktiver i segmentet omfatter de langfristede aktiver, som anvendes direkte i segmentets drift, herunder immaterielle og materielle aktiver samt kapitalandele i associerede virksomheder og fællesledede selskaber. Kortfristede aktiver i segmentet omfatter de kortfristede aktiver, som anvendes direkte i segmentets drift, herunder varebeholdninger og tilgodehavender fra salg.

Segmentforpligtelser omfatter både lang- og kortfristede forpligtelser, der er afledt af segmentets drift, herunder leverandørgæld af varer og tjenesteydelser og garantiforpligtelser og andre hensatte forpligtelser.

Samhandel mellem segmenter sker til markedsmæssige vilkår eller på omkostningsdækkende basis.

Nøgletal

Nøgletal er, i de tilfælde hvor nøgletallene er definerede, udarbejdet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings "Anbefalinger & Nøgletal 2015".

De i årsrapporten anførte nøgletal er beregnet således:

Vækst målt i lokal valuta

Omsætningsvækst korrigeret for valutakursudviklinger (omregningseffekt)

EBITDA

Resultat af primær drift (EBIT) før af- og nedskrivninger

EBITDA margin eksklusive andre driftsindtægter mv.

Resultat af primær drift før af- og nedskrivninger, andre driftsindtægter og -omkostninger/Nettoomsætning

EBITDA margin

EBITDA/Nettoomsætning

EBIT margin eksklusive andre driftsindtægter m.v.

Resultat før andre driftsindtægter og driftsomkostninger/Nettoomsætning

EBIT margin

Resultat af primær drift (EBIT)/Nettoomsætning

Afkast på investeret kapital (ROIC)

EBIT/ gennemsnitlig investeret kapital

Investeret kapital

Nettorentebærende gæld tillagt egenkapital

Afkast på investeret kapital (ROIC) efter skat

EBIT efter skat/ gennemsnitlig investeret kapital eksklusive skat

EBIT efter skat

EBIT reduceret med skatten fra resultatopgørelsen

Investeret kapital eksklusive skat

Nettorentebærende gæld og nettoskat i balancen tillagt egenkapital

Egenkapitalens forrentning

Årets resultat efter minoriteternes andel/Gennemsnitlig egenkapital eksklusive minoriteter

Gæld/egenkapital (finansiel gearing)

Nettorentebærende gæld/egenkapital, ultimo

Soliditetsgrad

Egenkapital/samlede aktiver

Nettorentebærende gæld/EBITDA

Rentebærende gæld reduceret med rentebærende aktiver)/EBITDA

Frit cash flow før M&A

Frit cash flow før køb og salg af aktiviteter, køb og salg af dattervirksomheder og aktiviteter samt køb og salg af værdipapirer mv.

Note 27

VÆSENTLIGE REGNSKABSMÆSSIGE SKØN OG VURDERINGER

Den anvendte regnskabspraksis medfører, at der ved opgørelsen af den regnskabsmæssige værdi af visse aktiver og forpligtelser kræves skøn af, hvorledes fremtidige begivenheder påvirker værdien af disse aktiver og forpligtelser på balancedagen. Volatiliteten i verdensøkonomien og de finansielle markeder har gjort det mere vanskeligt at prognosticere udviklingen på en række nøgleforudsætninger om fremtiden, bl.a. likviditetsrisiko, kreditrisiko, renteniveau og kapitalstyring m.v. Fonden har derfor givet yderligere informationer om poster i koncernregnskabet og årsregnskabet, hvor der er risiko for en væsentlig regulering til den regnskabsmæssige værdi inden for de kommende år. Skøn, der er væsentlige for regnskabsaflæggelsen, foretages bl.a. vedrørende virksomhedssammenslutninger, goodwill, vurdering af af- og nedskrivninger på langfristede aktiver, måling af skatteaktiver og -forpligtelser, måling af varebeholdninger, tilgodehavender fra salg, hensatte forpligtelser, forpligtelser vedrørende aktieoptioner og tegningsretter samt ydelsesbaserede pensions- og sundhedsordninger. De anvendte skøn er baseret på forudsætninger, som ledelsen vurderer, er forsvarlige, men som i sagens natur indeholder usikkerheder. Virksomheden er således underlagt risici og usikkerheder, der kan føre til, at de faktiske resultater afviger fra disse skøn. For Koncernen vil måling af immaterielle aktiver særligt kunne påvirkes af væsentlige ændringer i de skøn og forudsætninger, der ligger til grund for måling af værdierne.

Virksomhedssammenslutninger

Nyerhvervede eller nystiftede virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra overtagesetidspunktet. De tilkøbte virksomheders identificerbare aktiver, forpligtelser og eventualforpligtelser måles til dagsværdi på overtagesetidspunktet. De væsentligste tilkøbte aktiver består ofte af goodwill, teknologi, kunderelationer, lager og materielle anlægsaktiver. Ledelsen udarbejder væsentlige skøn af dagsværdierne, eftersom der ofte ikke eksisterer et aktivt marked for hovedparten af de tilkøbte aktiver, forpligtelser og eventualforpligtelser, specielt i relation til tilkøbte immaterielle aktiver. Den anvendte metode er baseret på en tilbagediskonteret pengestrømsopgørelse med indbyggede forudsætninger omkring royalty satser (teknologi), kunde-loyalitetssatser (kunderelationer) og fremtidig forventede pengestrømme relateret til specifikke aktiver. Derudover estimerer ledelsen en vægтет gennemsnitlig kapitalomkostning (WACC) og et risikotillæg for de specifikke omfattende aktiver. Dagsværdiestimerne er forbundet med en vis usikkerhed og kan blive justeret efterfølgende. Virksomhedssammenslutninger er nærmere beskrevet i note 20 Køb og salg af dattervirksomheder og aktiviteter.

Nedskrivningstest for goodwill

Ved den årlige nedskrivningstest af goodwill foretages skøn over, hvorledes de dele af virksomheden (pengestrømsfrembringende enheder), som goodwill knytter sig til, vil være i stand til at generere tilstrækkelige positive nettopengestrømme i fremtiden til at understøtte værdien af goodwill og øvrige nettoaktiver i den pågældende del af virksomheden. Som følge af retningens karakter må der skønnes over forventede pengestrømme mange år ud i fremtiden, hvilket fører til en vis usikkerhed grundet ændringer i den globale økonomiske situation og ændringer i Koncernens strategi. Usikkerheden er afspejlet i den valgte diskonteringsrente. Nedskrivningstesten og de særligt følsomme forhold i forbindelse hermed, herunder allokeringen af goodwill på pengestrømsfrembringende enheder, er nærmere beskrevet i note 7 Immaterielle anlægsaktiver.

Nedskrivningstest for investeringer i associerede og joint ventures

Fonden udfører nedskrivningstest på investeringer i associerede og joint ventures, når impairment indikatorer forefindes. Som følge af forretnings karakter må der skønnes over forventede pengestrømme mange år ud i fremtiden, hvilket naturligt fører til en vis usikkerhed. Investeringer i associerede og joint ventures er nærmere beskrevet i note 3 Kapitalandele.

Brugstider og scrapværdier for langfristede aktiver

Langfristede aktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger. Afskrivning foretages lineært over aktivernes forventede brugstid under hensyntagen til aktivets scrapværdi. Den forventede brugstid og scrapværdi fastsættes med udgangspunkt i historiske erfaringer og forventninger til den fremtidige anvendelse af de langfristede aktiver. De fremtidige forventede anvendelsesmuligheder og scrapværdier kan vise sig at være urealiserbare, hvilket vil kunne medføre fremtidige behov for revurdering af brugstider og scrapværdier samt behov for nedskrivninger eller tab ved salg af anlægsaktiverne. De anvendte afskrivningsperioder fremgår af den anvendte regnskabspraksis i note 26 Regnskabsgrundlag og beskrivelse af anvendt regnskabspraksis, og værdien af anlægsaktiverne fremgår af note 7 Immaterielle anlægsaktiver og note 8 Materielle anlægsaktiver.

Måling af indregnede udskudte skatteaktiver og -forpligtelser

Udskudte skatter, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes med den værdi, hvortil de forventes at blive anvendt. Målingen af aktiverede udskudte skatteaktiver vedrørende skattemæssige fremførselsberettigede underskud tager udgangspunkt i de forventede fremtidige skattepligtige indkomster i de respektive virksomheder samt underskuddenes forældelsesfrist. Ikke indregnede udskudte skatteaktiver fremgår af note 14 Udskudt skat.

I forbindelse med international samhandel kan det forekomme, at ledelsen er involveret i transfer pricing diskussioner med lokale skattemyndigheder. Ledelsen foretager en vurdering af det mest sandsynlige udfald af sådanne diskussioner, hvilket anvendes som grundlag for måling af indregning. Det er ledelsens ansvar at hensætte tilstrækkeligt til usikre skattepositioner, som ikke er endelig afklaret med lokale myndigheder. Dog kan den aktuelle forpligtelse afvige og er afhængig af resultat af retstvister og forlig med relevante skattemyndigheder. Skyldig selskabsskat er nærmere omtalt i note 17 Skyldig selskabsskat.

Hensatte forpligtelser

Som led i almindelig forretningspraksis gives almindelige og udvidede garantier for solgte produkter. Der indregnes hensatte forpligtelser vedrørende garantier på baggrund af historiske erfaringer og fremtidige forventede ændringer i niveauet for garantiomkostninger vedrørende Koncernens produkter. Fremtidige garantiomkostninger kan afvige fra tidligere erfaringer. Andre hensatte forpligtelser, eventualaktiver og eventualforpligtelser, herunder det sandsynlige udfald af verserende og fremtidige retssager, vurderes løbende. Udfaldet afhænger af fremtidige begivenheder, som af natur er usikre. Ved vurderingen af det sandsynlige udfald af retssager og skatteforhold m.v., inddrager ledelsen interne og eksterne juridiske rådgivere samt kendte udfald fra retspraksis. Yderligere oplysninger fremgår af note 12 Hensatte forpligtelser og note 23 Eventualforpligtelser samt sikkerhedsstillelser.

Ydelsesbaserede pensionsordninger og sundhedsforpligtelser

Koncernen har indgået ydelsesbaserede pensionsordninger med visse medarbejdere i enkelte af Koncernens udenlandske selskaber. Disse pensionsaftaler forpligter Koncernen til at betale en bestemt ydelse i forbindelse med pensionering (dette kan være i form af et fast beløb ved pensionering eller en andel af medarbejderens slutløn). Disse pensionsforpligtelser opgøres ved en tilbagediskontering af pensionsforpligtelserne til nutidsværdi. Til brug for beregningen af nutidsværdien fastlægges forudsætninger om den fremtidige udvikling i økonomiske faktorer som forventet renteniveau, inflation, forventede dødstidspunkter samt invaliditetsandsynligheder, hvilket naturligt fører til en vis usikkerhed i beregningen. Til opgørelse af alle væsentlige ydelsesbaserede pensionsordninger anvendes eksterne aktuarer. Oplysninger om de anvendte forudsætninger fremgår af note 15 Pensions- og sundhedsforpligtelser

KONCERNENS SELSKABSOVERSIGT

pr. 31. december 2017

Fonden ejer 50,16% af Danfoss A/S, der er moderselskab i Danfoss Koncernen (2016: 50,71%) og har 86,12% af stemmerne (2016: 86,10%). Herudover har Fonden ejerskab i flere andre selskaber, hovedsageligt investeringsselskaber.

I nedenstående oversigt fremgår det procentuelle ejerskab i forhold til den direkte overliggende koncern. Selskaberne er således 100% ejet af den pågældende koncern eller Fonden, medmindre andet er anført efter selskabets navn.

Bitten & Mads Clausens Fond, Nordborg, Danmark

(Moderfond)

- Datterselskab
- Associeret virksomhed eller joint venture

EUROPA

Belgien

- Danfoss N.V./S.A.
- Danfoss Power Solutions BVBA
- Hydro-Gear Europe BVBA

Bulgarien

- Danfoss EOOD

Danmark

- Alsik A/S – 99%
- Alsik Estate P/S – 60%
- B&MC Holding, Nordborg A/S
- BetterHome ApS – 25% (associeret)
- BMC AE A/S – 50% (joint venture)
- BMC Aviation A/S
- BMC Borgen A/S
- BMC Holding II A/S
- BMC Hotel Holding A/S
- BMC Invest A/S
- Danfoss A/S
- Danfoss Compressors Holding A/S
- Danfoss Distribution Services A/S
- Danfoss Historical Center A/S
- Danfoss International A/S
- Danfoss IXA A/S – 64%
- Danfoss Power Electronics A/S
- Danfoss Power Solutions ApS
- Danfoss Power Solutions Holding ApS
- Danfoss Power Solutions Holding II ApS
- Danfoss Redan A/S
- Danfoss Semco A/S – 60%

- Gemina Termix Production A/S
- Issab Holding ApS
- Komplementarselskabet Alsik Estate ApS – 60%
- Komplementarselskabet Borgen Sønderborg ApS – 20% (associeret)
- Komplementarselskabet Nordals Ferieresort ApS – 25% (associeret)
- P/S Borgen Shopping – 20% (associeret)
- Sønderborg Havneselskab A/S – 49% (associeret)
- Sondex A/S
- Sondex Holding A/S
- Sondex Service A/S
- Sondex Rusland Holding ApS
- Sondex Teknik A/S
- Sondex Unit A/S
- Udviklingsselskabet Nordals Ferieresort P/S, Sønderborg – 25% (associeret)
- Videnspark Alsion A/S

Estland

- Danfoss AS

Finland

- Danfoss Power Solutions Oy Ab
- Leanheat Oy – 23% (associeret)
- Oy Danfoss Ab
- Sondex Tapiro Oy Ab
- Vacon Oy
- Visedo Oy

Frankrig

- BD Kompressor France S.a.r.l.
- Danfoss Commercial Compressors S.A.
- Danfoss Power Solutions SAS
- Danfoss S.a.r.l.
- Sondex France S.a.r.l.

Holland

- Advitronic Engineering B.V.
- Danfoss B.V.
- Danfoss Power Solutions B.V.
- Sondex B.V.
- Sondex Holding Netherlands B.V.
- Visedo Netherlands B.V.

Island

- Danfoss hf.

Italien

- Danfoss Power Solutions S.r.l.
- Danfoss S.r.l.
- Prosa S.r.l.
- Sondex Italia S.r.l.

Kazakhstan

- Danfoss LLP

Kroatien

- Danfoss d.o.o.

Letland

- Danfoss SIA

Litauen

- Danfoss UAB

Norge

- Danfoss AS
- Danfoss Power Solutions AS

Polen

- Danfoss Poland Sp. z.o.o.
- Danfoss Power Solutions Sp. z.o.o.
- Danfoss Saginomiya Sp. z.o.o. – 50% (joint venture)
- Elektronika S.A. – 50% (joint venture)
- Sondex Braze Sp. z.o.o.
- Sondex Poland Sp. z.o.o.
- Sondex Polska Sp. z.o.o.
- Sondex Sp. z.o.o.

Rumænien

- Danfoss District Heating S.R.L.
- Danfoss S.R.L.
- S.C. Sondex Romania S.R.L.
- S.C. Sondex Productions S.R.L.

Rusland

- AO Ridan
- AO Vacon Drives – i likvidation
- Danfoss Dzerzhinsk LLC
- Danfoss LLC
- Danfoss Power Solutions LLC
- T Plus Danfoss LLC

Schweiz

- Danfoss AG

Serbien

- Danfoss d.o.o.

Slovakiet

- Danfoss Power Solutions a.s.
- Danfoss spol. s.r.o.
- Sondex PHE s.r.o. – i likvidation

Slovenien

- Danfoss Trata d.o.o.

Spanien

- Danfoss Power Solutions S.A.
- Danfoss S.A.

Sverige

- Danfoss AB
- Danfoss Power Solutions AB
- Danfoss Värmepumpar AB
- EP Technology AB

Storbritannien

- Danfoss Limited
- Danfoss Power Solutions Ltd.
- Senstronics Holding Ltd. – 50% (joint venture)
- Sondex (UK) Limited
- Vacon Drives (UK) Ltd.

Tjekkiet

- Danfoss s.r.o.
- Sondex CZ s.r.o.

Tyskland

- BD Kompressor Holding GmbH & Co. KG – 50% (joint venture)
- Danfoss Esslingen GmbH
- Danfoss Flensburg GmbH
- Danfoss GmbH
- Danfoss Power Solutions GmbH & Co. OHG
- Danfoss Power Solutions Holding GmbH
- Danfoss Power Solutions Informatic GmbH
- Danfoss Sensors GmbH
- Danfoss Silicon Power GmbH
- Danfoss Werk Offenbach GmbH
- SMA Solar Technology AG – 20% (associeret)
- Sondex Deutschland GmbH
- White Drive Products GmbH

Ukraine

- Danfoss T.o.v.

Ungarn

- Danfoss Kft.
- Sondex Kft.

Østrig

- Danfoss Gesellschaft m.b.H.

KONCERNENS SELSKABSOVERSIGT

pr. 31. december 2017

AFRIKA – MELLEØSTEN

Forenede Arabiske Emirater

- Danfoss FZCO – 95%
- Gulf Sondex FZCO

Saudi Arabien

- Sondex Saudi Arabia

Sydafrika

- Danfoss (Pty) Ltd.
- Independent Refrigeration Supplies (Pty) Ltd. – i likvidation
- Sondex South Africa Pty. Ltd. – 80%

Tyrkiet

- DAF Enerji Sanayi Ve Ticaret Anonim Sirketi – 87%
- Danfoss Otomasyon ve Kontrol Urunleri Tic Ltd.
- Sondex Dis Ticaret Limited Sti.
- Sondex-Tanpera – 51%

NORDAMERIKA

Canada

- Danfoss Inc.

USA

- Danfoss LLC
- Danfoss Power Solutions Inc.
- Danfoss Power Solutions Hopkinsville, LLC
- Danfoss Silicon Power LLC
- Danfoss Power Solutions Manufacturing Hopkinsville, LLC
- Danfoss Power Solutions Real Estate Hopkinsville, LLC
- Danfoss Power Solutions (US) Company
- Danfoss Power Solutions Work Function, LLC
- Danfoss Turbocor Compressors Inc.
- Hydro-Gear Inc. – 60%
- Hydro-Gear Limited Partnership – 60%
- K Products LLC
- Polaris Plate Heat Exchangers, LLC
- Sondex, Inc.
- Sondex Properties, Inc.
- Vacon, LLC
- White Hydraulics, Inc.

LATINAMERIKA

Argentina

- Danfoss S.A.

Brasilien

- Danfoss do Brasil Indústria e Comércio Ltda.
- Danfoss Power Solutions Ind. e. Com. Electrohidraulica Ltda
- Sondex Brasil Ltda.
- Sondex ICP Latin America
- Vacon America Latina Ltda.

Chile

- Danfoss Industrias Ltda.

Colombia

- Danfoss S.A.

Mexico

- Danfoss Industries S.A. de C.V.

Venezuela

- Danfoss S.A.

ASIEN-PACIFIC

Australien

- Danfoss (Australia) Pty. Ltd.
- Danfoss Power Solutions Pty. Ltd.
- Sondex Australia Pty. Ltd.
- Sondex Engineering Pty. Ltd.

Filippinerne

- Danfoss Inc.

Indien

- Danfoss Industries Pvt. Ltd.
- Danfoss Power Solutions India Pvt. Ltd.
- Sondex Heat Exchangers India Pvt. Ltd.

Indonesien

- PT Danfoss Indonesia
- PT Sondex Indonesia

Iran

- Danfoss Pars Private Joint Stock Company

Japan

- Daikin-Sauer-Danfoss Ltd. – 45%
- Danfoss Power Solutions Ltd.

Kina

- Danfoss Automatic Controls Management (Shanghai) Co. Ltd.
- Danfoss (Anshan) Controls Co. Ltd.
- Danfoss Industries Ltd.
- Danfoss (Tianjin) Ltd.
- Danfoss Micro Channel Heat Exchanger (Jiaxing) Co., Ltd.
- Danfoss Plate Heat Exchanger (Hangzhou) Co., Ltd.
- Danfoss Power Solutions (Jiangsu) Co., Ltd.
- Danfoss Power Solutions (Shanghai) Co. Ltd.
- Danfoss Power Solutions Trading (Shanghai) Co., Ltd.
- Danfoss Power Solutions (Zhejiang) Co., Ltd.
- Danfoss Semco (Tianjin) Fire Protection Equipment Co., Ltd. – 60%
- Danfoss Shanghai Hydrostatic Transmission Co. Ltd. – 60%
- K Products Company Ltd.
- Sondex Heat Exchangers (Ningbo) Co. Ltd.
- Sondex Heat Exchangers (Taicang) Co. Ltd.
- Tau Energy Holdings (HK) Ltd.
- Vacon China Drives Co. Ltd.
- Visedo (Asia) Ltd.
- White (China) Drive Products. Ltd.
- Zhejiang Holip Electronic Technology Co. Ltd

Malaysia

- Danfoss Industries Sdn Bhd, Shah Alam
- Sondex Heat Exchangers Malaysia Sdn. Bhd.

New Zealand

- Danfoss (New Zealand) Ltd.
- Sondex NZ Ltd.

Singapore

- Danfoss Industries Pte. Ltd.
- Danfoss Power Solutions Pte. Ltd.
- Sondex South East Asia Pte. Ltd

Sydkorea

- Danfoss Ltd.
- Danfoss Power Solutions Ltd.
- Sondex Korea LLC

Taiwan

- Danfoss Co. Ltd.

Thailand

- Danfoss (Thailand) Co. Ltd.

Moderfond

Regnskab og noter

TOTALINDKOMSTOPGØRELSE

1. januar til 31. december

mio. kr.

	Note	2016	2017
Administrationsomkostninger	1	-27	-32
RESULTAT AF PRIMÆR DRIFT (EBIT)		-27	-32
Finansielle indtægter	2	482	690
Finansielle omkostninger		-24	-3
RESULTAT FØR SKAT		431	655
ÅRETS RESULTAT		431	655
Forslag til moderfondens resultatdisponering:			
Uddelinger		41	77
Tilbageførte uddelinger		-1	-3
Regulering til uddelingsramme		110	64
Rådighedskapital		281	517
		431	655

BALANCE

pr. 31. december

mio. kr.

AKTIVER

Note

2016	2017
------	------

LANGFRISTEDE AKTIVER

Kapitalandele

3

1.651	1.847
-------	-------

ANDRE LANGFRISTEDE AKTIVER

1.651	1.847
--------------	--------------

LANGFRISTEDE AKTIVER I ALT

1.651	1.847
--------------	--------------

KORTFRISTEDE AKTIVER

Tilgodehavender hos dattervirksomheder

424	735
-----	-----

TILGODEHAVENDER

424	735
------------	------------

VÆRDIPAPIRER

56	62
----	----

LIKVIDE BEHOLDNINGER

5	80
---	----

KORTFRISTEDE AKTIVER I ALT

485	877
------------	------------

AKTIVER I ALT

2.136	2.724
--------------	--------------

PASSIVER

2016	2017
------	------

EGENKAPITAL I ALT

2.041	2.622
--------------	--------------

FORPLIGTELSER

Anden gæld

22	18
----	----

LANGFRISTEDE FORPLIGTELSER

22	18
-----------	-----------

Leverandørgæld

3	3
---	---

Anden gæld

70	81
----	----

KORTFRISTEDE FORPLIGTELSER I ALT

73	84
-----------	-----------

FORPLIGTELSER I ALT

95	102
-----------	------------

PASSIVER I ALT

2.136	2.724
--------------	--------------

PENGESTRØMSOPGØRELSE

1. januar til 31. december

mio. kr.

	Note	2016	2017
Resultat før skat		431	655
Regulering for ikke-kontante driftsposter	4	-458	-687
Ændring i driftskapital			2
PENGESTRØM FRA PRIMÆR DRIFT		-27	-30
Modtagne renter		7	17
Modtaget udbytte		269	236
PENGESTRØM FRA DRIFTSAKTIVITET		249	223
Kapitalforhøjelse i dattervirksomheder		-26	-142
Frasalg af kapitalandele i dattervirksomheder		250	381
Køb (-)/salg af værdipapirer m.v.		-382	-317
PENGESTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITET		-158	-78
FRIT CASH FLOW		91	145
Afdrag (-)/optagelse af rentebærende gæld		-40	0
Udbetalte uddelinger		-46	-70
PENGESTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITET		-86	-70
ÅRETS PENGESTRØM		5	75
Likvide beholdninger, primo		0	5
LIKVIDE BEHOLDNINGER, ULTIMO		5	80

Pengestrømsopgørelsen kan ikke udledes alene af det offentliggjorte materiale.

SPECIFIKATION AF EGENKAPITAL

mio. kr.

	GRUNDKAPITAL	RÅDIGHEDS- KAPITAL	UDELINGS- RAMME	EGENKAPITAL I ALT
EGENKAPITAL 1. JANUAR 2016	141	1.459	50	1.650
Årets resultat		431		431
Totalindkomst i alt for perioden		431		431
Årets uddelinger			-41	-41
Årets tilbageførte uddelinger			1	1
Overført til uddelingsrammen		-110	110	
Øvrige transaktioner		-110	70	-40
EGENKAPITAL 31. DECEMBER 2016	141	1.780	120	2.041
Årets resultat		655		655
Totalindkomst i alt for perioden		655		655
Årets uddelinger			-77	-77
Årets tilbageførte uddelinger			3	3
Overført til uddelingsrammen		-64	64	
Øvrige transaktioner		-64	-10	-74
EGENKAPITAL 31. DECEMBER 2017	141	2.371	110	2.622

Noter

Note 1 Omkostninger

Note 2 Finansielle indtægter

Note 3 Kapitalandele

Note 4 Regulering for ikke-kontante driftsposter

Note 5 Nærtstående parter

Note 6 Efterfølgende begivenheder

Note 7 Anvendt regnskabspraksis

Note 8 Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger

Note 1 OMKOSTNINGER

mio. kr.

A. PERSONALEOMKOSTNINGER

	2016	2017
Gager og lønninger	17	19
	17	19
Gennemsnitligt antal medarbejdere	5	5
Antal medarbejdere ultimo året	5	5

Direktionen aflønnes med et fast vederlag og en bonus, der er relateret til Fondens projektaktiviteter og ikke til regnskabsmæssige (monetære) resultater.

Note 2 FINANSIELLE INDTÆGTER

mio. kr.

	2016	2017
Udbytte fra dattervirksomheder og associerede/joint ventures	262	232
Udbytte fra andre værdipapirer	7	4
Gevinst ved salg af kapitalandele i dattervirksomheder	206	327
Renteindtægter fra dattervirksomheder	7	17
Tilbageført nedskrivning dattervirksomheder		110
	482	690
Renter på finansielle aktiver målt til amortiseret kostpris udgør	7	17

Note 3 KAPITALANDELE

mio. kr.

	2016			2017		
	Kapitalandele i dattervirksomheder	Andre kapitalandele	TOTAL	Kapitalandele i dattervirksomheder	Andre kapitalandele	TOTAL
Anskaffelsessum 1. januar	2.368	6	2.374	2.350	6	2.356
Tilgang	25		25	142		142
Afgang	-43		-43	-54	-6	-60
Anskaffelsessum 31. december	2.350	6	2.356	2.438		2.438
Reguleringer 1. januar	-680	-6	-686	-699	-6	-705
Værdiregulering	-19		-19	-2		-2
Tilbageført nedskrivning				110		110
Afgang					6	6
Reguleringer 31. december	-699	-6	-705	-591		-591
Regnskabsmæssig værdi 31. december	1.651		1.651	1.847		1.847

Der er ultimo 2017 gennemført nedskrivningstests af den regnskabsmæssige værdi af "Kapitalandele i dattervirksomheder", såfremt der har været indikationer på nedskrivningsbehov. Indikatorerne omfatter negativt resultat eller hvis den regnskabsmæssige værdi overstiger egenkapitalen i selskabets eksterne årsregnskab.

Ved nedskrivningstestene sammenholdes nutidsværdien af pengestrømme fra dattervirksomheder med de regnskabsmæssige værdier af samme. Andre kapitalandele indregnes til dagsværdi, hvor dette er muligt. Alternativt indregnes de til kostværdi fratrukket eventuelle nedskrivninger for værditab. Principperne er uændrede i forhold til nedskrivningstest udført i 2016.

Tilbageført nedskrivning af kapitalandele i dattervirksomheder vedrører B&MC Holding, Nordborg A/S, der indenfor de seneste år har forbedret indtjening. Værdiregulering/tilbageført nedskrivning medtages som finansielle omkostninger/finansielle indtægter

For yderligere oplysninger om kapitalandele i dattervirksomheder se Note 2 Finansielle indtægter og Note 5 Nærtstående parter.

Note 4 REGULERING FOR IKKE-KONTANTE DRIFTSPOSTER

mio. kr.

	2016	2017
Finansielle indtægter	-482	-690
Finansielle omkostninger	24	3
	-458	-687

Note 5 NÆRTSTÅENDE PARTER

Nærtstående parter for Bitten & Mads Clausens Fond omfatter bestyrelse og direktion samt bestyrelse, direktion og ledende medarbejdere i datter-, associerede og joint venture virksomheder. Hertil kommer aktionærer med betydelige aktiebesiddelser i Danfoss A/S.

Nærtstående parter omfatter endvidere virksomheder, hvor førnævnte personkreds har væsentlige interesser.

Bitten & Mads Clausens Fond ejer ultimativt 50,16% af aktierne, kontrollerer 86,12% af stemmerettighederne og har bestemmende indflydelse i Danfoss A/S.

Der har i regnskabsåret været et begrænset antal transaktioner i form af serviceydelser og finansielle mellemværender med Danfoss Koncernen, Fondens øvrige dattervirksomheder samt enkelte medlemmer af Clausen familien. De solgte serviceydelser er afregnet på markedsmæssige vilkår eller omkostningsdækkende basis. Bitten & Mads Clausens Fond har i regnskabsåret solgt aktier i Danfoss A/S tilbage til selskabet til en værdi af 381 mio. kr. (2016: 250 mio.)

Virksomheder, hvori Jørgen M. Clausen har betydelige ejerinteresser, har solgt varer og tjenesteydelser for under 5 mio. kr. (2016: 5 mio.) til Koncernen.

Alle transaktioner er foregået på markedsmæssige vilkår.

BESTYRELSE OG DIREKTION

Direktion og bestyrelse har i året modtaget gager og honorarer for i alt 20 mio. kr. (2016: 14 mio.).

Der er i perioden ikke foretaget transaktioner med bestyrelse eller direktion ud over transaktioner som følge af ansættelsesforholdene.

Herudover har virksomheder, hvori Peter M. Clausen, Mads Clausen og Jens Martin Skibsted har betydelige ejerinteresser, solgt varer og tjenesteydelser for under 5 mio. kr. (2016: 5 mio.) til Koncernen. Alle transaktioner er foregået på markedsmæssige vilkår.

mio. kr.

TRANSAKTIONER MELLE FONDEN OG DATTERVIRKSOMHEDER

	2016	2017
Køb af varer og tjenesteydelser	2	2

Note 6 EFTERFØLGENDE BEGIVENHEDER

Der er efter balancedagen ikke konstateret væsentlige begivenheder, der vil påvirke Bitten & Mads Clausens Fondens økonomiske stilling, udover hvad der er indregnet og oplyst i årsrapporten.

Note 7 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Bitten & Mads Clausens Fond (Fonden) er en erhvervsdrivende fond hjemmehørende i Danmark.

Årsregnskabet aflægges i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS) som godkendt af EU og danske oplysningskrav i Årsregnskabsloven.

Bestyrelsen har den 19. april 2018 behandlet og godkendt årsrapporten for 2017.

Bortset fra nedenstående afsnit svarer anvendt regnskabspraksis for Fonden til anvendt regnskabspraksis i koncernregnskabet for Fonden og dennes datterselskaber (Koncernen). Der henvises til Note 26 i koncernregnskabet.

KAPITALANDELE I DATTERVIRKSOMHEDER

I Fondens årsregnskab måles kapitalandele i dattervirksomheder til kostpris. Ved indikationer på nedskrivningsbehov er der foretaget nedskrivningstest. Hvor kostprisen overstiger genindvindingsværdien, nedskrives til denne lavere værdi. Nedskrivninger indregnes i Fondens resultatopgørelse under finansielle omkostninger. Tilbageførsel af nedskrivninger indregnes under finansielle indtægter.

Udbytte fra kapitalandele i dattervirksomheder indtægtsføres i Fondens resultatopgørelse under finansielle indtægter i det regnskabsår, hvor udbyttet deklarerer.

Note 8 VÆSENTLIGE REGNSKABSMÆSSIGE SKØN OG VURDERINGER

Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger for Bitten & Mads Clausens fond (Fonden) omfatter investeringer i dattervirksomheder.

I Fondens årsregnskab måles kapitalandele i dattervirksomheder til kostpris. Ved indikationer på nedskrivningsbehov er der foretaget nedskrivningstest. Hvor kostprisen overstiger genindvindingsværdien, nedskrives til denne lavere værdi.

Grundet aktiviteterne i Fondens dattervirksomheder baseres vurderingen af de forventede fremtidige pengestrømme på mange år ud i fremtiden, hvilket vil være behæftet med en vis grad af usikkerhed. Kapitalandele i dattervirksomheder er beskrevet yderligere i Note 3 Kapitalandele.

ENGINEERING
TOMORROW

